

**Referat Katechetyczny
Kurii Metropolitalnej
Archidiecezji Częstochowskiej**

**BIULETYN KATECHETYCZNY
2019/2020**

Opracowanie:
ks. Roman Ceglarek

Seria nowa: Tom 5

Częstochowa 2019

BIULETYN KATECHETYCZNY

Seria nowa: 2019, nr 1 (95), t. 5

Redakcja:

Referat Katechetyczny
Kuria Metropolitalna w Częstochowie
Al. NMP 54; 42-200 Częstochowa
tel. 34/324 10 44
e-mail: katecheza@archiczesz.pl
oficjalna strona WWW:
www.katecheza.archiczesz.pl

Redaktor naczelny:

ks. Roman Ceglarek

Zespół redakcyjny:

ks. Tomasz Mucha
ks. Paweł Wróbel
s. Aneta Karlak

Skład:

Marzena Ściubilecka

Projekt okładki:

Barbara Poniedziałek

ISBN 978-83-66231-21-4

Częstochowskie Wydawnictwo Archidiecezjalne
REGINA POLONIAE 42-200 Częstochowa,
ul. Ogrodowa 24/44; tel. 34 368 05 60; e-mail: cwa@cwa.com.pl

SPIS TREŚCI

I. SPRAWOZDANIE ZA ROK SZKOLNY 2018/2019

1. Stan katechezy w roku szkolnym 2018/2019	9
2. Formy doskonalenia zawodowego katechetów	12
3. Formacja duchowa katechetów.....	12
4. Olimpiada i konkursy religijne	13
5. Pielgrzymka maturzystów.....	18

II. SPRAWY FORMACYJNO-ORGANIZACYJNE W ROKU SZKOLNYM 2019/2020

1. Spotkania formacyjne	25
2. Spotkania szkoleniowe	26
3. Sympozjum katechetyczne	35
4. Olimpiada i konkursy	36
4.1. XXX Olimpiada Teologii Katolickiej (Szkoła Ponadpodstawowa).....	36
4.2. XXV Wojewódzki Konkurs Wiedzy Biblijnej (Szkoła Podstawowa, VI-VIII)	37
4.3. XXV Diecezjalny Konkurs Wiedzy Biblijnej (Szkoła Podstawowa, IV-V).....	40
4.4. Ogólnopolski Konkurs Wiedzy Biblijnej „Civitas Christiana”	43
4.5. IV Archidiecezjalny Konkurs Recytatorski o św. Janie Pawle II	43
5. Rekolekcje szkolne	44
5.1. Rekolekcje w toku zajęć szkolnych.....	44
5.2. Dni przeznaczone na rekolekcje szkolne.....	44
5.3. Termin zgłoszenia rekolekcji.....	44
5.4. Zarządzenie w sprawie rekolekcyjnistów i duchownych spoza archidiecezji częstochowskiej.....	45
5.5. Zarządzenie w sprawie weryfikacji danych w rejestrze sprawców przestępstw na tle seksualnym	45
6. Pielgrzymka maturzystów.....	46
7. Programy i podręczniki do katechizacji.....	47
8. Obowiązki katechety w parafii i szkole	62
8.1. Katecheta a szkoła	62
8.2. Katecheta a parafia.....	62

III. KATECHEZA PARAFIALNA

1. Pierwsza Komunia św.	67
1.1. Pierwsza Komunia św. w klasie trzeciej	67

1.2. Niedopuszczalna praktyka związana z organizowaniem uroczystości pierwszej Komunii św.	67
1.3. Dekret w sprawie przygotowania dzieci do pierwszej spowiedzi i Komunii św. w archidiecezji częstochowskiej	67
1.4. Instrukcja o przygotowaniu dzieci do pierwszej spowiedzi i Komunii św. w archidiecezji częstochowskiej	67
1.5. Książeczka diecezjalna do pierwszej Komunii św.	74
1.6. Materiały duszpasterskie i katechetyczne do pierwszej Komunii św.	74
2. Bierzmowanie	75
2.1. Zarządzenie w sprawie nowelizacji „Instrukcji duszpastersko-katechetycznej w sprawie przygotowania do przyjęcia sakramentu bierzmowania w Archidiecezji Częstochowskiej”	75
2.2. Nowelizacja instrukcji o przygotowaniu do bierzmowania	76
2.3. Zarządzenie w sprawie wprowadzenia diecezjalnych materiałów katechetycznych przed bierzmowaniem	82
2.4. Materiały diecezjalne związane z przygotowaniem do bierzmowania „Mocni Duchem”	82
2.5. Nowe materiały diecezjalne z serii „Mocni Duchem”	83

IV. SPRAWY BIEŻĄCE

1. Misja kanoniczna	87
1.1. Wydanie misji kanonicznej	87
1.2. Cofnięcie misji kanonicznej	87
2. Karty formacyjne	88
3. Funkcjonowanie Referatu Katechetycznego	88
4. Pracownicy Referatu Katechetycznego	89
5. Terminy ferii zimowych	89
6. Sprawozdania katechetyczne	90
7. Przechodzenie na emeryturę	90

V. SPRAWY PRAWNE

1. Dokumenty państwowe	93
1.1. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z 14.04.1992 r. w sprawie warunków i sposobu organizowania nauki religii w publicznych przedszkolach i szkołach – nowelizacja z 25.03.2014 r.	93

1.2. Rozporządzenie z dnia 7.06.2017 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie warunków i sposobu organizowania nauki religii w publicznych przedszkolach i szkołach.....	98
1.3. Porozumienie pomiędzy Konferencją Episkopatu Polski oraz Ministrem Edukacji Narodowej z dnia 3 kwietnia 2019 r. w sprawie kwalifikacji zawodowych wymaganych od nauczycieli religii	99
2. Dokumenty kościelne	103
2.1. Oświadczenie Komisji Wychowania Katolickiego KEP w sprawie organizowania zajęć z religii w publicznych przedszkolach i szkołach z dnia 18.03.2019 r.	103
2.2. Uchwała Komisji Wychowania Katolickiego Konferencji Episkopatu Polski z dnia 19 września 2018 roku w sprawie obowiązywania „Podstawy programowej katechezy Kościoła katolickiego w Polsce” i programów nauczania religii	104
2.3. Kryteria oceny pracy nauczycieli religii.....	107
2.4. Zasady prewencji i postępowania w pracy wychowawczej i duszpasterskiej z dziećmi i młodzieżą w archidiecezji częstochowskiej	110

I. SPRAWOZDANIE ZA ROK SZKOLNY 2018/2019

1. STAN KATECHEZY W ROKU SZKOLNYM 2018/2019

1.1. Katecheci w Archidiecezji Częstochowskiej

1.1.1. Ogólne dane statystyczne

Katecheci	Księża diecezjalni	Księża zakonni	Siostry zakonne	Bracia zakonni	Świeccy		Razem
					K	M	
ogólna liczba katechetów	242	9	51	5	333	49	689
					382		

1.1.2. Katecheci w poszczególnych typach szkół państwowych i prywatnych (niepublicznych)

Katecheci	Księża diecezjalni	Księża zakonni	Siostry zakonne	Bracia zakonni	Świeccy	Razem
przedszkola	43	1	17	0	154	215
szkoły podstawowe	184	7	38	2	302	533
oddziały gimnazjalne	92	2	8	1	68	171
licea ogólnokształcące	41	0	4	0	22	67
technika	29	2	4	0	40	75
szkoły zawodowe	16	1	3	0	26	46
szkoły specjalne	4	0	3	3	17	27

1.2. Typy szkół w Archidiecezji Częstochowskiej

1.2.1. Typy szkół publicznych i niepublicznych

Rodzaj placówki	Razem	Publiczne	Katolickie	Niepubliczne / prywatne
oddziały przedszkolne w szkołach podstawowych	69	62	6	1
przedszkola	256	224	20	12
szkoły podstawowe	360	324	21	15
oddziały gimnazjalne	163	147	11	5
licea ogólnokształcące	42	34	4	4
technika	40	37	2	1
szkoły zawodowe	26	26	0	0
inne	3	3	0	0

1.2.2. Typy szkół specjalnych

Rodzaj placówki	Razem	Publiczne	Katolickie	Niepubliczne
przedszkola	5	3	0	2
szkoły podstawowe	17	12	2	3
gimnazja	12	10	2	0
licea / technika	2	1	1	0
szkoły zawodowe	14	12	2	0

1.3. Frekwencja na lekcjach religii

Rodzaj placówki	Publiczne uczęszcza / nie uczęszcza	Katolickie	Niepubliczne uczęszcza / nie uczęszcza
oddziały przedszkolne w szkołach podstawowych	1793 / 16	209	14 / 0
przedszkola	12 644 / 396	914	264 / 3
szkoły podstawowe	60 917 / 1194	2046	965 / 70
oddziały gimnazjalne	6742 / 281	304	64 / 6
licea ogólnokształcące	7590 / 1644	229	139 / 119
technika	10 051 / 1735	32	244 / 437
szkoły zawodowe	3664 / 329	0	0 / 0
szkoły specjalne i ośrodki	869 / 19	255	67 / 2

1.4. Etyka w szkole

Rodzaj placówki	Publiczne	Katolickie	Niepubliczne
przedszkola	0	0	0
szkoły podstawowe	482	0	14
gimnazja	26	0	4
licea ogólnokształcące	222	0	61
technika	419	0	32
szkoły zawodowe	44	0	0
szkoły specjalne i ośrodki	0	0	0

2. FORMY DOSKONALENIA ZAWODOWEGO KATECHETÓW

Referat Katechetyczny zorganizował dla katechetów, w minionym roku szkolnym, w ramach permanentnej formacji, szereg spotkań związanych z doskonaleniem zawodowym, które przybierały różne formy ujęte w poniższej tabeli.

Formy doskonalenia zawodowego	Ilość	Liczba uczestników
Konferencja katechetyczna na rozpoczęcie roku szkolnego	2	585
Konferencja przedmiotowo-metodyczna	8	166
Symposium	1	372
Warsztaty	7	181
Warsztaty biblijne + ćwiczenia	6	54
Wideokonferencje	2	93
Katechetyczne Wykłady Akademickie	6	67
Szkolenia	6	50

3. FORMACJA DUCHOWA KATECHETÓW

Spotkania formacyjne	Liczba uczestników
Rekolekcje – Kurs Nowe Życie – Zespół Nowej Ewangelizacji	171
Rekolekcje w Domu Rekolekcyjnym Sióstr Miłosierdzia św. Wincentego a Paulo w Częstochowie	75

4. OLIMPIADA I KONKURSY RELIGIJNE

W roku szkolnym 2018/2019 Referat Katechetyczny uczestniczył w organizacji kilku konkursów o tematyce religijnej oraz Olimpiady Teologii Katolickiej.

4.1. XXIX Olimpiada Teologii Katolickiej

Temat XXIX edycji Olimpiady Teologii Katolickiej brzmiał: „Św. Jacek – wzór ewangelizacji”. Finał diecezjalny miał miejsce w Wyższym Instytucie Teologicznym w Częstochowie 27 lutego 2019 r. Trzech najlepszych uczestników etapu diecezjalnego zakwalifikowało się do finału ogólnopolskiego, który przeprowadzono na Górze św. Anny w dniach od 28 do 30 marca 2019 r.

Udział szkół w Olimpiadzie Teologii Katolickiej

Etapy	Liczba szkół	Liczba uczniów	Liczba zaangażowanych katechetów
Etap szkolny	20	135	30
Etap diecezjalny	16	28	18
Etap ogólnopolski	3	3	3

Lista laureatów etapu diecezjalnego według kolejności zajętych miejsc

Lp.	Nazwisko i imię	Szkoła	Katecheta
1.	Sobantka Patrycja	Zespół Szkół im. Henryka Sienkiewicza w Pajęcznie	Agnieszka Kowalczyk
2.	Szczepańczyk Zofia	IX Liceum Ogólnokształcące im. C. K. Norwida w Częstochowie	Magdalena Sawicka
3.	Błasik Jakub	I Liceum Ogólnokształcące im. J. Słowackiego w Częstochowie	ks. Wojciech Pelczarski

4.2. XVIII Diecezjalny Konkurs Biblijny

Ubiegłoroczna edycja konkursu biblijnego dla młodzieży gimnazjalnej dotyczyła znajomości księgi Apokalipsy św. Jana. Etap rejonowy przeprowadzono 10 stycznia 2019 r. Finał diecezjalny miał miejsce 28 lutego 2019 r. w auli Kurii Metropolitalnej w Częstochowie.

Udział szkół w XVIII Diecezjalnym Konkursie Biblijnym

Etapy	Liczba szkół	Liczba uczniów	Liczba zaangażowanych katechetów
Etap szkolny	46	275	45
Etap rejonowy	32	59	30
Finał wojewódzki	9	12	9

Lista laureatów finału diecezjalnego według kolejności zajętych miejsc

Nazwisko i imię	Szkoła	Katecheta
Kuc Szymon	Zespół Szkół w Trębaczewie	ks. Michał Widera
Dąbek Wojciech	Szkoła Podstawowa w Pińczycach	Katarzyna Białas
Iglantowicz Julia	Publiczna Szkoła Podstawowa nr 2 w Radomsku	Anna Rybak

4.3. XXIV Wojewódzki Konkurs Wiedzy Biblijnej

Konkurs biblijny dla szkół podstawowych w roku szkolnym 2018/19 dotyczył znajomości Ewangelii wg św. Łukasza. Do finału wojewódzkiego zakwalifikowało się 12 najlepszych uczniów z archidiecezji częstochowskiej, którzy uzyskali największą liczbę punktów w eliminacjach rejonowych. Finał odbył się 10 stycznia 2019 r. w Rudach k. Gliwic.

Udział szkół w XXIV Wojewódzkim Konkursie Wiedzy Biblijnej

Etapy	Liczba szkół	Liczba uczniów	Liczba zaangażowanych katechetów
Etap szkolny	134	1304	160
Etap rejonowy	133	341	159
Etap diecezjalny	11	12	11

Lista laureatów finału wojewódzkiego według liczby zdobytych punktów

Nazwisko i imię	Szkoła	Katecheta
Rozenberg Bartłomiej	Szkoła Podstawowa im. G. Morcinka w Rędzinach	Grażyna Łachmańska
Kozub Damian	Publiczna Szkoła Podstawowa w Lipniku	Mariusz Majda
Sierpińska Lena	Szkoła Podstawowa nr 5 im. H. Sienkiewicza w Myszkowie	Maria Podlejska
Bareła Krzysztof	Publiczna Szkoła Podstawowa w Kodrębie	Iwona Lizińczyk
Marzec Nikodem	Szkoła Podstawowa nr 5 im. Powstańców Śląskich w Wieluniu	s. Auxiliana Gwóźdź
Bułacz Mateusz	Publiczna Szkoła Podstawowa im. Jana Długosza w Nowej Brzeźnicy	Karolina Kmieć
Leszczyńska Karina	Publiczna Szkoła Podstawowa im. Jana Długosza w Nowej Brzeźnicy	Karolina Kmieć
Ogłaza Kamil	Szkoła Podstawowa im. A. Mickiewicza we Wręcycy Wielkiej	ks. Andrzej Olejnik
Piotrowska Patrycja	Publiczna Szkoła Podstawowa im. A. F. Modrzewskiego w Trzempnicy	Agnieszka Dawidowicz
Szymonik Anna	Zespół Szkół Szkoła Podstawowa im. T. Kościuszki w Ostrowach nad Okszą	Anna Żak

Wachura Anna	Szkoła Podstawowa im. H. Sienkiewicza w Gorzkowicach	Grzegorz Bąbel
Kulej Piotr	Szkoła Podstawowa nr 1 im. A. Mickiewicza w Krzepicach	Jolanta Chrzęstek- Kluba

4.4. III Archidiecezjalny Konkurs Recytatorski poświęcony osobie św. Jana Pawła II

W roku szkolnym 2018/2019 Referat Katechetyczny, we współpracy z Wydawnictwem Archidiecezjalnym *Regina Poloniae* oraz *Fundacją Z Motocyklem*, zorganizował III Archidiecezjalny Konkurs Recytatorski poświęcony osobie św. Jana Pawła II. Finał konkursu przeprowadzono 25 kwietnia 2019 r. w Muzeum Monet i Medali Jana Pawła II w Częstochowie. Uczestnicy, wyłonieni wcześniej w eliminacjach szkolnych, rywalizowali w dwóch kategoriach wiekowych: klasy młodsze I–III oraz klasy starsze IV–VIII.

Udział szkół w III Archidiecezjalnym Konkursie Recytatorskim

Liczba szkół	Liczba zaangażowanych katechetów	Liczba uczniów	
		Klasy młodsze	Klasy starsze
21	20	15	20

Lista laureatów młodszej kategorii wiekowej kl. I – III według kolejności zajętych miejsc

Nazwisko i imię	Szkoła	Katecheta
Kozińska Natalia	Publiczna Szkoła Podstawowa im. Jana Długosza w Nowej Brzeźnicy	Karolina Kmieć
Mateja Emilia	Zespół Szkół Samorządowych im. Wł. St. Reymonta w Pątnowie	Kinga Świągot
Zbrojkiewicz Franciszek	Katolicka Szkoła Podstawowa w Częstochowie	s. Wiesława Węclaw

**Lista laureatów starszej kategorii wiekowej kl. IV – VIII
według kolejności zajętych miejsc**

Nazwisko i imię	Szkoła	Katecheta
Szewczyk Marta	Publiczna Szkoła Podstawowa SPSK im. Matki Bożej Nieustającej Pomocy w Częstochowie	Mariola Janik
Marcinkowska Monika	Katolicka Szkoła Podstawowa w Częstochowie	s. Wiesława Więclaw
Ciemniewska Natalia	Zespół Szkolno-Gimnazjalny nr 7 w Radomsku	Iwona Traczyk

Dziękujemy wszystkim katechetom za zgłoszenie szkół oraz przygotowanie uczniów do konkursów. Wyrazamy naszą wdzięczność wobec: Dyrekcji Katolickiego Liceum Ogólnokształcącego SPSK w Wieluniu oraz Zawierciu, ks. Antoniego Arkita – proboszcza parafii św. Lamberta w Radomsku, ks. dr. Mikołaja Węgrzyna – dyrektora Wyższego Instytutu Teologicznego w Częstochowie oraz ks. Pawła Otręby, ks. Grzegorza Pieca, ks. Marcina Szczypióra, ks. Bartosza Kasprzaka, Barbary Kośnej, s. Marii Paszko za pomoc w organizacji eliminacji rejonowych konkursów biblijnych dla szkół podstawowych i gimnazjalnych. Dziękujemy również ks. Wojciechowi Pelczarskiemu, Agnieszce Kowalczyk i Magdalenie Sawickiej za opiekę nad finalistami Olimpiady Teologii Katolickiej podczas finału na Górze św. Anny. Serdeczne podziękowania składamy Krzysztofowi Witkowskiemu – dyrektorowi Muzeum Monet i Medali Jana Pawła II w Częstochowie za pomoc w organizacji finału III Archidiecezjalnego Konkursu Recytatorskiego.

5. PIELGRZYMKA MATURZYSTÓW

Katecheta	Szkoła	Liczba uczniów
Adamus Dorota	Zespół Szkół nr 3 im. dr Kazimierza Kosińskiego w Kłobucku	52
Bąkowicz Jolanta	Zespół Szkół Centrum Kształcenia Rolniczego w Dobryszycach	20
Mazur Monika	Technikum TEB Edukacja z siedzibą w Częstochowie	8
Fikier Agata Hajduk Irena	Zespół Szkół im. Jana Kochanowskiego w Częstochowie	25
ks. Cielibała Paweł	Liceum Ogólnokształcące im. Marii Skłodowskiej-Curie w Koziegłowach	7
ks. Woźniak Michał s. Frąszczak Ewa	Zespół Szkół im. Bolesława Prusa w Częstochowie	12
ks. Ostojski Sławomir Gonera Marcin Modrzewski Andrzej Pisarek Dorota Wilk Jan	Techniczne Zakłady Naukowe im. gen. Władysława Sikorskiego w Częstochowie	35
ks. Stanula Grzegorz s. Górka Bożena	Zespół Szkół Gastronomicznych im. Marii Skłodowskiej-Curie w Częstochowie	26
ks. Placek Piotr ks. Zawisza Rafał ks. Rydz Michał Witkowska Sławomira Grajnert Tomasz	Zespół Szkół nr 1 w Wieluniu	45
ks. Torchalski Wojciech ks. Raczyński Jakub Jarząbek Wiesław	VII Liceum Ogólnokształcące im. Mikołaja Kopernika w Częstochowie	40
ks. Gajda Kazimierz Kaczmarek Emilia o. Słoniak Tadeusz	Zespół Szkół Ekonomicznych w Częstochowie	38

s. Kania Dagmara	III Liceum Ogólnokształcące im. dra Władysława Biegańskiego w Częstochowie	40
Dyrz Tadeusz Saj Elżbieta	Zespół Szkół Ekonomicznych im. Tadeusza Kotarbińskiego w Radomsku	37
ks. Król Tadeusz Karlak Iwona	V Liceum Ogólnokształcące im. Adama Mickiewicza w Częstochowie	45
Kowalczyk Agnieszka s. Porwit Urszula	Zespół Szkół im. Henryka Sienkiewicza w Pajęcznie	60
ks. Chalusiak Tomasz ks. Juszyński Krzysztof ks. Chrzęstek Tomasz Kozieł Piotr s. Musiał Joanna	Zespół Szkół Technicznych i Ogólnokształcących im. Stefana Żeromskiego w Częstochowie	100
Kundzicz Edyta	Liceum Ogólnokształcące w Kamienicy Polskiej	5
ks. Woźniak Robert Kurowska Ewa Szczekocka Halina	II Liceum Ogólnokształcące im. Krzysztofa Kamila Baczyńskiego w Radomsku	60
Majewska Agnieszka Kurowska Ewa ks. Piec Grzegorz	Zespół Szkół Elektryczno- Elektronicznych im. prof. dr. inż. Janusza Groszkowskiego w Radomsku	24
ks. Kosecki Bartłomiej	Zespół Szkół im. Hugona Kołłątaja w Zawierciu	39
Markowska Barbara Wiśniewska Justyna	Zespół Szkół Mechaniczno-Elektrycznych im. K. Pułaskiego w Częstochowie	21
o. Filipek Zdzisław Matuszewski Rafał Kublik Ewa	Zespół Szkół Samochodowo-Budowlanych w Częstochowie	30
ks. Rychlik Radosław Opiała Magdalena	IV Liceum Ogólnokształcące im. Henryka Sienkiewicza w Częstochowie	160

ks. Radoliński Wojciech Oset Bogdan Sawicka Magdalena	IX Liceum Ogólnokształcące im. Cypriana Kamila Norwida w Częstochowie	89
ks. Oset Maciej Pilarczyk Krystyna	I Liceum Ogólnokształcące im. Tadeusza Kościuszki w Wieluniu	70
ks. Woźniak Mariusz	II Liceum Ogólnokształcące im. Romualda Traugutta w Częstochowie	60
ks. Wszolek Andrzej Rokita Bogusława	Zespół Szkół Drzewnych i Ochrony Środowiska w Radomsku	8
Sękwicz Andrzej	Zespół Szkół nr 2 im. ks. Jana Długosza w Kłobucku	13
Skinder Artur	Zespół Szkół im. Tadeusza Kościuszki w Żarkach	45
ks. Ogorzały Józef ks. Cygan Konrad Dmuchańska Anna	Zespół Szkół nr 2 im. Jana Długosza w Wieluniu	31
ks. Sowa Jarosław Szczygłowska Gabriela	I Liceum Ogólnokształcące im. Feliksa Fabianiego w Radomsku	50
Więckowska Agnieszka Wdowińska Dorota	Zespół Szkół nr 1 im. Eugeniusza Kwiatkowskiego w Myszkowie	10
ks. Berdys Sławomir Wilk Jolanta	II Liceum Ogólnokształcące im. Janusza Korczaka w Wieluniu	120
ks. Kasprzak Bartosz	Katolickie Liceum SPSK im. Kard. Stefana Wyszyńskiego w Zawierciu	10
ks. Bednarski Sławomir ks. Korzeniec Michał	Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych im. Jana Pawła II w Kleszczowie	30
ks. Fidura Krzysztof ks. Dratwa Adrian	Liceum Ogólnokształcące im. mjr. Henryka Sucharskiego w Myszkowie	50
ks. Dróżdż Adam ks. Młynarczyk Adam	I Liceum Ogólnokształcące im. Stefana Żeromskiego w Zawierciu	40

ks. Bednarek Mariusz	Zespół Szkół im. Mikołaja Kopernika w Porębie	2
ks. Woźniak Michał	„Ala” Autorskie Liceum Artystyczne i Akademickie w Częstochowie	1
ks. Motyka Janusz	Zespół Szkół im. Stanisława Staszica w Zawierciu	18
Olejniki Anna	Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych im. Stanisława Staszica w Radomsku	5
ks. Rutkowski Piotr	Liceum Plastyczne w Częstochowie	30
ks. Sokalski Piotr ks. Radoliński Wojciech ks. Pelczarski Wojciech	I Liceum Ogólnokształcące im. Juliusza Słowackiego w Częstochowie	100
ks. Tomczyk Norbert	Katolickie Liceum Ogólnokształcące SPSK im. Matki Bożej Jasnogórskiej w Częstochowie	26
ks. Kulasiewicz Paweł	Zespół Szkół im. Wł. Broniewskiego w Krzepicach	57
Dąbrowski Artur Ziomko-Nowak Anita	Zespół Szkół nr 1 im. J. Kilińskiego w Kłobucku	40
ks. Sak Krzysztof	II Liceum Ogólnokształcące im. H. Malczewskiej w Zawierciu	45
ks. Ociepka Mateusz	Państwowa Szkoła Muzyczna II stopnia - LO w Częstochowie	2
ks. Witek Andrzej	Zespół Szkół im. Gen. J. Bema w Zawierciu	5
Razem		1886

Dziękujemy katechetom za zaangażowanie się na rzecz pielgrzymki maturzystów, za jej przygotowanie, udział i osobiste świadectwo. W sposób szczególny pragniemy podziękować ks. Mateuszowi Ociepcie i scholi z Zespołu Szkół Muzycznych im. M. J. Żebrowskiego w Częstochowie za śpiew i animację muzyczną prowadzoną w czasie Mszy św. w bazylice jasnogórskiej, a także ks. Wojciechowi Radolińskiemu i uczniom z IX Liceum Ogólnokształcącego im. Cypriana Kamila Norwida w Częstochowie oraz Rafałowi Matuszewskiemu i uczniom z Zespołu Szkół Samochodowo-Budowlanych w Częstochowie za przygotowanie liturgii Mszy św. Serdecznie dziękujemy ks. Michałowi Krawczykowi oraz ekipie ze Szkoły Nowej Ewangelizacji im. św. Jana Chrzciciela w Częstochowie, za przeprowadzenie spotkania ewangelizacyjnego dla uczestników pielgrzymki.

**II. SPRAWY FORMACYJNO-ORGANIZACYJNE
W ROKU SZKOLNYM 2019/2020**

1. SPOTKANIA FORMACYJNE

Formacja permanentna katechetów jest jednym z najważniejszych obowiązków każdego, kto podejmuje się dzieła nauczania i wychowania religijnego dzieci i młodzieży. Związana jest nie tylko z ustawicznym podnoszeniem swoich kwalifikacji zawodowych, ale również z umacnianiem swojej wiary z Bogiem i dojrzewaniem w wierze. Dlatego Referat Katechetyczny nadal będzie wymagał do przedłużenia misji kanonicznej i skierowania do konkretnej szkoły udziału w spotkaniach formacyjnych przewidzianych na dany rok katechizacji. Nieusprawiedliwiona nieobecność może skutkować cofnięciem misji kanonicznej. W roku szkolnym 2019/2020 Referat Katechetyczny proponuje następujący program formacji duchowej:

Obowiązkowe:

Data	Miejsce	Forma	Prowadzący	Uwagi
30.11.2019	WSD Częstochowa	Dzień skupienia	ks. Mateusz Ociepka ks. Michał Pabiańczyk	Szczegółowy program rekolekcji jest na stronie internetowej Referatu w zakładce: <i>formacja duchowa/rekolekcje</i>
07.03.2020	Dolina Miłosierdzia Częstochowa	Dzień skupienia	ks. dr Radosław Herka	Szczegółowy program rekolekcji jest na stronie internetowej Referatu w zakładce: <i>formacja duchowa/rekolekcje</i>

Dowolne:

Data	Miejsce	Forma	Prowadzący	Uwagi
18-20. 10.2019	Częstochowa par. NMP Zwycięskiej	Kurs Emaus - biblijny	Zespół ds. Nowej Ewangelizacji	Szczegółowe informacje i zgłoszenia na stronie Szkoły Nowej Ewangelizacji w Częstochowie www.sneczestochowa.org

6-8. 03.2020	Radomsko par. św. Lamberta	Kurs Emaus - biblijny	Zespół ds. Nowej Ewangelizacji	Szczegółowe infor- macje i zgłoszenia na stronie Szkoły Nowej Ewangelizacji w Częstochowie www.snecestochowa.org
22-24. 05.2020	Zawiercie par. NMP Królowej Polski	Kurs Emaus - biblijny	Zespół ds. Nowej Ewangelizacji	Szczegółowe infor- macje i zgłoszenia na stronie Szkoły Nowej Ewangelizacji w Częstochowie www.snecestochowa.org

2. SPOTKANIA SZKOLENIOWE

Tematyka i rodzaje szkoleń w roku szkolnym 2019/2020

Miejsce		Forma
WOM	Regionalny Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli „WOM” w Częstochowie, al. Jana Pawła II 126/130	Sz - Szkolenie W - Warsztaty K - Konferencja S - Seminarium WK - Wideokonferencja WM - Warsztaty misyjne
SKZ	Sala Katechetyczna – Parafia św. Piotra i Pawła w Zawierciu, ul. Sienkiewicza 4	
SKW	Sala Katechetyczna – Parafia Nawiedzenia NMP w Wieluniu, ul. Augustiańska 8a	
SKR	Sala Katechetyczna – Parafia św. Lamberta w Radomsku, ul. Narutowicza 2	
WSD	Wyższe Seminarium Duchowne w Częstochowie, ul. Św. Barbary 41	
Kuria	Kuria Metropolitalna w Częstochowie, Al. NMP 54	
WIT	Wyższy Instytut Teologiczny w Częstochowie, ul. Św. Barbary 41	
TZN	Techniczne Zakłady Naukowe w Częstochowie, ul. Jasnogórska 84/90	

Ze względu na przepisy RODO wymagana jest wcześniejsza rejestracja na formy organizowane przez SOD. Osoby nie zgłoszone mogą uczestniczyć w zajęciach, nie otrzymają jednak zaświadczenia.

Termin	Miejsce	Forma	Temat	Prowadzący	Uwagi
31.08.19 sobota	WSD	K	Duszpasterstwo katechetyczne dzieci i młodzieży w parafii w zakresie przygotowania do sakramentu Eucharystii i bierzmowania. Zasady prewencji i postępowania w pracy katechetycznej i duszpasterskiej z małoletnimi w archidiecezji częstochowskiej	ks. dr hab. R. Ceglarek ks. dr D. Kwiatkowski ks. mgr-lic. T. Mucha ks. mgr-lic. P. Wróbel	godz. 10.00 – 12.00 księża, godz. 14.00 – 17.00 – katecheci świeccy i zakonnicy
05.09.19 czwartek	TZN	W	W poszukiwaniu wzorca osobowego – hagiografia na katechezie. Organizacja pracy w roku szkolnym 2019/2020	D. Pisarek	godz. 15.30 wymagane jest zalogowanie poprzez stronę www.sod.edu.pl/ . Wypełnienie zgłoszenia jest podstawą do wystawienia zaświadczenia
10.09.19 wtorek	TZN	W	W poszukiwaniu wzorca osobowego – hagiografia na katechezie. Organizacja pracy w roku szkolnym 2019/2020	D. Pisarek	godz. 15.30 wymagane jest zalogowanie poprzez stronę www.sod.edu.pl/ . Wypełnienie zgłoszenia jest podstawą do wystawienia zaświadczenia
11.09.19 środa	WOM	W	Zasady multimedialne w katechezie	dr A. Dąbrowski D. Jędras	godz. 16.00-18.15 zgłoszenie: https://kartazgloszenia.womczest.edu.pl/

14.09.19 sobota	Kuria	WM	Filmy – język dzisiejszego pokolenia	K. K. Fromont	godz. 10:00-12:30 zgłoszenie: jacyk@go2.pl, lub tel. 608 450 004
02.10.19 środa	WOM	W	Jak dobrze przygotować „Holy Wins”	dr A. Dąbrowski O. Skwara	godz. 16.00-18.15 zgłoszenie: https://kartazgloszenia.womczest.edu.pl/
09.10.19 środa	WOM	W	Emisja i higiena głosu w pracy nauczyciela	dr A. Dąbrowski M. Florek	godz. 16.00-18.15 zgłoszenie: https://kartazgloszenia.womczest.edu.pl/
09.10.19 środa	WSD	W	Problem fonoholizmu i ważności relacji osobistych w praktyce duszpasterskiej i katechetycznej	dr M. Dębski Fundacja „Dbam o mój za@sięg	godz. 10.00-13.00 Studium Wikariuszowskie Studium Proboszczowskie Neoproboszczowie
10.10.19 czwartek	TZN	W	Zachować twarz w sytuacji problemowej – stres i inne trudności w pracy katechety	D. Pisarek M. Sawicka	godz. 15.30 wymagane jest zalogowanie poprzez stronę www.sod.edu.pl/ . Wypełnienie zgłoszenia jest podstawą do wystawienia zaświadczenia
16.10.19 środa	WOM	K	Wykorzystanie coachingu i mentoringu w pracy nauczyciela	dr A. Dąbrowski M. Dąbrowska	godz. 16.00-18.15 zgłoszenie: https://kartazgloszenia.womczest.edu.pl/
19.10.19 sobota	Kuria	WM	Kreatywna praca z grupami	K. K. Fromont	godz. 10:00-12:30 zgłoszenie: jacyk@go2.pl, lub tel. 608 450 004

21.10.19 poniedziałek	WIT	W	godz. 15.30 Grupa szkoleniowo- programowa (katecheza biblijna)	dr B. Stypułkowska	zgłoszenie: stypulkowska. czwa@gmail.com należy zabrać Pismo Święte
			godz. 16.15 Wykład <i>Jeżus i kobiety</i>	ks. dr J. Molka	W ramach grupy szkoleniowo- programowej katecheci mogą wykonywać różne zadania przydatne do wykazania przy awansie zawodowym
			godz. 17.00 Grupa egzegetyczna (wybrane zagadnienia biblijne)	dr H. Pelc	
28.10.19 poniedziałek	WIT	W	Spotkanie grupy studyjnej I. Wprowadzenie do dzielenia się słowem Bożym i dzielenie się nim (<i>Powołanie i więź proroka z Bogiem</i>) II. Przedstawianie przez uczestników indywidualnych projektów biblijnych III. Możliwość konsultacji w zakresie katechezy biblijnej	ks. mgr-lic. M. Pabiańczyk dr B. Stypułkowska	godz. 16.00 zgłoszenie: stypulkowska. czwa@gmail.com należy zabrać Pismo Święte
06.11.19 środa	WOM	K	Kardynałowie Hlond i Wyszyński - duchowi ojcowie polskiej niepodległości	dr A. Dąbrowski B. Kapuściak	godz. 16.00-18.15 zgłoszenie: https://kartazgloszenia.womczest.edu.pl/
14.11.19 czwartek	TZN	W	Aktywizacja poprzez śpiew na katechezie	D. Pisarek E. Maroszek	godz. 15.30 wymagane jest zalogowanie poprzez stronę www.sod.edu.pl/ . Wypełnienie zgłoszenia jest podstawą do wystawienia zaświadczenia

18.11.19 poniedziałek	WIT	W	godz. 15.30 Grupa szkoleniowo-programowa (katecheza biblijna)	dr B. Stypułkowska	zgłoszenie: stypulkowska.czwa@gmail.com należy zabrać Pismo Święte
			godz. 16.15 Wykład <i>Czy każde prorocтво musi się zrealizować?</i>	ks. dr Ł. Laskowski	W ramach grupy szkoleniowo-programowej katecheci mogą wykonywać różne zadania przydatne do wykazania przy awansie zawodowym
			godz. 17.00 Grupa egzegetyczna (wybrane zagadnienia biblijne)	dr H. Pelc	
25.11.19 poniedziałek	WIT	W	Spotkanie grupy studyjnej I. Wprowadzenie do dzielenia się słowem Bożym i dzielenie się nim (<i>Powodzenie i niepowodzenie misji / prorok odrzucony</i>) II. Przedstawianie przez uczestników indywidualnych projektów biblijnych III. Możliwość konsultacji w zakresie katechezy biblijnej	ks. mgr-lic. M. Pabiańczyk dr B. Stypułkowska	godz. 16.00 zgłoszenie: stypulkowska.czwa@gmail.com należy zabrać Pismo Święte
30.11.19 sobota	WSD	S	Eucharystia – tajemnica wyznawana na katechezie	ks. dr hab. R. Ceglarek	godz. 9.00
03.12.19 wtorek	TZN	W	Prawa ucznia – prawa dziecka w procesie nauczania i wychowania	D. Pisarek	godz. 15.30 wymagane jest zalogowanie poprzez stronę www.sod.edu.pl/ . Wypełnienie zgłoszenia jest podstawą do wystawienia zaświadczenia

04.12.19 środa	WOM	W	Wybrane metody inspirujące ucznia do pracy na lekcji religii	dr A. Dąbrowski I. Karlak	godz. 16.00-18.15 zgłoszenie: https://kartazgloszenia.womczest.edu.pl/
09.12.19 poniedziałek	WIT	W	godz. 15.30 Grupa szkoleniowo-programowa (katecheza biblijna)	dr B. Stypułkowska	zgłoszenie: stypulkowska. czwa@gmail.com należy zabrać Pismo Święte
			godz. 16.15 Wykład <i>Katechetyczne metody biblijne</i>	dr B. Stypułkowska	W ramach grupy szkoleniowo-programowej katecheeci mogą wykonywać różne zadania przydatne do wykazania przy awansie zawodowym
			godz. 17.00 Grupa egzegetyczna (wybrane zagadnienia biblijne)	dr H. Pelc	
6.12.19 poniedziałek	WIT	W	Spotkanie grupy studyjnej I. Wprowadzenie do dzielenia się słowem Bożym i dzielenie się nim (<i>Dojrzewanie proroka. Od litery Prawa do Osoby</i>) II. Przedstawianie przez uczestników indywidualnych projektów biblijnych III. Możliwość konsultacji w zakresie katechezy biblijnej	ks. mgr-lic. M. Pabiańczyk dr B. Stypułkowska	godz. 16.00 zgłoszenie: stypulkowska. czwa@gmail.com należy zabrać Pismo Święte
08.01.20 środa	WOM	WK	Jak katechizować ochrzczonych? – wytyczne adhortacji apostolskiej „Christus vivit”	dr A. Dąbrowski	godz. 15.00-15.45 zgłoszenie: https://kartazgloszenia.womczest.edu.pl/
05.02.20 środa	WOM	WK	Prawo autorskie i licencje <i>Creative Commons</i> w pracy nauczyciela religii	dr A. Dąbrowski A. Krawczyk	godz. 15.00-15.45 zgłoszenie: https://kartazgloszenia.womczest.edu.pl/

09.03.20 poniedziałek	WIT	W	godz. 15.30 Grupa szkoleniowo- programowa (katecheza biblijna)	dr B. Stypulkowska	zgłoszenie: stypulkowska. czwa@gmail.com należy zabrać Pismo Święte
			godz. 16.15 Wykład <i>Abraham ojcem wiary</i>	ks. dr R. Nemś	W ramach grupy szkoleniowo- programowej katecheci mogą wykonywać różne zadania przydatne do wykazania przy awansie zawodowym
			godz. 17.00 Grupa egzegetyczna (wybrane zagadnienia biblijne)	dr H. Pelc	
16.03.20 poniedziałek	WIT	W	Spotkanie grupy studyjnej I. Wprowadzenie do dzielenia się słowem Bożym i dzielenie się nim (<i>Liturgia w centrum życia proroka. Słowo Boże i ofiara</i>) II. Przedstawianie przez uczestników indywidualnych pro- jektów biblijnych III. Możliwość kon- sultacji w zakresie katechezy biblijnej	ks. mgr-lic. M. Pabiańczyk dr B. Stypulkowska	godz. 16.00 zgłoszenie: stypulkowska. czwa@gmail.com należy zabrać Pismo Święte
25.03.20 środa	WOM	W	Aspekty ekologii w katechezie w ujęciu encykliki „Laudato si” i Rogera Scrutona	dr. A. Dąbrowski A. Krawczyk	godz. 16.00-18.15 zgłoszenie: https://kartazgloszenia.womczest.edu.pl/
15.04.20 środa	WOM	W	Tworzenie i publikowa- nie otwartych zasobów edukacyjnych z wykorzystaniem apli- kacji LearningApps	dr A. Dąbrowski A. Krawczyk	godz. 16.00-18.15 zgłoszenie: https://kartazgloszenia.womczest.edu.pl/
18.04.20 sobota	Kuria	WM	Moralność a uczucia	K. K. Fromont	godz. 10:00-12:30 zgłoszenie: jacyk@go2.pl, lub tel. 608 450 004

20.04.20 poniedziałek	WIT	W	godz. 15.30 Grupa szkoleniowo- -programowa (katecheza biblijna)	dr B. Stypulkowska	zgłoszenie: stypulkowska. czwa@gmail.com
			godz. 16.15 Wykład <i>Nawrócenie św. Pawła</i>	dr H. Pelc	należy zabrać Pismo Święte
			godz. 17.00 Grupa egzegetyczna (wybrane zagadnie- nia biblijne)	dr H. Pelc	W ramach grupy szkoleniowo- programowej katecheci mogą wykonywać różne zadania przydatne do wykazania przy awansie zawodowym
21.04.20 wtorek	SKZ	W	W trosce o przy- szłość - nowy rozdział w polskiej katechezie	ks. dr hab. P. Mąkosa, prof. KUL	godz. 15.00
22.04.20 środa	SKW	W	W trosce o przy- szłość - nowy rozdział w polskiej katechezie	ks. dr hab. P. Mąkosa, prof. KUL	godz. 15.00
23.04.20 czwartek	SKR	W	W trosce o przy- szłość - nowy rozdział w polskiej katechezie	ks. dr hab. P. Mąkosa, prof. KUL	godz. 15.00
27.04.20 poniedziałek	WIT	W	Spotkanie grupy studyjnej I. Wprowadzenie do dzielenia się słowem Bożym i dzielenie się nim (<i>Sumienie proroka miejscem spotkania Boga</i>) II. Przedstawianie przez uczestników indywidualnych pro- jektów biblijnych III. Możliwość kon- sultacji w zakresie katechezy biblijnej	ks. mgr-lic. M. Pabiańczyk dr B. Stypulkowska	godz. 16.00 zgłoszenie: stypulkowska. czwa@gmail.com należy zabrać Pismo Święte

11.05.20 poniedziałek	WIT	W	godz. 15.30 Grupa szkoleniowo- -programowa (katecheza biblijna)	dr B. Stypulkowska	zgłoszenie: stypulkowska. czwa@gmail.com
			godz. 16.15 Wykład <i>Od proroc- twa klasycznego po prorocstwo nowote- stamentalne</i>	ks. dr Ł. Laskowski	należy zabrać Pismo Święte
			godz. 17.00 Grupa egzegetyczna (wybrane zagadnie- nia biblijne)	dr H. Pelc	W ramach grupy szkoleniowo- programowej katecheci mogą wykonywać różne zadania przydatne do wykazania przy awansie zawodowym
16.05.20 sobota	Kuria	WM	Piosenka „Higher” – język migowy jako taniec i modlitwa	K. K. Fromont	godz. 10:00-12:30 zgłoszenie: jacyk@go2.pl, lub tel. 608 450 004
18.05.20 poniedziałek	WIT	W	Spotkanie grupy studyjnej I. Wprowadzenie do dzielenia się słowem Bożym i dzielenie się nim (<i>Pascha proroka. Drugie nawrócenie</i>) II. Przedstawianie przez uczestników indywidualnych pro- jektów biblijnych III. Możliwość kon- sultacji w zakresie katechezy biblijnej	ks. mgr-lic. M. Pabiańczyk dr B. Stypulkowska	godz. 16.00 zgłoszenie: stypulkowska. czwa@gmail.com należy zabrać Pismo Święte
20.05.20 środa	WOM	K	Nauczyciel w kon- frontacji z relatywiz- mem i postmoderniz- mem	dr A. Dąbrowski	godz. 16.00-18.15 zgłoszenie: https://kartazgloszenia.womczest.edu.pl/
10.06.20 środa	WOM	K	Kulturowe aspekty edukacji	dr A. Dąbrowski	godz. 16.00-18.15 zgłoszenie: https://kartazgloszenia.womczest.edu.pl/

3. SYMPOZJUM KATECHETYCZNE

„Eucharystia – tajemnica wyznawana na katechezie”
(30.11.2019 r., WOM/WSD/WIT Częstochowa, godz. 9.00-15.30)

Regionalny Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli „WOM” w Częstochowie	
Prowadzący	Temat
Sesja I	Pasmo naukowe
ks. dr hab. Roman Ceglarek (WIT, WSD) ks. dr hab. Paweł Maciaszek (PTT Cz-wa)	Słowo powitania i wprowadzenie w tematykę sympozjum
ks. prof. dr hab. Czesław Krakowiak (KUL)	Kult Eucharystii w nauczaniu Benedykta XVI
ks. dr hab. Roman Buchta (UŚ)	Sakrament Eucharystii w nauczaniu katechetycznym
s. dr hab. Emmanuela Klich OSU (UPJPII)	Zbawcza obecność Chrystusa w Eucharystii
Wyższe Seminarium Duchowne w Częstochowie	
Abp Wacław Depo Metropolita Częstochowski	Msza św. z homilią
Adoracja Najświętszego Sakramentu	ks. mgr-lic. Michał Pabiańczyk ks. mgr Mateusz Ociepka (Schola liturgiczna „Domine Jesu”)
Wyższe Seminarium Duchowne w Częstochowie Wyższy Instytut Teologiczny w Częstochowie	
Sesja II	Pasmo warsztatowe
ks. mgr Mariusz Bednarek ks. dr hab. Roman Ceglarek	Katecheza otwarta: „Najświętszy Sakrament” (Szkoła Podstawowa)
ks. mgr Damian Magiera ks. mgr-lic. Tomasz Mucha ks. mgr-lic. Paweł Wróbel	Katecheza otwarta: „Cuda eucharystyczne” (Szkoła Ponadpodstawowa)
mgr Marta Madejska mgr Agnieszka Fiuk (77FM Formacja z Mocą)	Pieśni i piosenki religijne w przygotowaniu dzieci do sakramentu Eucharystii
ks. dr Krzysztof Sosna (UŚ)	Katecheza przed I Komunią świętą dzieci niepełnosprawnych

Sesja II	Pasmo naukowe
ks. dr hab. Paweł Maciaszek (AIK)	Eucharystia w refleksji teologicznej Kościoła
ks. dr Michał Borda (WITKM)	Eucharystyczne przepowiadanie hagiograficzne inspiracją życia sakramentalnego współczesnej młodzieży
ks. dr Mariusz Sztaba (WIT)	Wychowawczy potencjał Eucharystii. Refleksja pedagoga w świetle nauczania ostatnich trzech papieży
Zakończenie Sympozjum	

4. OLIMPIADA I KONKURSY

4.1. XXX Olimpiada Teologii Katolickiej (Szkoła Ponadpodstawowa)

Temat	Terminy etapów	Szczegółowe informacje	Uwagi
<i>Dumni z Ewangelii i z Polski</i>	Etap szkolny: 20.11.2019 r. Etap diecezjalny: 4.03.2020 r. Finał ogólnopolski: 16-18.04.2020 r.	www.otk.pl	Zgłoszenie szkół do Referatu Katechetycznego do 13 listopada 2019 r.

Uwagi:

Szkołę przystępującą do olimpiady należy zgłosić, po wcześniejszym uzgodnieniu z Dyrekcją, do Referatu Katechetycznego w Częstochowie. W celu zgłoszenia szkoły należy wypełnić elektroniczny formularz dostępny na stronie internetowej Referatu www.katecheza.archiczesz.pl w zakładce: konkursy/Olimpiada Teologii Katolickiej. **Termin zgłoszenia mija w środę 13 listopada 2019 r. Zgłoszenia nie będą przyjmowane po upływie wyznaczonego terminu.** Materiały do przeprowadzenia etapu szkolnego będą przesłane mailem na adres podany w formularzu zgłoszeniowym.

Katecheci przeprowadzają eliminacje na terenie szkoły **w środę 20 listopada 2019 r.** w oparciu o materiały dostarczone przez Referat Katechetyczny. Do etapu diecezjalnego przechodzą tylko 2 osoby, które uzyskały najwyższą liczbę punktów.

Protokół wyników z etapu szkolnego należy przesłać pocztą do Referatu Katechetycznego w Częstochowie **do 30 listopada 2019 r. Szablon protokołu zostanie przesłany do katechetów razem z materiałami na etap szkolny.**

4.2. XXV Wojewódzki Konkurs Wiedzy Biblijnej dla klas VI-VIII szkół podstawowych

Temat	Terminy etapów	Szczegółowe informacje	Uwagi
Ewangelia wg św. Jana <i>Ja jestem chlebem życia. Kto do Mnie przychodzi, nie będzie łaknął; a kto we Mnie wierzy, nigdy pragnąć nie będzie (J 6, 35)</i>	etap szkolny: 24.10.2019 r. etap rejonowy: 21.11.2019 r. finał wojewódzki: 27.02.2020 r.	www.katecheza.archidiecezja.pl zakładka: konkursy/szkoła podstawowa kl. VI-VIII	Zgłoszenia szkół do Referatu Katechetycznego do 11 października 2019 r.

Uwagi:

Szkołę przystępującą do konkursu należy zgłosić, po wcześniejszym uzgodnieniu z Dyrekcją, do Referatu Katechetycznego w Częstochowie za pośrednictwem formularza elektronicznego dostępnego na stronie internetowej Referatu w zakładce: konkursy/szkoła podstawowa kl. VI-VIII **do 11 października 2019 r. Zgłoszenia nie będą przyjmowane po upływie wyznaczonego terminu.** Materiały do przeprowadzenia etapu szkolnego będą przesłane mailem na adres podany w formularzu zgłoszeniowym.

Katecheci organizują i przeprowadzają eliminacje na terenie szkoły w oparciu o materiały dostarczone przez Referat Katechetyczny.

Protokół wyników z etapu szkolnego należy przesłać pocztą do Referatu Katechetycznego **do 8 listopada 2019 r.**

Szablon protokołu zostanie przesłany razem z materiałami na etap szkolny.

REGULAMIN KONKURSU

Ja jestem chlebem życia. Kto do Mnie przychodzi, nie będzie łaknął; a kto we Mnie wierzy, nigdy pragnąć nie będzie (J 6, 35)

HONOROWY PATRONAT:

- Jego Ekscelencja Arcybiskup dr Wacław Depo Metropolita Częstochowski
- Śląski Kurator Oświaty mgr Urszula Bauer

ADRESACI:

Uczniowie klas VI – VIII szkół podstawowych uczęszczający na lekcje religii

ORGANIZATOR:

Referat Katechetyczny Kurii Metropolitalnej w Częstochowie

KOORDYNATORZY KONKURSU:

- koordynatorzy diecezjalni – Referat Katechetyczny Kurii Metropolitalnej w Częstochowie, Wydział Katechetyczny Kurii Bielsko-Żywieckiej, Sekcja Szkolno-Katechetyczna Kurii Diecezjalnej w Gliwicach, Wydział Katechetyczny Kurii Metropolitalnej w Katowicach, Wydział Katechetyczny Kurii Diecezjalnej w Sosnowcu
- koordynatorzy rejonowi/dekanalni – osoby wyznaczone przez koordynatora diecezjalnego
- koordynatorzy szkolni – nauczyciele religii poszczególnych szkół

CELE KONKURSU:

- Poznanie Ewangelii według św. Jana
- Ukazanie wartości Pisma Świętego w życiu chrześcijanina
- Kształtowanie chrześcijańskich postaw w oparciu o słowo Boże
- Zachęcenie do większej aktywności na lekcjach religii i w życiu szkoły
- Kształtowanie umiejętności samodzielnego pogłębiania wiedzy religijnej i rozwijania zainteresowań

ZASADY:

ZGŁOSZENIE UDZIAŁU W KONKURSIE:

Zgłoszenie szkoły do konkursu katecheci przesyłają do Wydziału Katechetycznego diecezji, na terenie której znajduje się szkoła. Szczegółowe zasady przyjmowania zgłoszeń (termin, formularz zgłoszeniowy itp.) ustala koordynator diecezjalny.

ETAP SZKOLNY:

Dnia 24.10.2019 r. katecheci przeprowadzają eliminacje na terenie szkoły w oparciu o materiały przekazane przez koordynatora diecezjalnego. Do następnego etapu przechodzi tylko 3 najlepszych uczestników. Zostają oni zgłoszeni pisemnie (protokół) do koordynatora rejonowego/diecezjalnego do dnia 8.11.2019 r.

ETAP REJONOWY/DEKANALNY:

Etap ten zostanie przeprowadzony w formie pisemnej w dniu 21.11.2019 r. według zasad podanych przez koordynatora diecezjal-

nego, w oparciu o materiały dostarczone przez organizatora. Do finału wojewódzkiego przechodzi 12 najlepszych uczestników z diecezji, wyłonionych przez Diecezjalną Komisję Kwalifikacyjną na podstawie liczby zdobytych punktów. Komisja przesyła protokół do Referatu Katechetycznego Kurii Metropolitalnej w Częstochowie do dnia 13.12.2019 r. Obowiązek zawiadomienia osób zakwalifikowanych do finału wojewódzkiego spoczywa na koordynatorach diecezjalnych.

FINAŁ WOJEWÓDZKI:

Finał konkursu odbędzie się w Częstochowie w dniu 27.02.2020 r.

KOMISJE POSZCZEGÓLNYCH ETAPÓW KONKURSU:

- etap szkolny – nauczyciele religii, przedstawiciele grona pedagogicznego poszczególnych szkół, duszpasterze
- etap rejonowy/dekanalny – osoby wyznaczone przez koordynatora diecezjalnego
- finał wojewódzki – osoby wyznaczone przez organizatora konkursu

TERMINARZ KONKURSU:

Etap szkolny – **24 października 2019 r.**

Etap rejonowy/dekanalny – **21 listopada 2019 r.**

Finał wojewódzki – **27 lutego 2020 r.**

LITERATURA:

Etap szkolny:

- Ewangelia według św. Jana (Biblia Tysiąclecia, wyd. V, Poznań 2000)

Etap rejonowy/dekanalny:

- Ewangelia według św. Jana (Biblia Tysiąclecia, wyd. V, Poznań 2000)
- Wstęp do Ewangelii według św. Jana (Biblia Tysiąclecia, wyd. V, Poznań 2000)
- Przypisy do Ewangelii według św. Jana (Biblia Tysiąclecia, wyd. V, Poznań 2000)

Finał wojewódzki:

- Ewangelia według św. Jana (Biblia Tysiąclecia, wyd. V, Poznań 2000)
- Wstęp do Ewangelii według św. Jana (Biblia Tysiąclecia, wyd. V, Poznań 2000)
- Przypisy do Ewangelii według św. Jana (Biblia Tysiąclecia, wyd. V, Poznań 2000)
- Ks. Stanisław Mędała, Nowy Komentarz Biblijny. Ewangelia według świętego Jana rozdziały 1-12, tom IV, część I, red. A. Paciorek,

R. Bartnicki, T. Brzegowy, A. Tronina, J. Warzecha, wyd. Edycja Świętego Pawła, s. 39-45

- Biblia w liturgii Mszy Świętej. Wielki Post, praca zbiorowa pod redakcją ks. Antoniego Paciorka i ks. Franciszka Mickiewicza, wyd. Edycja Świętego Pawła, Częstochowa 2017, ss. 131- 134; 141-143; 184-188; 195-196; 207-209; 212-214; 217-219; 222-224; 227-228; 230-232; 239- 242; 246-248; 254-256; 261-263; 266-267; 270-272; 274-276; 279-280; 283-285; 311-313; 316-318

NAGRODY:

- dla finalistów konkursu przewidziane są nagrody ustalone przez organizatora: nagrody rzeczowe oraz dodatkowo, dla laureatów trzech pierwszych miejsc, karty podarunkowe, których wartość zależy od zajętego miejsca (I miejsce – 1500 zł, II miejsce – 1000 zł, III miejsce – 500 zł)
- nagrody w postaci kart podarunkowych przewidziane są również dla katechetów, którzy przygotowali do konkursu laureatów trzech pierwszych miejsc

4.3. XXV Diecezjalny Konkurs Wiedzy Biblijnej dla klas IV-V szkół podstawowych

Temat	Terminy etapów	Szczegółowe informacje	Uwagi
Ewangelia wg św. Marka <i>Bo kto pełni wolę Bożą, ten jest Mi bratem, siostrą...</i> (Mk 3, 35)	etap szkolny: 24.10.2019 r. etap rejonowy: 28.11.2019 r. finał diecezjalny: 5.03.2020 r.	www.katecheza.archidiecezja.pl zakładka: konkursy/szkoła podstawowa kl. IV-V	Zgłoszenia szkół do Referatu Katechetycznego do 11 października 2019 r.

Uwagi:

Szkołę przystępującą do konkursu należy zgłosić, po wcześniejszym uzgodnieniu z Dyrekcją, do Referatu Katechetycznego w Częstochowie za pośrednictwem formularza elektronicznego dostępnego na stronie internetowej Referatu w zakładce: konkursy/szkoła podstawowa kl. IV-V **do 11 października 2019 r. Zgłoszenia nie będą przyjmowane po upływie wyznaczonego terminu.** Materiały do przeprowadzenia etapu szkolnego będą przesłane mailem na adres podany w formularzu zgłoszeniowym.

Katecheci organizują i przeprowadzają eliminacje na terenie szkoły w oparciu o materiały dostarczone przez Referat Katechetyczny.

Protokół wyników z etapu szkolnego należy przesłać pocztą do Referatu Katechetycznego **do 8 listopada 2019 r.**

Szablon protokołu zostanie przesłany razem z materiałami na etap szkolny.

REGULAMIN KONKURSU

Bo kto pełni wolę Bożą, ten jest Mi bratem, siostrą... (Mk 3, 35)

HONOROWY PATRONAT:

- Jego Ekscelencja Ordynariusz miejsca

ADRESACI:

Uczniowie klas IV – V szkół podstawowych uczęszczający na lekcje religii

ORGANIZATORZY:

- Referat Katechetyczny Kurii Metropolitalnej w Częstochowie
- Sekcja Szkolno-Katechetyczna Kurii Diecezjalnej w Gliwicach
- Wydział Katechetyczny Kurii Bielsko-Żywieckiej
- Wydział Katechetyczny Kurii Metropolitalnej w Katowicach
- Wydział Katechetyczny Kurii Diecezjalnej w Sosnowcu

KOORDYNATORZY KONKURSU:

- koordynatorzy rejonowi/dekanalni: osoby wyznaczone przez organizatora
- koordynatorzy szkolni: nauczyciele religii poszczególnych szkół

CELE KONKURSU:

- Poznanie treści Ewangelii według św. Marka
- Ukazanie Biblii jako źródła wiary
- Zachęcanie uczniów do indywidualnej lektury Pisma Świętego
- Pogłębienie wiedzy i wiary oraz kształtowanie chrześcijańskich postaw w oparciu o poznane Słowo Boże

ZASADY:

ZGŁOSZENIA:

Zgłoszenie szkoły do konkursu katecheci przesyłają do Wydziału Katechetycznego diecezji, na terenie której znajduje się szkoła. Szczegółowe zasady przyjmowania zgłoszeń (termin, formularz zgłoszeniowy itp.) ustala organizator w diecezji.

ETAP SZKOLNY:

Dnia 24.10.2019 r. katecheci przeprowadzają eliminacje na terenie szkoły w oparciu o materiały dostępne w Wydziale Katechetycznym. Do następnego etapu przechodzi trzech najlepszych uczestników. Szkolny koordynator konkursu odsyła protokół do koordynatora rejonowego/diecezjalnego do dnia 8.11.2019 r.

ETAP REJONOWY/DEKANALNY:

Etap ten zostanie przeprowadzony w formie pisemnej w dniu 28.11.2019 r. według zasad podanych przez organizatora danej diecezji, w oparciu o materiały dostarczone przez Referat Katechetyczny Kurii Metropolitalnej w Częstochowie. Komisja rejonowa do 5.12.2019 r. przesyła do Wydziału Katechetycznego protokół. Liczbę uczestników awansujących z rejonu/dekanatu do finału diecezjalnego ustala Wydział Katechetyczny w danej diecezji.

FINAŁ DIECEZJALNY:

Odbędzie się w diecezjach w dniu 5 marca 2020 r. Finał zostanie przeprowadzony w formie pisemnej w oparciu o materiały dostarczone przez Referat Katechetyczny Kurii Metropolitalnej w Częstochowie. Komisja diecezjalna może podjąć decyzję o przeprowadzeniu ustnej dogrywki w celu wyłonienia zwycięzców.

KOMISJE POSZCZEGÓLNYCH ETAPÓW KONKURSU:

- etap szkolny – nauczyciele religii, duszpasterze, przedstawiciele grona pedagogicznego
- etap rejonowy – rejonowi wizytatorzy katechizacji, księża dziekani, diecezjalni doradcy metodyczni religii, nauczyciele religii, duszpasterze
- finał diecezjalny – osoby powołane przez diecezjalnego organizatora konkursu

TERMINARZ KONKURSU:

Etap szkolny – **24 października 2019 r.**

Etap rejonowy/dekanalny – **28 listopada 2019 r.**

Finał diecezjalny – **5 marca 2020 r.**

LITERATURA:

Etap szkolny:

- Ewangelia według św. Marka (Biblia Tysiąclecia, wyd. V, Poznań 2000)

Etap rejonowy/dekanalny:

- Ewangelia według św. Marka (Biblia Tysiąclecia, wyd. V, Poznań 2000)

- Wstęp do Ewangelii według św. Marka (Biblia Tysiąclecia, wyd. V, Poznań 2000)
- Przypisy do Ewangelii według św. Marka (Biblia Tysiąclecia, wyd. V, Poznań 2000)

Final diecezjalny:

- Ewangelia według św. Marka (Biblia Tysiąclecia, wyd. V, Poznań 2000)
- Wstęp do Ewangelii według św. Marka (Biblia Tysiąclecia, wyd. V, Poznań 2000)
- Przypisy do Ewangelii według św. Marka (Biblia Tysiąclecia, wyd. V, Poznań 2000)
- Słownik (Biblia Tysiąclecia, wyd. V, Poznań 2000)

4.4. Ogólnopolski Konkurs Wiedzy Biblijnej „Civitas Christiana” dla szkół ponadpodstawowych

Serdecznie zapraszamy do udziału w XXIV edycji Konkursu Biblijnego, którego organizatorem jest Katolickie Stowarzyszenie „Civitas Christiana”. Konkurs przeznaczony jest dla uczniów szkół ponadpodstawowych. Tekstem źródłowym Konkursu jest Pismo Święte Starego i Nowego Testamentu – najnowszy przekład z języków oryginalnych z komentarzem (Edycja Świętego Pawła, 2011), a zakres merytoryczny XXIV edycji obejmuje: Księgę Liczb i I List do Koryntian. Konkurs składa się z trzech etapów: szkolnego, diecezjalnego i ogólnopolskiego – finału. Szczegółowe informacje dotyczące konkursu znajdują się na stronie www.okwb.pl.

4.5. IV Archidiecezjalny Konkurs Recytatorski o św. Janie Pawle II

Referat Katechetyczny, Wydawnictwo Archidiecezjalne *Regina Poloniae* oraz *Fundacja Z Motocyklem* organizują IV edycję Archidiecezjalnego Konkursu Recytatorskiego poświęconego osobie św. Jana Pawła II. Konkurs jest przeznaczony dla uczniów szkół podstawowych, którzy są podzieleni na 2 kategorie wiekowe: kategoria młodsza – uczniowie kl. I – III, kategoria starsza – uczniowie kl. IV – VIII. **Katecheci i nauczyciele przeprowadzają we własnym zakresie eliminacje szkolne najpóźniej do końca marca 2020 r. Następnie przesyłają zgłoszenie do Referatu Katechetycznego za pomocą formularza internetowego najpóźniej do 12 kwietnia 2020 r.** Regulamin oraz szczegółowe informacje dotyczące konkursu będą dostępne na stronie internetowej Referatu w zakładce: konkursy/konkurs recytatorski o Janie Pawle II.

5. REKOLEKCJE SZKOLNE

5.1. Rekolekcje w toku zajęć szkolnych

Rekolekcje powinny być wkomponowane w obowiązujący w danej szkole plan lekcji. Nie przewiduje się zatem trzech wolnych dni od zajęć szkolnych. W praktyce oznacza to, że uczniowie mają uczestniczyć w spotkaniach rekolekcyjnych w trakcie zajęć szkolnych. Kwestie organizacyjne powinny być szczegółowo opracowane przez zespół odpowiedzialnych za przygotowanie rekolekcji szkolnych, a są nimi duszpasterze parafii, na terenie której znajduje się szkoła oraz katecheci i rekolekcjonista.

5.2. Dni przeznaczone na rekolekcje szkolne

Zgodnie z *Rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej z 14 kwietnia 1992 roku w sprawie warunków i sposobu organizowania nauki religii w publicznych przedszkolach i szkołach* oraz jego nowelizacją z 25 marca 2014 r. i *Zasadami MEN dotyczącymi organizowania rekolekcji dla uczniów szkół publicznych* z 17 lutego 2016 r. rekolekcje szkolne powinny być organizowane przez trzy kolejne dni w trakcie trwania zajęć szkolnych. W praktyce oznacza to, że winien to być czas od poniedziałku do piątku, a zatem czas przeznaczony na pobieranie nauki w szkole. Wyklucza to możliwość organizowania rekolekcji w weekendy z ewentualnym połączeniem z dniem przeznaczonym na uczęszczanie do szkoły. Biorąc to pod uwagę, nie można dopuścić do sytuacji, w której rekolekcje szkolne trwałyby w jakiegokolwiek konfiguracji z weekendem, np. czwartek, piątek i sobota. Muszą to być te trzy dni, które są ujęte w tygodniowym planie zajęć.

5.3. Termin zgłoszenia rekolekcji

Zgodnie z *Rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 kwietnia 1992 r. w sprawie warunków i sposobu organizowania nauki religii w publicznych przedszkolach i szkołach* i jego nowelizacją z 25 marca 2014 r. o terminie rekolekcji dyrektor szkoły powinien być powiadomiony co najmniej miesiąc wcześniej (§ 10, p. 2). Wskazane jest jednak przekazanie tej informacji z rocznym wyprzedzeniem, tzn. do końca roku szkolnego, aby ten punkt znalazł się w planie pracy szkoły już na kolejny rok i uwzględniony jako wydarzenie szkolne. Jest to szczególnie ważne w szkołach ponadpodstawowych (branżowych i technicznych), gdzie są organizowane praktyki szkol-

ne. Wcześniejsze ustalenie daty rekolekcji zapobiegnie zbieganiu się tych dwóch wydarzeń w tym samym terminie. O planowanym terminie rekolekcji powinien powiadomić Dyрекcję szkoły proboszcz. Niemniej jednak sami katecheci mogą przekazać tę informację po wcześniejszym porozumieniu się z rządcą parafii. Jeżeli taka informacja nie została przekazana pod koniec ubiegłego roku szkolnego, to należy ją przekazać Dyrekcji szkoły najlepiej już na początku bieżącego roku szkolnego.

5.4. Zarządzenie w sprawie rekolekcjonistów i duchownych spoza archidiecezji częstochowskiej

Zarządzeniem z dnia 17 maja 2019 r. - „Okólnik Kurii Metropolitalnej w Częstochowie”, nr 3/1(2109) - Arcybiskup Wacław Depo Metropolita Częstochowski postanowił, że wszyscy duchowni spoza prezbiterium i diaconów Archidiecezji Częstochowskiej, mający głosić słowo Boże i sprawować sakramenty święte na terenie naszej archidiecezji, muszą posiadać aktualny celebret (legitymację kapłańską, książeczkę jurysdykcyjną) wydaną przez swego ordynariusza lub w wypadku członków instytutów zakonnych i stowarzyszeń życia apostołskiego przez swego wyższego przełożonego. Jeśli osoby te mają głosić rekolekcje lub prowadzić dni skupienia, w których uczestniczyć będą również osoby nieletnie (poniżej osiemnastego roku życia) oraz bezradne (w rozumieniu określonym w *Motu proprio* Ojca Świętego Franciszka *Vos estis lux mundi*) muszą także posiadać zaświadczenie o niefigurowaniu w *Rejestrze Sprawców Przestępstw na Tle Seksualnym* (RSPTS) prowadzonym przez Ministerstwo Sprawiedliwości. W przypadku duchownych i osób zakonnych spoza Polski, konieczne jest również odrębne zezwolenie swego ordynariusza lub przełożonego wyższego na podejmowanie działalności duszpasterskiej lub rekolekcyjnej, niezależnie od tego, czy w spotkaniach uczestniczyć mają wyłącznie osoby pełnoletnie, czy także nieletnie.

5.5. Zarządzenie w sprawie weryfikacji danych w rejestrze sprawców przestępstw na tle seksualnym

Na podstawie zarządzenia Księdza Arcybiskupa Metropolity Częstochowskiego z dnia 10 października 2018 r. w konsekwencji postanowień zawartych w artykule 21 ustawy z dnia 16 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym (Dz. U. poz. 862 z późn. zm.), nakładającego na poszczególne podmio-

ty zobowiązanie do sprawdzenia, czy osoby zatrudniane lub dopuszczane w ramach działalności związanej z wychowaniem, edukacją, wypoczynkiem, leczeniem małoletnich lub opieką nad nimi, figurują w *Rejestrze Sprawców Przepęstw na Tle Seksualnym* (RSPTS), prowadzonym przez Ministerstwo Sprawiedliwości, zostało postanowione, że wszyscy proboszczowie, administratorzy parafii i zarządzający pozostałymi kościelnymi osobami prawnymi do dnia 31 marca 2019 r. mieli pozyskać i osobiście przekazać do Kancelarii Kurii Metropolitalnej w Częstochowie dane konieczne do sprawdzenia osób dopuszczanych do kontaktu z małoletnimi w rejestrze RSPTS, o ile już tego nie dokonali samodzielnie.

6. PIELGRZYMKA MATURZYSTÓW

W roku szkolnym 2019/2020 pielgrzymka maturzystów archidiecezji częstochowskiej na Jasną Górę odbędzie się 14 marca 2020 r.

Ramowy program pielgrzymki przedstawia się następująco:

- 11.15 – zawiązanie wspólnoty (bazylika jasnogórska)
- 11.30 – Msza św. pod przewodnictwem Arcybiskupa Metropolity Częstochowskiego Wacława Depo i akt ofiarowania maturzystów Matce Bożej (bazylika jasnogórska)
- 12.45 – spotkanie ewangelizacyjne (aula o. Kordeckiego)
- 14.00 – zakończenie pielgrzymki

Szczegółowe informacje zostaną przekazane do szkół odrębnym piśmie i zamieszczone na stronie internetowej Referatu Katechetycznego **pod koniec stycznia 2020 r.** Zachęcamy katechetów do licznego udziału w pielgrzymce. Prosimy katechetów i duszpasterzy, aby zadbali o religijny wymiar pielgrzymki już w trakcie podróży, jak i w samym jasnogórskim sanktuarium. Prosimy też o przypomnienie młodzieży, by przed pielgrzymką skorzystała z sakramentu pokuty i pojednania. Natomiast katechetom przypominamy o obowiązku zgłoszenia w Referacie Katechetycznym grupy pielgrzymkowej. W celu zgłoszenia udziału w pielgrzymce należy wypełnić elektroniczny formularz, który od 1 lutego 2020 r. będzie dostępny na stronie internetowej Referatu www.katecheza.archiczes.pl w zakładce: *pielgrzymka maturzystów*. **Termin zgłoszenia mija 10 marca 2020 r.**

7. PROGRAMY I PODRĘCZNIKI DO KATECHIZACJI

W roku szkolnym 2019/2020 katechizujemy we wszystkich klasach na wszystkich poziomach edukacyjnych według dotychczasowego programu i podręczników przygotowanych w oparciu o *Podstawę programową katechezy Kościoła katolickiego w Polsce* (2010). Uwaga ta dotyczy również klasy VII i VIII szkoły podstawowej, bowiem w tych klasach nie wprowadza się nowego programu, ale stosuje się programy nauczania, podręczniki i inne materiały dydaktyczne do nauczania zatwierdzone dla klasy I i II gimnazjum.

Programy i podręczniki do katechizacji obowiązujące w archidiecezji częstochowskiej w roku szkolnym 2019/2020

PRZEDSZKOLE WYDAWNICTWO GAUDIUM (Lublin)

Wydawnictwo i grupa	Tytuł, numer programu, data zatwierdzenia	Tytuł podręcznika i redaktorzy	Numer podręcznika i data zatwierdzenia
GAUDIUM Grupa czterolatków	Kochamy dobrego Boga AZ-0-01/10 (9.06.2010)	<i>Pan Bóg kocha dzieci,</i> Red. Ks. M. Zając	AZ-02-01/10- LU-5/14 (14.07.2015)
GAUDIUM Grupa pięciolatków	Kochamy dobrego Boga AZ-0-01/10 (9.06.2010)	<i>Jestem dzieckiem Bożym,</i> Red. Ks. M. Zając	AZ-03-01/10- LU-1/12 (11.04.2012)

**PRZEDSZKOLE
WYDAWNICTWO ŚW. WOJCIECH (Poznań)**

Wydawnictwo i grupa	Tytuł, numer programu, data zatwierdzenia	Tytuł podręcznika i redaktorzy	Numer podręcznika i data zatwierdzenia
Św. Wojciech Grupa trzy- i czterolatków	Kochamy dobrego Boga AZ-0-01/10 (9.06.2010)	<i>Pan Bóg kocha dzieci,</i> Red. Ks. J. Szpet, D. Jackowiak	AZ-01-01/10- PO-1/12 (23.07.2012)
Św. Wojciech Grupa pięcioletków	Kochamy dobrego Boga AZ-0-01/10 (9.06.2010)	<i>Jesteśmy dziećmi Bożymi,</i> Red. Ks. J. Szpet, D. Jackowiak	AZ-03-01/10- PO-1/11 (18.07.2011)

**PRZEDSZKOLE
WYDAWNICTWO WAM (Kraków)**

Wydawnictwo i grupa	Tytuł, numer programu, data zatwierdzenia	Tytuł podręcznika i redaktorzy	Numer podręcznika i data zatwierdzenia
WAM Grupa trzylatków	Kochamy dobrego Boga AZ-0-01/10 (9.06.2010)	<i>Nasza Boża rodzina,</i> Red. Ks. W. Kubik	AZ-01-01/10- KR-1/11 (11.04.2011)
WAM Grupa czterolatków	Kochamy dobrego Boga AZ-0-01/10 (9.06.2010)	<i>Bóg kocha dzieci,</i> Red. Ks. W. Kubik	AZ-02-01/10- KR-1/11 (7.03.2011)
WAM Grupa/Klasa 0	Kochamy dobrego Boga AZ-0-01/10 (9.06.2010)	<i>Jesteśmy dziećmi Boga,</i> Red. Ks. W. Kubik	AZ-03-01/10- KR-1/11 (11.04.2011)

**PRZEDSZKOLE
WYDAWNICTWO DIECEZJALNE
I DRUKARNIA W SANDOMIERZU**

Wydawnictwo i grupa	Tytuł, numer programu, data zatwierdzenia	Tytuł podręcznika i redaktorzy	Numer podręcznika i data zatwierdzenia
WDS Grupa trzy- i czterolatków	Kochamy dobrego Boga AZ-0-01/10 (9.06.2010)	<i>Pan Bóg kocha dzieci,</i> Red. Ks. S. Łabendowicz	AZ-01-01/10- RA-2/12 (31.05.2012)
WDS Grupa pięciolatków	Kochamy dobrego Boga AZ-0-01/10 (9.06.2010)	<i>Jesteśmy dziećmi Bożymi,</i> Red. Ks. S. Łabendowicz	AZ-03-01/10- RA-1/11 (14.07.2011)

**PRZEDSZKOLE
WYDAWNICTWO JEDNOŚĆ (Kielce)**

Wydawnictwo i grupa	Tytuł, numer programu, data zatwierdzenia	Tytuł podręcznika i redaktorzy	Numer podręcznika i data zatwierdzenia
Jedność Grupa trzylatków	Kochamy dobrego Boga AZ-0-01/10 (9.06.2010)	<i>Radosne dzieci Boże,</i> Red. J. Snopek, D. Kurpiński	AZ-01-01/10- KI-1/15 (25.05.2015)
Jedność Grupa czterolatków	Kochamy dobrego Boga AZ-0-01/10 (9.06.2010)	<i>Świat dziecka Bożego,</i> Red. J. Snopek, D. Kurpiński	AZ-02-01/10- KI-3/16 (6.06.2016)
Jedność Grupa pięciolatków	Kochamy dobrego Boga AZ-0-01/10 (9.06.2010)	<i>Spotkania dzieci Bożych,</i> Red. J. Snopek, D. Kurpiński	AZ-03-01/10- KI-2/15 (8.06.2015)

**SZKOŁA PODSTAWOWA
WYDAWNICTWO GAUDIUM (Lublin)**

Wydawnictwo i klasa	Tytuł, numer programu, data zatwierdzenia	Tytuł podręcznika i redaktorzy	Numer podręcznika i data zatwierdzenia
GAUDIUM Klasa 1	W drodze do Wieczernika AZ-1-01/10 (9.06.2010)	<i>Jesteśmy rodziną Pana Jezusa,</i> Red. Ks. P. Goliszek	AZ-11-01/10- LU-1/12 (11.04.2012)
GAUDIUM Klasa 2	W drodze do Wieczernika AZ-1-01/10 (9.06.2010)	<i>Kochamy Pana Jezusa,</i> Red. Ks. P. Goliszek	AZ-12-01/10- LU-3/13 (24.04.2013)
GAUDIUM Klasa 3	W drodze do Wieczernika AZ-1-01/10 (9.06.2010)	<i>Przyjmujemy Pana Jezusa,</i> Red. Ks. P. Goliszek	AZ-13-01/10- LU-4/14 (16.06.2014)
GAUDIUM Klasa 4	Poznaję Boga i w Niego wierzę AZ-2-01/10 (9.06.2010)	<i>Jestem chrześcijaninem,</i> Red. Ks. W. Janiga	AZ-21-01/10- LU-1/12 (9.05.2012)
GAUDIUM Klasa 5	Poznaję Boga i w Niego wierzę AZ-2-01/10 (9.06.2010)	<i>Wierzę w Boga,</i> Red. Ks. W. Janiga	AZ-22-01/10- LU-2/13 (24.04.2013)
GAUDIUM Klasa 6	Poznaję Boga i w Niego wierzę AZ-2-01/10 (9.06.2010)	<i>Wierzę w Kościół,</i> Red. Ks. W. Janiga	AZ-23-01/10- LU-2/14 (20.05.2014)
GAUDIUM Klasa 7	Pójść za Jezusem Chrystusem AZ-3-01/10 (9.06.2010)	<i>Spotykam Twoje Słowo,</i> Red. Ks. P. Mąkosa	AZ-31-01/10- LU-1/12 (29.05.2012)
GAUDIUM Klasa 8	Pójść za Jezusem Chrystusem AZ-3-01/10 (9.06.2010)	<i>Z Tobą idę przez życie,</i> Red. Ks. P. Mąkosa	AZ-32-01/10- LU-1/13 (17.04.2013)

**SZKOŁA PODSTAWOWA
WYDAWNICTWO ŚW. WOJCIECH (Poznań)**

Wydawnictwo i klasa	Tytuł, numer programu, data zatwierdzenia	Tytuł podręcznika i redaktorzy	Numer podręcznika i data zatwierdzenia
Św. Wojciech Klasa 1	W drodze do Wieczernika AZ-1-01/10 (9.06.2010)	<i>Jesteśmy w rodzinie Pana Jezusa,</i> Red. Ks. J. Szpet, D. Jackowiak	AZ-11-01/10- PO-1/11 (9.05.2011)
Św. Wojciech Klasa 2	W drodze do Wieczernika AZ-1-01/10 (9.06.2010)	<i>Kochamy Pana Jezusa,</i> Red. Ks. J. Szpet, D. Jackowiak	AZ-12-01/10- PO-1/12 (11.06.2012)
Św. Wojciech Klasa 3	W drodze do Wieczernika AZ-1-01/10 (9.06.2010)	<i>Przyjmujemy Pana Jezusa,</i> Red. Ks. J. Szpet, D. Jackowiak	AZ-13-01/10- PO-1/13 (13.05.2013)
Św. Wojciech Klasa 4	Poznaję Boga i w Niego wierzę AZ-2-01/10 (9.06.2010)	<i>Jestem chrześcijaninem,</i> Red. Ks. J. Szpet, D. Jackowiak	AZ-21-01/10- PO-1/11 (9.05.2011)
Św. Wojciech Klasa 5	Poznaję Boga i w Niego wierzę AZ-2-01/10 (9.06.2010)	<i>Wierzę w Boga,</i> Red. Ks. J. Szpet, D. Jackowiak	AZ-22-01/10- PO-1/12 (14.05.2012)
Św. Wojciech Klasa 6	Poznaję Boga i w Niego wierzę AZ-2-01/10 (9.06.2010)	<i>Wierzę w Kościół,</i> Red. Ks. J. Szpet, D. Jackowiak	AZ-23-01/10- PO-2/13 (21.06.2013)
Św. Wojciech Klasa 7	Pójść za Jezusem Chrystusem AZ-3-01/10 (9.06.2010)	<i>Spotkanie ze Słowem,</i> Red. Ks. J. Szpet, D. Jackowiak	AZ-31-01/10- PO-1/11 (18.07.2011)

Św. Wojciech Klasa 8	Pójdź za Jezusem Chrystusem AZ-3-01/10 (9.06.2010)	<i>Aby nie ustać w drodze,</i> Red. Ks. J. Szpet, D. Jackowiak	AZ-32-01/10- PO-1/12 (15.07.2012)
--------------------------------	--	--	---

**SZKOŁA PODSTAWOWA
WYDAWNICTWO WAM (Kraków)**

Wydawnictwo i klasa	Tytuł, numer programu, data zatwierdzenia	Tytuł podręcznika i redaktorzy	Numer podręcznika i data zatwierdzenia
WAM Klasa 1	W drodze do Wieczernika AZ-1-01/10 (9.06.2010)	<i>Jesteśmy w rodzinie Pana Jezusa,</i> Red. Ks. W. Kubik	AZ-11-01/10- KR-1/11 (11.04.2011)
WAM Klasa 1	W drodze do Wieczernika AZ-1-01/10 (9.06.2010)	<i>Elementarz dziecka Bożego,</i> Red. Ks. Z. Marek s. A. Walulik	AZ-11-01/10- KR-7/15 (23.03.2015)
WAM Klasa 2	W drodze do Wieczernika AZ-1-01/10 (9.06.2010)	<i>Kochamy Pana Jezusa,</i> Red. Ks. W. Kubik	AZ-12-01/10- KR-1/12 (7.05.2012)
WAM Klasa 3	W drodze do Wieczernika AZ-1-01/10 (9.06.2010)	<i>Przyjmujemy Pana Jezusa,</i> Red. Ks. W. Kubik	AZ-13-01/10- KR-14/13 (11.06.2013)
WAM Klasa 4	Poznaję Boga i w Niego wierzę AZ-2-01/10 (9.06.2010)	<i>Zaproszeni przez Boga,</i> Red. Ks. Z. Marek	AZ-21-01/10- KR-2/12 (11.06.2012)
WAM Klasa 5	Poznaję Boga i w Niego wierzę AZ-2-01/10 (9.06.2010)	<i>Obdarowani przez Boga,</i> Red. Ks. Z. Marek	AZ-22-01/10- KR-5/13 (8.05.2013)

WAM Klasa 6	Poznaję Boga i w Niego wierzę AZ-2-01/10 (9.06.2010)	<i>Przemienieni przez Boga,</i> Red. Ks. Z. Marek	AZ-23-01/10- KR-1/14 (13.01.2013)
WAM Klasa 7	Pójdź za Jezusem Chrystem AZ-3-01/10 (9.06.2010)	<i>Jezus uczy i zbawia,</i> Red. Ks. Z. Marek	AZ-31-01/10- KR-2/12 (11.06.2012)
WAM Klasa 7	Pójdź za Jezusem Chrystem AZ-3-01/10 (9.06.2010)	<i>Szukam was,</i> Red. Ks. W. Kubik	AZ-31-01/10- KR-1/11 (30.05.2011)
WAM Klasa 8	Pójdź za Jezusem Chrystem AZ-3-01/10 (9.06.2010)	<i>Jezus działa i zbawia,</i> Red. Ks. Z. Marek	AZ-32-01/10- KR-12/13 (20.05.2013)
WAM Klasa 8	Pójdź za Jezusem Chrystem AZ-3-01/10 (9.06.2010)	<i>Jestem z wami,</i> Red. Ks. W. Kubik	AZ-32-01/10- KR-3/12 (11.06.2012)

**SZKOŁA PODSTAWOWA
WYDAWNICTWO DIECEZJALNE I DRUKARNIA
W SANDOMIERZU**

Wydawnictwo i klasa	Tytuł, numer programu, data zatwierdzenia	Tytuł podręcznika i redaktorzy	Numer podręcznika i data zatwierdzenia
WDS Klasa 1	W drodze do Wieczernika AZ-1-01/10 (9.06.2010)	<i>Jesteśmy w rodzi- nie Pana Jezusa,</i> Red. Ks. S. Łabendowicz	AZ-11-01/10- RA-1/11 (22.07.2011)
WDS Klasa 2	W drodze do Wieczernika AZ-1-01/10 (9.06.2010)	<i>Kochamy Pana Jezusa,</i> Red. Ks. S. Łabendowicz	AZ-12-01/10- RA-8/13 (12.07.2013)
WDS Klasa 3	W drodze do Wieczernika AZ-1-01/10 (9.06.2010)	<i>Przyjmujemy Pana Jezusa,</i> Red. Ks. S. Łabendowicz	AZ-13-01/10- RA-5/14 (12.07.2013)

WDS Klasa 4	Poznaję Boga i w Niego wierzę AZ-2-01/10 (9.06.2010)	<i>Jestem chrześcijaninem,</i> Red. Ks. S. Łabendowicz	AZ-21-01/10- RA-1/13 (14.06.2012)
WDS Klasa 5	Poznaję Boga i w Niego wierzę AZ-2-01/10 (9.06.2010)	<i>Wierzę w Boga,</i> Red. Ks. S. Łabendowicz	AZ-22-01/10- RA-9/13 (12.07.2013)
WDS Klasa 6	Poznaję Boga i w Niego wierzę AZ-2-01/10 (9.06.2010)	<i>Wierzę w Kościół,</i> Red. Ks. S. Łabendowicz	AZ-23-01/10- RA-2/15 (11.07.2014)
WDS Klasa 7	Pójść za Jezusem Chrytusem AZ-3-01/10 (9.06.2010)	<i>Spotkanie ze Słowem,</i> Red. Ks. S. Łabendowicz	AZ-31-01/10- RA-6/13 (5.07.2011)
WDS Klasa 8	Pójść za Jezusem Chrytusem AZ-3-01/10 (9.06.2010)	<i>Aby nie ustać w drodze,</i> Red. Ks. S. Łabendowicz	AZ-32-01/10- RA-10/13 (12.07.2013)

**SZKOŁA PODSTAWOWA
WYDAWNICTWO JEDNOŚĆ (Kielce)**

Wydawnictwo i klasa	Tytuł, numer programu, data zatwierdzenia	Tytuł podręcznika i redaktorzy	Numer podręcznika i data zatwierdzenia
Jedność Klasa 1	W rodzinie dzieci Bożych AZ-1-01/12 (4.01.2012)	<i>Żyjemy w Bożym świecie,</i> Red. Ks. K. Mielnicki, E. Kondrak	AZ-11-01/12- KI-1/12 (2.08.2011)
Jedność Klasa 2	W rodzinie dzieci Bożych AZ-1-01/12 (4.01.2012)	<i>Idziemy do Jezusa,</i> Red. Ks. J. Czerkawski E. Kondrak	AZ-12-01/12- KI-3/12 (8.08.2012)
Jedność Klasa 3	W rodzinie dzieci Bożych AZ-1-01/12 (4.01.2012)	<i>Jezus jest z nami,</i> Red. Ks. J. Czerkawski E. Kondrak B. Nosek	AZ-13-01/12- KI-4/13 (5.03.2013)

Jedność Klasa 4	Odkrywamy tajemnice Bożego świata AZ-2-02/12 (30.05.2012)	<i>Miejsca pełne BOGActw,</i> Red. Ks. K. Mielnicki, E. Kondrak B. Nosek	AZ-21-02/12- KI-1/12 (21.05.2012)
Jedność Klasa 5	Odkrywamy tajemnice Bożego świata AZ-2-02/12 (30.05.2012)	<i>Spotkania uBOGAcające,</i> Red. Ks. K. Mielnicki, E. Kondrak E. Parszewska	AZ-22-02/12- KI-1/13 (5.06.2013)
Jedność Klasa 6	Odkrywamy tajemnice Bożego świata AZ-2-02/12 (30.05.2012)	<i>Tajemnice BOGAtego życia,</i> Red. Ks. K. Mielnicki, E. Kondrak E. Parszewska	AZ-23-02/12- KI-3/13 (14.07.2014)
Jedność Klasa 7	Kim jestem jako człowiek, kim chcę być jako chrześcijanin AZ-3-01/13 (9.04.2013)	<i>Błogosławieni, którzy szukają Jezusa,</i> Red. Ks. K. Mielnicki, E. Kondrak, E. Parszewska	AZ-31-01/13- KI-3/13 (9.08.2013)
Jedność Klasa 8	Kim jestem jako człowiek, kim chcę być jako chrześcijanin AZ-3-01/13 (9.04.2013)	<i>Błogosławieni, którzy ufają Jezusowi,</i> Red. Ks. K. Mielnicki, E. Kondrak, E. Parszewska	AZ-32-01/13- KI-4/14 (14.07.2014)

**SZKOŁA PONADPODSTAWOWA PO VIII KLASIE
WYDAWNICTWO GAUDIUM (Lublin)**

Wydawnictwo i klasa	Tytuł, numer programu, data zatwierdzenia	Tytuł podręcznika i redaktorzy	Numer podręcznika i data zatwierdzenia
GAUDIUM Klasa 1	Pójść za Jezusem Chrystusem AZ-3-01/10 (9.06.2010)	<i>Żyję Twoją miłością,</i> Red. Ks. P. Mąkosa	AZ-33-01/10- LU-1/14 (13.02.2014)

**SZKOŁA PONADPODSTAWOWA PO VIII KLASIE
WYDAWNICTWO ŚW. WOJCIECH (Poznań)**

Wydawnictwo i klasa	Tytuł, numer programu, data zatwierdzenia	Tytuł podręcznika i redaktorzy	Numer podręcznika i data zatwierdzenia
Św. Wojciech Klasa 1	Pójść za Jezusem Chrystusem AZ-3-01/10 (9.06.2010)	<i>żyć w miłości Boga,</i> Red. Ks. J. Szpet, D. Jackowiak	AZ-33-01/10- PO-3/13 (8.07.2013)

**SZKOŁA PONADPODSTAWOWA PO VIII KLASIE
WYDAWNICTWO WAM (Kraków)**

Wydawnictwo i klasa	Tytuł, numer programu, data zatwierdzenia	Tytuł podręcznika i redaktorzy	Numer podręcznika i data zatwierdzenia
WAM Klasa 1	Pójść za Jezusem Chrystusem AZ-3-01/10 (9.06.2010)	<i>Jezus prowadzi i zbawia,</i> Red. Ks. Z. Marek	AZ-33-01/10- KR-2/14 (13.01.2014)

Wydawnictwo i klasa	Tytuł, numer programu, data zatwierdzenia	Tytuł podręcznika i redaktorzy	Numer podręcznika i data zatwierdzenia
WAM Klasa 1	Pójść za Jezusem Chrystusem AZ-3-01/10 (9.06.2010)	<i>Chodźmy razem,</i> Red. Ks. W. Kubik	AZ-33-01/10- KR-4/13 (11.04.2013)

**SZKOŁA PONADPODSTAWOWA PO VIII KLASIE
WYDAWNICTWO DIECEZJALNE
I DRUKARNIA W SANDOMIERZU**

Wydawnictwo i klasa	Tytuł, numer programu, data zatwierdzenia	Tytuł podręcznika i redaktorzy	Numer podręcznika i data zatwierdzenia
WDS Klasa 1	Pójść za Jezusem Chrystusem AZ-3-01/10 (9.06.2010)	<i>Życ w miłości Boga,</i> Red. Ks. S. Łabendowicz	AZ-33-01/10- RA-1/15 (11.07.2014)

**SZKOŁA PONADPODSTAWOWA PO VIII KLASIE
WYDAWNICTWO JEDNOŚĆ (Kielce)**

Wydawnictwo i klasa	Tytuł, numer programu, data zatwierdzenia	Tytuł podręcznika i redaktorzy	Numer podręcznika i data zatwierdzenia
Jedność Klasa 1	Kim jestem jako człowiek, kim chcę być jako chrześcijanin AZ-3-01/13 (9.04.2013)	<i>Błogosławieni, którzy naśladują Jezusa,</i> Red. Ks. K. Mielnicki, E. Kondrak, E. Parszewska	AZ-33-01/13- KI-1/16 (22.02.2016)

**SZKOŁA PONADPODSTAWOWA PO GIMNAZJUM
WYDAWNICTWO GAUDIUM (Lublin)**

Wydawnictwo i klasa	Tytuł, numer programu, data zatwierdzenia	Tytuł podręcznika i redaktorzy	Numer podręcznika i data zatwierdzenia
GAUDIUM Klasa 1 Lic. i Tech.	Świadek Chrystusa AZ-4-01/10 (9.06.2010)	<i>Świadczyć o Jezusie w Kościele,</i> Red. Ks. R. Strus, Ks. W. Galant	AZ-41-01/10- LU-1/12 (9.05.2012)

GAUDIUM Klasa 2 Lic. i Tech.	Świadek Chrystusa AZ-4-01/10 (9.06.2010)	<i>Świadcę o Jezusie w świecie,</i> Red. Ks. R. Strus, Ks. W. Galant	AZ-42-01/10- LU-4/13 (27.05.2013)
GAUDIUM Klasa 3 Tech.	Świadek Chrystusa AZ-4-01/10 (9.06.2010)	<i>Świadcę o Jezusie wobec drugiego człowieka,</i> Red. Ks. R. Strus	AZ-63-01-/10- LU-1/15 (13.02.2015)
GAUDIUM Klasa 3 Lic. i 4 Tech.	Świadek Chrystusa AZ-4-01/10 (9.06.2010)	<i>Świadcę o Jezusie w rodzinie,</i> Red. Ks. R. Strus, Ks. W. Galant	AZ-43-01/10- LU-3/14 (20.05.2014)

**SZKOŁA PONADPODSTAWOWA PO GIMNAZJUM
WYDAWNICTWO ŚW. WOJCIECH (Poznań)**

Wydawnictwo i klasa	Tytuł, numer programu, data zatwierdzenia	Tytuł podręcznika i redaktorzy	Numer podręcznika i data zatwierdzenia
Św. Wojciech Klasa 1	Świadek Chrystusa AZ-4-01/10 (9.06.2010)	<i>Moje miejsce w Kościele,</i> Red. Ks. J. Szpet, D. Jackowiak	AZ-41-01/10- PO-1/11 (12.09.2011)
Św. Wojciech Klasa 2	Świadek Chrystusa AZ-4-01/10 (9.06.2010)	<i>Moje miejsce w świecie,</i> Red. Ks. J. Szpet, D. Jackowiak	AZ-42-01/10- PO-1/12 (21.11.2012)
Św. Wojciech Klasa 3	Świadek Chrystusa AZ-4-01/10 (9.06.2010)	<i>Moje miejsce w rodzinie,</i> Red. Ks. J. Szpet, D. Jackowiak	AZ-43-01/10- PO-1/14 (2.06.2014)

**SZKOŁA PONADPODSTAWOWA PO GIMNAZJUM
WYDAWNICTWO WAM (Kraków)**

Wydawnictwo i klasa	Tytuł, numer programu, data zatwierdzenia	Tytuł podręcznika i redaktorzy	Numer podręcznika i data zatwierdzenia
WAM Klasa 1 Lic.	Świadek Chrystusa AZ-4-01/10 (9.06.2010)	<i>W Kościele</i> , Red. Ks. Z. Marek	AZ-41-01/10- KR-1/12 (26.05.2012)
WAM Klasa 1 Tech.	Świadek Chrystusa AZ-6-01/10 (9.06.2010)	<i>W Kościele</i> , Red. Ks. Z. Marek	AZ-41-01/10- KR-1/12 (26.05.2012)
WAM Klasa 2 Lic.	Świadek Chrystusa AZ-4-01/10 (9.06.2010)	<i>W świecie</i> , Red. Ks. Z. Marek	AZ-42-01/10- KR-6/13 (6.06.2013)
WAM Klasa 2 i 3 Tech.	Świadek Chrystusa AZ-6-01/10 (9.06.2010)	<i>W świecie</i> , Red. Ks. Z. Marek	AZ-42-01/10- KR-6/13 (6.06.2013)
WAM Klasa 3 Lic.	Świadek Chrystusa AZ-4-01/10 (9.06.2010)	<i>W rodzinie</i> , Red. Ks. Z. Marek	AZ-43-01/10- KR-3/14 (13.01.2014)
WAM Klasa 4 Tech.	Świadek Chrystusa AZ-6-01/10 (9.06.2010)	<i>W rodzinie</i> , Red. Ks. Z. Marek	AZ-43-01/10- KR-3/14 (13.01.2014)

**SZKOŁA PONADPODSTAWOWA PO GIMNAZJUM
WYDAWNICTWO DIECEZJALNE
I DRUKARNIA W SANDOMIERZU**

Wydawnictwo i klasa	Tytuł, numer programu, data zatwierdzenia	Tytuł podręcznika i redaktorzy	Numer podręcznika i data zatwierdzenia
WDS Klasa 1 Lic. i Tech.	Świadek Chrystusa AZ-4-01/10 (9.06.2010)	<i>Świadek Chrystusa w Kościele</i> , Red. Ks. S. Łabendowicz	AZ-41-01/10- RA-7/13 (12.10.2012)

WDS Klasa 2 Lic. i Tech.	Świadek Chrystusa AZ-4-01/10 (9.06.2010)	<i>Świadek Chrystusa w świecie,</i> Red. Ks. S. Łabendowicz	AZ-42-01/10- RA-11/13 (12.07.2013)
WDS Klasa 3 Tech.	Świadek Chrystusa AZ-6-01/10 (20.09.2001)	<i>Świadectwo miłości społecznej,</i> Red. Ks. S. Łabendowicz	RA-63-01/10- RA-1/16 (11.04.2016)
WDS Klasa 3 Lic. i 4 Tech.	Świadek Chrystusa AZ-4-01/10 (9.06.2010)	<i>Świadek Chrystusa w rodzinie,</i> Red. Ks. S. Łabendowicz	AZ-43-01/10- RA-3/15 (15.07.2014)

**SZKOŁA PONADPODSTAWOWA PO GIMNAZJUM
WYDAWNICTWO JEDNOŚĆ (Kielce)**

Wydawnictwo i klasa	Tytuł, numer programu, data zatwierdzenia	Tytuł podręcznika i redaktorzy	Numer podręcznika i data zatwierdzenia
Jedność Klasa 1 Lic.	Żyć, aby wierzyć i kochać AZ-4-03/12 (30.05.2012)	<i>W blasku Bożej prawdy,</i> Red. Ks. T. Śmiech, E. Kondrak, B. Nosek	AZ-41-03/12- KI-1/12 (8.08.2012)
Jedność Klasa 1 Tech.	Żyć, aby wierzyć i kochać AZ-4-01/12 (30.05.2012)	<i>W blasku Bożej prawdy,</i> Red. Ks. T. Śmiech, E. Kondrak, B. Nosek	AZ-41-03/12- KI-1/12 (8.08.2012)
Jedność Klasa 2 Lic.	Żyć, aby wierzyć i kochać AZ-4-03/12 (30.05.2012)	<i>Na drogach wiary,</i> Red. Ks. J. Czerkawski, E. Kondrak, B. Nosek	AZ-42-03/12- KI-2/13 (5.06.2013)
Jedność Klasa 2 Tech.	Żyć, aby wierzyć i kochać AZ-4-01/12 (30.05.2012)	<i>Na drogach wiary,</i> Red. Ks. J. Czerkawski, E. Kondrak, B. Nosek	AZ-42-03/12- KI-2/13 (5.06.2013)

Jedność Klasa 3 Tech.	Żyć, aby wierzyć i kochać AZ-4-01/12 (30.05.2012)	<i>Za progiem nadziei,</i> Red. S. Mazur, B. Nosek, K. Rokosz	AZ-43-01/12- KI-2/14 (22.07.2014)
Jedność Klasa 3 Lic.	Żyć, aby wierzyć i kochać AZ-4-03/12 (30.05.2012)	<i>W bogactwie miłości,</i> Red. Ks. J. Czerkawski, E. Kondrak, B. Nosek	AZ-43-03/12- KI-1/14 (22.07.2014)
Jedność Klasa 4 Tech.	Żyć, aby wierzyć i kochać AZ-4-01/12 (30.05.2012)	<i>W bogactwie miłości,</i> Red. Ks. J. Czerkawski, E. Kondrak, B. Nosek	AZ-43-03/12- KI-1/14 (22.07.2014)

**SZKOŁA BRANŻOWA I STOPNIA
WYDAWNICTWO ŚW. STANISŁAWA (Kraków)**

Wydawnictwo i klasa	Tytuł, numer programu, data zatwierdzenia	Tytuł podręcznika i redaktorzy	Numer podręcznika i data zatwierdzenia
Św. Stanisław Klasa 1	Bądźcie mocni AZ-5-07/12 (14.06.2012)	<i>Mocni wiarą,</i> Red. Ks. T. Panuś, R. Chrzanowska	AZ-51-07/12- KR-3/13 (30.03.2012)
Św. Stanisław Klasa 2	Bądźcie mocni AZ-5-07/12 (14.06.2012)	<i>Mocni nadzieją,</i> Red. Ks. T. Panuś, R. Chrzanowska	AZ-52-07/12- KR-8/13 (15.05.2013)
Św. Stanisław Klasa 3	Bądźcie mocni AZ-5-07/12 (14.06.2012)	<i>Mocni miłością,</i> Red. Ks. T. Panuś, R. Chrzanowska	AZ-53-07/12- KR-6/16 (27.02.2014)

8. OBOWIĄZKI KATECHETY W PARAFII I SZKOLE

Chrześcijańska formacja dzieci i młodzieży przynależy do misji Kościoła. Za to dzieło są odpowiedzialne trzy środowiska wychowawcze: rodzina, parafia i szkoła. Katecheci, jako pracownicy parafii i szkoły, mają oczywiście swój udział w realizacji tej misji, którą winni podejmować z wiarą i odpowiedzialnością, wypełniając gorliwie wszystkie obowiązki z nią związane.

8.1. Katecheta a szkoła

Katecheta w szkole podejmuje obowiązki wynikające z zatrudnienia go jako nauczyciela, wynikające z dokumentów oświatowych traktujących o organizacji zajęć oraz o odpowiedzialności nauczyciela (np. udział w radach pedagogicznych, pełnienie dyżurów na przerwach, podejmowanie zadań zleconych przez dyrekcję, prowadzenie dziennika szkolnego, opracowywanie konspektów [przez pierwsze 3 lata konspekty szczegółowe], prowadzenie lekcji w oparciu o zatwierdzone programy i podręczniki itp.).

Katecheta zobowiązany jest do udziału w tworzeniu i realizowaniu programu wychowawczego szkoły. Powinien zadbać o to, aby ów program uwzględniał wartości chrześcijańskie, tradycje narodowe i religijne. Ważne jest, by organizował uroczystości szkolne takie, jak chociażby Dzień Papieski czy wigilię szkolną.

Katecheta winien korzystać z prawa do prowadzenia w szkole zajęć pozalekcyjnych (np. religijnych, charytatywnych, biblijnych, liturgicznych, misyjnych, kół zainteresowań, przygotowywanie do olimpiad i konkursów religijnych), promując wiedzę religijną i chrześcijański system wartości.

Katecheta ma obowiązek organizowania i brania udziału w pielgrzymkach uczniów, zwłaszcza w pielgrzymce maturzystów na Jasną Górę.

Katecheta winien też dbać o kontakt z rodzicami swych uczniów.

8.2. Katecheta a parafia

Katecheta jest osobą, która powinna nieustannie budować swój autorytet jako wychowawca i świadek wiary. Z tej racji zobowiązany jest do udziału w ciągu roku szkolnego we Mszy św. niedzielnej i świątecznej z dziećmi i młodzieżą, uczestnictwa w innych nabożeństwach (np. różańcowe, Droga Krzyżowa), uroczystościach parafialnych, szczególnie związanych z udzieleniem uczniom sakramentów świętych.

Katecheta zobowiązany jest do aktywnej współpracy z proboszczem parafii, na terenie której katechizuje. Chodzi o udział w spotkaniach, których celem jest planowanie i koordynacja działań katechetycznych i pastoralnych oraz omówienie bieżących potrzeb czy problemów. Powinno to dotyczyć między innymi organizowania rekolekcji szkolnych czy przygotowania dzieci i młodzieży do sakramentów pokuty i pojednania, Eucharystii oraz bierzmowania.

Katecheci wraz z duszpasterzami powinni troszczyć się o powstawanie wspólnot, ruchów i stowarzyszeń religijnych na terenie parafii, zachęcając uczniów do wstępowania w ich szeregi oraz włączając się w ich prowadzenie.

Katecheta winien organizować zebrania z rodzicami na terenie parafii, w której katechizuje, szczególnie w trakcie przygotowania dzieci do pierwszej spowiedzi i Komunii św.

Uwaga:

Katecheta świecki lub zakonny, który katechizuje w kilku szkołach na terenie różnych parafii, jest zobowiązany do pomocy duszpasterskiej w parafii stałego zatrudnienia.

Angażując nauczyciela religii w duszpasterstwo katechetyczne w parafii, proboszcz powinien uwzględnić wszelkie okoliczności jego życia i pracy (rodzina, stan zdrowia, miejsce zamieszkania).

Należy umożliwić katechecie podnoszenie kwalifikacji poprzez udział w podyplomowych studiach oraz w spotkaniach szkoleniowych i formacyjnych organizowanych przez Referat Katechetyczny, zwalniając go w tym czasie z zajęć w parafii.

III. KATECHEZA PARAFIALNA

1. PIERWSZA KOMUNIA ŚW.

1.1. Pierwsza Komunia św. w klasie trzeciej

Referat Katechetyczny przypomina, że aktualnie obowiązujący program nauki religii zakłada przystąpienie dzieci do pierwszej spowiedzi i Komunii św. w klasie III. **Dzieci przystępują do pierwszej Komunii św. w klasie III niezależnie od wieku, w jakim rozpoczęły naukę w szkole podstawowej.** Od tej reguły nie ma wyjątku i jest ona obowiązkowa dla wszystkich parafii archidiecezji częstochowskiej. Niedopuszczalna jest praktyka organizowania pierwszej Komunii św. w klasie II.

1.2. Niedopuszczalna praktyka związana z organizowaniem uroczystości pierwszej Komunii św.

Po przygotowaniu do pierwszej spowiedzi i Komunii św. dziecko nie powinno czekać (rok czy dwa) na przystąpienie do sakramentów pokuty i pojednania oraz Eucharystii aż w parafii uzbiera się większa grupa dzieci z kilku roczników. Musi to nastąpić w klasie komunijnej nawet, gdyby tylko jedno dziecko miało przystąpić do tych sakramentów.

1.3. Dekret w sprawie przygotowania dzieci do pierwszej spowiedzi i Komunii św. w archidiecezji częstochowskiej

Mając na uwadze potrzebę ujednoczenia praktyki przygotowania do pierwszej spowiedzi i Komunii św. w archidiecezji częstochowskiej, ustalam, że przygotowanie to będzie przebiegać zgodnie z „Instrukcją o przygotowaniu dzieci do pierwszej spowiedzi i Komunii św. w archidiecezji częstochowskiej” i w oparciu o opracowane dla archidiecezji materiały duszpasterskie i katechetyczne.

Powyższy dekret wchodzi w życie z dniem 1 września 2019 r.

Ks. Abp dr Wacław Depo Metropolita Częstochowski

1.4. Instrukcja o przygotowaniu dzieci do pierwszej spowiedzi i Komunii św. w archidiecezji częstochowskiej

1. Dzieci przystępują do pierwszej spowiedzi i Komunii św. na ogół w trzeciej klasie szkoły podstawowej.

2. Przygotowanie do tych sakramentów trwa trzy lata i przebiega w dwóch etapach: przygotowanie dalsze (klasa I i II) i przygotowanie bliższe (klasa III).
3. Na przygotowanie dalsze do życia sakramentalnego składa się systematyczna nauka religii w szkole oraz udział w niedzielnej i świątecznej Eucharystii, która powinna być sprawowana zgodnie z *Dyrektorium o Mszach św. z udziałem dzieci*, a także uczestnictwo w innych nabożeństwach parafialnych i rekolekcjach szkolnych.
4. Na przygotowanie bliższe, poza wyżej wymienionymi praktykami religijnymi, składa się ponadto obowiązkowy udział w rocznym cyklu celebracji liturgicznych dla dzieci i ich rodziców.
5. Celebracje te, związane z poświęceniem i wręczeniem znaków religijnych, należy zorganizować według przedstawionego porządku:
 - wrzesień - Triduum ku czci św. Stanisława Kostki – przekazanie książeczek;
 - październik - nabożeństwo październikowe – przekazanie różańców;
 - grudzień - Uroczystość Niepokalanego Poczęcia NMP – przekazanie medalików;
 - luty - Święto Ofiarowania Pańskiego – przekazanie świec;
 - marzec/kwiecień – nabożeństwo drogi krzyżowej (przekazanie krzyży) i rekolekcje szkolne;
 - maj/czerwiec - nabożeństwo pokutne (pierwsza spowiedź) i uroczystość pierwszej Komunii św.
6. Uzupełnieniem powyższych celebracji powinny być katechezy parafialne, które należy organizować zgodnie z programem zatwierdzonym przez biskupa diecezjalnego. Program ten nie dubluje katechezy szkolnej, lecz ją uzupełnia. Te dwie formy katechezy, stawiające sobie za cel inicjację sakramentalną dzieci, nie są tożsame, lecz dopełniają się. W diecezji tematyka spotkań katechetycznych została ustalona zgodnie z *Programem nauczania religii rzymskokatolickiej w przedszkolach i szkołach* Komisji Wychowania Katolickiego Konferencji Episkopatu Polski.
7. W ramach działań duszpasterskich winno się wprowadzić specjalne konferencje dla rodziców, w celu pogłębienia ich wiary i przekazania im wskazówek niezbędnych do właściwego przygotowania dzieci do pierwszej spowiedzi i Komunii św. w rodzinie.

8. Przed samą uroczystością pierwszej Komunii św. (2-3 tygodnie) należy zorganizować w kościele spotkania dla dzieci i rodziców. Bezpośrednie przygotowanie powinno być poświęcone sprawom organizacyjnym związanym z przebiegiem uroczystości (ćwiczenie postaw liturgicznych, nauka śpiewu kościelnego, porządek uroczystości itp.).
9. Samą uroczystość należy poprzedzić nabożeństwem pokutnym zakończonym spowiedzią dzieci, rodziców i krewnych.
10. Pierwszą spowiedź dziecka należy przeprowadzić z wielką cierpliwością i delikatnością, tak aby nie czuło lęku, ale było zachęczone do poprawy swego postępowania i do częstego korzystania z sakramentu pokuty i pojednania.
11. Odpowiedzialnym za właściwe przygotowanie do sakramentów pokuty i Eucharystii jest proboszcz parafii, na terenie której mieszka dziecko pragnące przystąpić do pierwszej Komunii św. Proboszcz parafii powinien uzmysłwić rodzicom znaczenie teologiczne wspólnoty parafialnej i zachęcić ich do głębszych z nią związków. Współodpowiedzialnymi za ich przygotowanie są pozostali duszpasterze oraz katecheci. Ci ostatni, jeśli podjęli dopiero co pracę katechetyczną nie powinni samodzielnie przygotowywać dzieci do tej uroczystości.
12. Jeśli rodzice kierując się dobrem dziecka prosiliby jednak o zgodę na przygotowanie dziecka w innej parafii lub w szkole katolickiej, należy im to umożliwić. Zgodnie z dotychczasowymi zaleceniami Kurii Metropolitalnej duszpasterz powinien wydać odpowiednie zaświadczenie, zezwalając na tego typu praktykę.
13. Określenie parafii lub szkoły katolickiej, w której nastąpi przygotowanie bliższe do sakramentu pokuty i Eucharystii należy rozstrzygnąć już na początku roku szkolnego, tak aby od września dziecko i rodzice mogli włączyć się we właściwej parafii lub szkole katolickiej w roczny cykl spotkań katechetycznych przed pierwszą Komunią św.
14. Na pierwszym zebraniu osoba odpowiedzialna za to przygotowanie powinna zapoznać rodziców z przebiegiem rocznej formacji, z harmonogramem spotkań oraz z warunkami, jakie powinno spełniać dziecko przygotowujące się do pierwszej spowiedzi i Komunii św.

15. Do najistotniejszych warunków będących podstawą do dopuszczenia dziecka do pierwszej Komunii św. należy systematyczne uczestnictwo w:
 - niedzielnej i świątecznej Mszy św. oraz w rekolekcjach szkolnych czy parafialnych;
 - celebracjach liturgicznych w rocznym cyklu przygotowania;
 - lekcjach religii w szkole.
16. Warto zwrócić także uwagę na odpowiedni poziom wiedzy religijnej. Nie powinien być on jednak czynnikiem decydującym o dopuszczeniu dziecka do pierwszej spowiedzi i Komunii św., bowiem dziecko będzie tę wiedzę poszerzać przez kolejne lata katechizacji. Ocena wiedzy religijnej dziecka oraz umiejętności, a także jego aktywność, pilność i sumienność powinna dokonać się systematycznie w ciągu roku szkolnego w ramach lekcji religii. Proboszcz powinien zasięgnąć w tej sprawie opinii katechetów nauczających dzieci. Tylko w wyjątkowych wypadkach, z uzasadnionych przyczyn, należy przeprowadzić egzamin.
17. Rozpoczynając przygotowanie do pierwszej spowiedzi i Komunii św. proboszcz (a w przypadku szkoły katolickiej dyrektor) powinien zażądać od rodziców metryki chrztu dziecka. Jeśli okaże się, że dziecko przygotowujące się do pełnego pierwszego uczestnictwa we Mszy św. nie zostało ochrzczone, to należy zorganizować dla niego dodatkowe przygotowanie do przyjęcia sakramentu chrztu.
18. W ramach działań katechetycznych należy złożyć dziecku i rodzicom wizytę duszpasterską, w celu lepszego poznania środowiska rodzinnego dziecka oraz omówienia niektórych kwestii związanych z przygotowaniem do pierwszej Komunii św. Takie spotkania mogą nabrać szczególnego znaczenia w sytuacjach rodzin niepełnych czy związków niesakramentalnych. Stwarzają one okazję do ukazania możliwości rozwijania życia religijnego i pomagają w zachęceniu rodziców do zawarcia sakramentu małżeństwa. Zawsze powinny się odbywać w klimacie wielkiej życzliwości i taktu duszpasterskiego.
19. Należy prowadzić katechezę sakramentalną dla dzieci specjalnej troski czy to w specjalnych zakładach szkolno-wychowawczych czy też indywidualnie w domach. Wobec takich dzieci trzeba zastosować minimalne kryteria dopuszczania do pierwszej spowiedzi i Komunii św. oraz dołożyć wszelkich starań, by pomóc rodzicom w przygotowaniu dziecka i zorganizowaniu uroczystości.

20. Biorąc pod uwagę zalecenia papieża Piusa X oraz diecezjalną tradycję duszpasterską dopuszcza się możliwość przystąpienia do wczesnej Komunii św. Warunkiem udzielenia zgody jest:
- prośba rodziców o dopuszczenie dziecka do wczesnej Komunii św.;
 - zapewnienie rodziców o dalszym pogłębianiu życia religijnego i eucharystycznego dziecka;
 - odpowiednia znajomość prawd wiary, potrzebna dziecku do należytego przygotowania się do pierwszej Komunii św., a więc stosownie do swego rozwoju umysłowego poznanie tajemnic wiary koniecznych do zbawienia i umiejętność odróżniania Chleba Eucharystycznego od zwykłego chleba, tak aby z odpowiednią swemu wiekowi pobożnością, mogło przyjąć Najświętszy Sakrament.
21. Zaleca się, by udział we Mszy św. w dniu pierwszej Komunii św. był poprzedzony liturgią domową: wspólną modlitwą, pokropieniem wodą święconą i błogosławieństwem rodziców.
22. Sam przebieg liturgii w kościele w tym dniu powinien być uroczysty, ale bez przedłużania nabożeństwa, dotyczy to zwłaszcza kazania, które powinno być zwięzłe i adresowane nade wszystko do dzieci.
23. Uroczystość pierwszej Komunii św. powinna się odbyć w niedzielę, w godzinach dopołudniowych, w niezbyt licznych grupach, a tam gdzie praktykuje się zwyczaj udziału dzieci i rodziców w dodatkowym nabożeństwie popołudniowym należy go nadal podtrzymać.
24. Przebieg liturgii w dniu pierwszej Komunii św. winien być następujący:
- powitanie dzieci i ich rodziców zgromadzonych przed kościołem;
 - pokropienie wodą święconą;
 - błogosławieństwo rodziców;
 - procesyjne przejście do kościoła;
 - liturgia Słowa;
 - odnowienie przyrzeczeń chrzcielnych (jeśli wcześniej nie miało miejsca w trakcie rocznych celebracji liturgicznych);
 - liturgia Eucharystyczna;
 - dziękczynienie po Komunii św.;
 - podziękowania dla duszpasterzy, katechetów i rodziców;
 - krótkie ogłoszenia duszpasterskie;
 - błogosławieństwo.

25. Duszpasterze i katecheci powinni starannie przygotować całość liturgii i zatroszczyć się o aktywny w niej udział dzieci i rodziców.
26. Duszpasterze, jak i rodzice, powinni dążyć do tego, by dzieci uczestniczyły w niej w strojach liturgicznych. Warto podejmować w parafii próby odejścia od tradycyjnych ubrań komunijnych na rzecz jednolitych strojów.
27. Przebieg uroczystości może być utrwalony w postaci zdjęć i filmów, jednakże fotografować i filmować mogą wyłącznie osoby, które posiadają stosowne zaświadczenia o ukończeniu kursu organizowanego przez instytucje kościelne i zostały zaakceptowane przez proboszcza. Samo fotografowanie i filmowanie powinno odbywać się w sposób niepowodujący jakichkolwiek zakłóceń liturgii ani zbędnych rozproszeń jej uczestników. Fotografowie i operatorzy są zobowiązani do godnego stroju odpowiadającego charakterowi miejsca i okolicznościom oraz do właściwego zachowania. Winni oni respektować zasady dotyczące ochrony wizerunku osób uczestniczących w uroczystości. Należy przyjąć, że fotografować i filmować powinna wyłącznie jedna osoba.
28. Przyjęcie pierwszej Komunii św. należy odnotować w przeznaczonej do tego celu księdze w parafii, na której terenie miało ono miejsce (także wówczas, gdy uroczystość była celebrowana w kościele nieparafialnym, kaplicy albo instytucji szkolno-wychowawczej lub opiekuńczej), zgodnie z zasadami określonymi w *Instrukcji dotyczącej prowadzenia parafialnych ksiąg*.
29. Należy apelować do rodziców, aby spotkanie rodziny w domu z racji przystąpienia dziecka do pierwszego i pełnego uczestnictwa we Mszy św., nie zatraciło swego sensu religijnego i miało charakter rodzinny bez podawania napojów alkoholowych.
30. Przedłużeniem dnia pierwszej Komunii św. powinien być biały tydzień, który staje się okazją do wyrażenia wdzięczności za dar Eucharystii. W tym czasie dzieci powinny bardzo aktywnie włączyć się w liturgię (czytania, psalm, modlitwa wiernych, procesja z darami, modlitwy w intencjach wyznaczonych na dany dzień itp.), a kapłani winni głosić im okolicznościowe kazania.

31. Zgodnie z długoletnią praktyką w diecezji, w białym tygodniu dzieci modlą się także za misje chrześcijańskie na świecie i składają ofiary na Papieskie Dzieło Misyjne Dzieci.
32. Należy nadal pielęgnować praktykę organizowania dla dzieci komuniijnych pielgrzymek do różnych sanktuariów czy to rozsianych na terenie diecezji, czy też poza nią. W pielgrzymce, oprócz dzieci, powinni wziąć udział katecheci i duszpasterze, a także rodzice.
33. Dobrą praktyką duszpasterską jest zachęcanie dzieci, by po pierwszej Komunii św. rozpoczęły nabożeństwo dziewięciu pierwszych piątków miesiąca. Wcześniej należy wyjaśnić ich historię i znaczenie teologiczne. Ze względów praktycznych wydaje się, że najlepiej rozpocząć je po powrocie dzieci z wakacji, w pierwszych miesiącach roku szkolnego.
34. Warto wykorzystać czas bliższego przygotowania do pierwszej spowiedzi i Komunii św. i czas po uroczystości, na zachęcanie dzieci do włączenia się w sposób bardziej czynny w życie parafii. Szczególnie ważne jest angażowanie dzieci w grupy liturgiczne (ministranci, schole i bielanki) i parafialne (Dzieci Maryi, Dzieci Boże, Eucharystyczny Ruch Młodych itp). W nich powinny być otoczone życzliwą opieką duszpasterską i katechetyczną. Ich właściwa formacja na tym etapie życia może w przyszłości bowiem owocować dojrzałą aktywnością apostołską w ruchach, stowarzyszeniach i organizacjach katolickich na rzecz parafii.
35. Po pierwszej Komunii św. należy podjąć dalsze działania katechetyczne w parafii zmierzające do pogłębienia życia eucharystycznego dzieci, tak by pod koniec klasy IV zamknąć cykl katechez inicjacyjnych w sakramenty pokuty i pojednania oraz Eucharystii. Ich zwieńczeniem powinno być przeżycie rocznicy pierwszej Komunii św.
36. Na tym etapie można przeprowadzić w parafii katechezy dla dzieci komuniijnych. Ich tematyka została ustalona w *Programie nauczania religii rzymskokatolickiej w przedszkolach i szkołach* Komisji Wychowania Katolickiego Konferencji Episkopatu Polski.
37. Zaleca się, by dla rodziców tych dzieci zorganizować w parafii spotkania katechetyczne przynajmniej dwa razy w roku.

38. Należy urządzać w parafii rocznicę dnia pierwszej Komunii św., w której powinny uczestniczyć nie tylko rodziny dzieci, ale również wspólnota parafialna.
39. Uroczystą liturgię w kościele, w rocznicę pierwszej Komunii św., należy poprzedzić dniem skupienia połączonym z nabożeństwem pokutnym i spowiedzią.
40. Należy dążyć do tego, by po zakończeniu katechez inicjacji sakramentalnej do Eucharystii i pokuty dzieci brały czynny udział w liturgii i systematycznie korzystały z sakramentów świętych oraz kontynuowały katechizację parafialną, rozpoczynając nowy cykl katechez mistagogicznych, wprowadzających w historię zbawienia i przygotowujących do przyjęcia sakramentu bierzmowania.

1.5. Książeczka diecezjalna do pierwszej Komunii św. „Boży Baranek. Pamiątka Pierwszej Komunii Świętej”

W archidiecezji częstochowskiej, we wszystkich parafiach, **obowiązuje** książeczka „**Boży Baranek. Pamiątka Pierwszej Komunii Świętej**” wydana przez Częstochowskie Wydawnictwo Archidiecezjalne „Regina Poloniae”. Decyzją Ks. Abp. Wacława Depo z dnia 1 września 2016 r. ma ona należeć do obowiązujących środków dydaktycznych i ma być pomocą katechetyczną w przygotowaniu dzieci do pierwszej spowiedzi i Komunii św., jak i pamiątką przystąpienia do tych sakramentów.

1.6. Materiały duszpasterskie i katechetyczne do pierwszej Komunii św. „Boży Baranek. Pierwsza Komunia Święta. Materiały dla katechetów i duszpasterzy”

Nowy program duszpasterski na lata 2019-2022, stawiający w centrum Eucharystię, zachęca do podjęcia przygotowania nowych materiałów katechetycznych, homiletycznych i liturgicznych poświęconych temu sakramentowi. Wychodząc naprzeciw tym oczekiwaniom Referat Katechetyczny w Częstochowie opracował materiały „**Boży Baranek. Pierwsza Komunia Święta. Materiały dla katechetów i duszpasterzy**”, służące duszpasterzom i katechetom w celu przygotowania dzieci do pierwszej spowiedzi i Komunii świętej.

Składają się one prawie ze 100 tekstów ujętych jako przywitania, prośby i podziękowania, 33 modlitw powszechnych, 12 komentarzy na procesję

z darami, 34 kazań oraz 18 prezentacji multimedialnych. Są to kompleksowe materiały służące duszpasterzom i katechetom w przygotowaniu dzieci do pierwszej spowiedzi i Komunii świętej, które – dzięki wielu alternatywnym wariantom do wyboru – mogą być przydatne przez długie lata.

W skład materiałów wchodzi: książka i płyta CD. Na płycie CD znajdują się materiały do celebracji (czytania, psalmy, modlitwy wiernych, prośby, podziękowania, komentarze, wprowadzenia do liturgii, rozważania i modlitwy – do wydruku) **i pomoce do kazań** (prezentacje multimedialne: historie biblijne, obrazy, piktogramy, rysunki, zdjęcia, ilustracje i teksty). Kazania opracowane są w dwóch wariantach: w wersji tradycyjnej (konwencjonalne wygłoszenie kazania z ambony) i wersji aktywnej (aktywizowanie dzieci, forma dialogiczna połączona z prezentacją materiałów multimedialnych – na CD znajdują się wszystkie pomoce konieczne do wygłoszenia kazania).

Z kolei w książce znajdują się szczegółowo opracowane: **nabożeństwa w ciągu roku przed pierwszą Komunią świętą, uroczystość pierwszej Komunii świętej, nabożeństwa w białym tygodniu oraz rocznica pierwszej Komunii świętej.**

2. BIERZMOWANIE

2.1. Zarządzenie w sprawie nowelizacji „Instrukcji duszpastersko-katechetycznej w sprawie przygotowania do przyjęcia sakramentu bierzmowania w Archidiecezji Częstochowskiej”

W związku z opublikowaniem *Wskazań Konferencji Episkopatu Polski dotyczących przygotowania do przyjęcia sakramentu bierzmowania* oraz nowych dokumentów katechetycznych, takich jak: *Podstawa programowa katechezy Kościoła katolickiego w Polsce i Program nauczania religii rzymskokatolickiej w przedszkolach i szkołach* zachodzi potrzeba dostosowania dotychczasowych wytycznych w zakresie przygotowania do bierzmowania w archidiecezji częstochowskiej do treści zawartych w tychże dokumentach. Z tej racji zatwierdzam nowelizację „Instrukcji duszpastersko-katechetycznej w sprawie przygotowania do przyjęcia sakramentu bierzmowania w Archidiecezji Częstochowskiej” (1.09.2015), która wchodzi w życie od 1 września 2019 r.

Ks. Abp dr Wacław Depo Metropolita Częstochowski

2.2. Nowelizacja instrukcji o przygotowaniu do bierzmowania

Instrukcja duszpastersko-katechetyczna w sprawie przygotowania do przyjęcia sakramentu bierzmowania w Archidiecezji Częstochowskiej (nowelizacja)

„Wtajemniczenie chrześcijańskie dokonuje się przez trzy sakramenty: chrzest, który jest początkiem nowego życia; bierzmowanie, które jest jego umocnieniem, i Eucharystię, która karmi ucznia Ciałem i Krwią Chrystusa, by przekształcić go w Niego” (KKK 1275). Słowa te uświadamiają nam, że pełnia chrześcijańskiej inicjacji domaga się przyjęcia tych trzech sakramentów. Tworzą one bowiem pewną jedność i stanowią fundament całego życia chrześcijańskiego. Motywują one ochrzczonych do przyjęcia sakramentu bierzmowania w stosownym czasie. Jest to ich przywilej, ale zarazem obowiązek (KPK kan. 890). Otrzymanie tego sakramentu winno być jednak poprzedzone odpowiednim przygotowaniem, poprzez katechezę, co podkreślają liczne dokumenty kościelne. Jego zasadniczym celem jest: „doprowadzenie chrześcijanina do głębszego zjednoczenia z Chrystusem, do większej zażyłości z Duchem Świętym, Jego działaniem, darami i natchnieniami, aby mógł lepiej podjąć apostolską odpowiedzialność życia chrześcijańskiego. Katecheza przed bierzmowaniem powinna także starać się obudzić zmysł przynależności do Kościoła Jezusa Chrystusa, zarówno do Kościoła powszechnego, jak i wspólnoty parafialnej. Na tej ostatniej spoczywa szczególnie odpowiedzialność za przygotowanie kandydatów do bierzmowania” (KKK 1309). Biorąc pod uwagę, we wszystkich parafiach archidiecezji częstochowskiej powinna być zorganizowana i systematycznie prowadzona katecheza parafialna dla kandydatów ubiegających się o bierzmowanie, dopełniająca szkolne nauczanie religii. Jest to zgodne z wytycznymi Konferencji Episkopatu Polski, zawartymi w takich dokumentach jak *Dyrektorium katechetyczne Kościoła katolickiego w Polsce* czy *Podstawa programowa katechezy Kościoła katolickiego w Polsce*, *Program nauczania religii rzymskokatolickiej w przedszkolach i szkołach* czy w postanowieniach II Polskiego Synodu Plenarnego, a także *Wskazaniach Konferencji Episkopatu Polski dotyczących przygotowania do przyjęcia sakramentu bierzmowania*. Określają one obowiązkowy program ramowy o charakterze ogólnopolskim, dotyczący tej katechezy, natomiast jego uszczegółowienie następuje w diecezjach. W świetle tych wskazań pojawia się uzasadniona konieczność ujednoczenia przygotowania do sakramentu bierzmowania. W archidiecezji częstochowskiej należy je prowadzić według następujących zasad:

1. Kandydatem do bierzmowania może być osoba, która została ochrzczona, a nie była jeszcze bierzmowana. Obowiązkiem proboszcza jest ustalenie tych faktów przed rozpoczęciem właściwego przygotowania do tego sakramentu.
2. Przygotowanie do bierzmowania odbywa się podczas systematycznej katechezy parafialnej i w trakcie lekcji religii w szkole.
3. Właściwym miejscem przygotowania do bierzmowania jest parafia zamieszkania kandydata, a nie parafia, na terenie której uczęszcza on do szkoły.
4. Z ważnych racji duszpasterskich, proboszcz parafii zamieszkania kandydata, powinien udzielić zgody na przygotowanie i przyjęcie tego sakramentu w innej parafii.
5. Osobami odpowiedzialnymi za proces przygotowania młodzieży do bierzmowania są duszpasterze, ale także katecheci i animatorzy. Na ich czele stoi proboszcz, który podejmuje decyzję o dopuszczeniu kandydata do bierzmowania. Przy jej podejmowaniu powinien brać pod uwagę opinię całego zespołu formatorów.
6. Przygotowanie do bierzmowania powinno obejmować ostatnie trzy lata edukacji w szkole podstawowej. Okres ten uwzględnia dwa etapy: bliższy i bezpośredni. Bliższy dotyczy młodzieży klas szóstych i siódmych, a bezpośredni klas ósmych. Sakrament bierzmowania udzielany jest na ogół pod koniec klasy ósmej.
7. W okresie przygotowania bliższego, trwającego dwa lata, spotkania powinny odbywać się przynajmniej raz w miesiącu. Mogą one przybrać formę spotkań ogólnych wszystkich kandydatów, wspólnych celebracji w kościele parafialnym, pracy w grupach, spotkań w ramach ruchów i stowarzyszeń działających w parafii, pielgrzymek (pieszych, autokarowych, itp.) czy też czynnego zaangażowania na rzecz wspólnoty parafialnej. W tym czasie duszpasterze i katecheci winni czuwać nad wypełnianiem przez kandydatów obowiązkowych praktyk religijnych.
8. Etap ten powinien rozpocząć się wraz z nowym rokiem szkolnym, najlepiej podczas triduum ku czci św. Stanisława Kostki. W czasie

spotkania organizacyjnego kandydaci powinni być poinformowani o wymaganiach stawianych osobom pragnącym przyjąć bierzmowanie. Ponadto należy im wtedy wręczyć *Dzienniczek kandydata do bierzmowania*, w którym będą dokumentować swój udział w spotkaniach parafialnych i praktykach religijnych oraz w lekcjach religii z adnotacją o ocenie końcowej i opinią katechety. Na początku przygotowania warto zorganizować nabożeństwo połączone z uroczystym odnowieniem przyrzeczeń chrzcielnych, z udziałem rodziców i chrzestnych, uwieńczone wręczeniem tekstu *Wyznania wiary*.

9. W pierwszych miesiącach kandydaci powinni zredagować na piśmie prośbę o udzielenie sakramentu bierzmowania wraz z podaniem motywów i deklaracją systematycznego i rzetelnego w nich uczestnictwa. Prośba ta winna być złożona na ręce proboszcza w czasie liturgii (uroczystość odpustowa, nabożeństwo różańcowe, rekolekcje szkolne lub parafialne, inne).
10. Wszyscy kandydaci, w ostatnim roku przygotowania do bierzmowania, powinni wziąć udział w Światowym Dniu Młodzieży w diecezji w Niedzielę Palmową w archikatedrze.
11. Przygotowanie bezpośrednio powinno dokonywać się w dalszym ciągu poprzez udział w systematycznej katechezie parafialnej, celebracjach liturgicznych i spotkaniach formacyjnych w parafii.
12. Spotkania winny się odbywać w niewielkich grupach, co sprzyja szybszej integracji kandydatów, nawiązaniu indywidualnego kontaktu, prowadzeniu bezpośredniego dialogu, zastosowaniu szerszej palety metod katechetycznych czy wprowadzeniu do liturgii. Praca w takich grupach wydaje się bardziej efektywna i przynosi większe owoce niż w wielkich grupach charakteryzujących się anonimowością i brakiem zainteresowania.
13. Biorąc pod uwagę fakt, że kandydaci do bierzmowania uczestniczą w lekcji religii w szkole, spotkania formacyjne w parafii nie mogą być kolejną tego typu lekcją, nie powinny więc dublować treści, które zostały już przekazane w szkole, ale winny je uzupełniać, zwłaszcza w funkcji wtajemniczenia poprzez wypełnianie celów katechetycznych wynikających z realizacji orędzia zbawczego, tak aby pozna-

li swoje miejsce i zadania w Kościele. Oznacza to, że obok spotkań o charakterze katechetycznym w parafii, powinny pojawić się wspólne celebracje liturgiczne dające im możliwość doświadczenia sacrum.

14. Warunkiem włączenia kandydata do grona przygotowujących się do bierzmowania jest uczestnictwo w lekcjach religii w szkole. Uczestnictwo wyłącznie w zajęciach z etyki nie spełnia w żadnym zakresie wymogu przygotowania do bierzmowania i nie może być respektowane przy podejmowaniu decyzji o wyrażeniu zgody, co do jego przyjęcia.
15. Osiągnięcia w zakresie szkolnego nauczania religii (wiedza, umiejętności, pilność, aktywność, sumienność) winny być oceniane przez katechetę, który wydaje opinię o kandydacie, i dokumentowane w *Dzienniku kandydata do bierzmowania* przez cały okres formacyjny.
16. W nadzwyczajnych sytuacjach, dotyczących zazwyczaj osoby pełnoletniej, proboszcz parafii zamieszkania może ustalić indywidualny tok przygotowania do bierzmowania. Po jego ukończeniu może zostać dołączona do grupy przyjmującej sakrament bierzmowania w parafii zamieszkania lub innej albo w kościele rektorackim pw. Najświętszego Imienia Maryi w Częstochowie, gdzie przedstawia zaświadczenie o odbytym przygotowaniu w danej parafii.
17. Tematyka spotkań oraz inne dane, muszą być dokumentowane w *Dzienniku spotkań formacyjnych*.
18. Przygotowanie do tego sakramentu odbywa się zgodnie z programem zatwierdzonym przez biskupa miejsca. Program należy realizować przede wszystkim w oparciu o materiały katechetyczne *Mocni Duchem. Scenariusze katechez przed bierzmowaniem* oraz inne materiały pomocnicze z serii *Mocni Duchem* opracowane przez Referat Katechetyczny.
19. Bierzmowanie, jak każdy sakrament, jest znakiem wiary, stąd wiara kandydata winna stać się podstawowym kryterium dopuszczenia do przyjęcia tego sakramentu. Powinna ona wyrażać się między innymi poprzez:
 - uczęszczanie na lekcje religii w szkole i spotkania formacyjne w parafii
 - spełnianie praktyk religijnych (uczestnictwo w niedzielnej i świątecznej Mszy św., częste przystępowanie do spowiedzi)

- udział w rekolekcjach szkolnych (dodatkowo np. ewangelizacyjnych)
 - prezentowanie właściwej postawy religijno-moralnej
 - posiadanie odpowiedniej wiedzy religijnej (wykazanej na egzaminie).
20. Okres przygotowania do bierzmowania powinien być czasem odnowienia i umocnienia łączności z parafią. Z tej racji należy efektywnie wykorzystać ten etap formacji chrześcijańskiej na aktywne włączenie kandydatów w liturgię, zapoznanie ich z ruchami i stowarzyszeniami działającymi w parafii, zaproszenie ich do zaangażowania się na rzecz parafii, włączenie ich w dzieła charytatywne wspólnoty.
21. W przygotowaniu do bierzmowania ważną rolę spełniają rodzice, którzy w momencie chrztu dziecka przyjęli na siebie obowiązek wychowania go w wierze i doprowadzenia do pełni życia chrześcijańskiego, zwłaszcza sakramentalnego. Z tej racji należy organizować dla nich, przynajmniej dwa razy w roku, tematyczne spotkania katechetyczne w celu uświadomienia im odpowiedzialności za katolickie wychowanie dzieci i włączenia ich w proces przygotowania do bierzmowania. Pomocą dla duszpasterzy prowadzących spotkania z rodzicami mogą być materiały diecezjalne *Mocni Duchem. Konferencje dla rodziców*, opracowane przez Referat Katechetyczny. Zaleca się, by rodzice brali udział we wspólnych celebracjach liturgicznych wraz ze swymi dziećmi. Ponadto należy ich poinformować o wymaganiach, jakie stawiane są kandydatom do bierzmowania. Proponuje się, by na pierwszym spotkaniu otrzymali deklarację, którą powinni podpisać, jeśli chcą, by ich dziecko rozpoczęło przygotowanie do bierzmowania. Deklaracja winna wyrażać ich zobowiązanie do czynnego włączenia się w ten proces i wspierania formatorów odpowiedzialnych za jego przebieg. Można skorzystać z deklaracji zamieszczonej w *Dzienniczku kandydata do bierzmowania* lub zredagować własną.
22. Na kilka tygodni przed bierzmowaniem należy zgłosić świadka. W celu zaznaczenia jedności sakramentów chrztu i bierzmowania świadkami powinni być rodzice chrzestni. Tam gdzie nie jest to możliwe świadkiem może być inna osoba, która już przyjęła wszystkie sakramenty inicjacji chrześcijańskiej, ukończyła szesnasty rok życia oraz jest wierzącym i praktykującym katolikiem. Jeśli świadek bierzmowania nie jest znany proboszczowi powinien przedstawić stosowne zaświadczenie z parafii swojego zamieszkania, stwierdzające brak

przeszkód do pełnienia tej funkcji. Świadcami nie mogą być rodzice bierzmowanego.

23. Dla wyraźniejszego zaznaczenia ścisłego związku bierzmowania z sakramentem chrztu świętego należy zachęcać kandydatów, aby zachowali imię chrzcielne. Zmiana byłaby uzasadniona, gdyby imię chrzcielne nie było związane z patronem chrześcijańskim lub przemawiały za tym określone racje duszpasterskie. Pozostawiając imię chrzcielne lub przyjmując nowe, powinni zapoznać się z życiorysem swojego patrona. Na pewno kryterium doboru nie powinna być atrakcyjność imienia, lecz przymioty patrona, który winien stać się wzorem dojrzałego życia chrześcijańskiego.
24. Bierzmowanie powinno być poprzedzone specjalnym nabożeństwem połączonym z przystąpieniem do spowiedzi, która daje kandydatowi możliwość oczyszczenia się na przyjęcie daru Ducha Świętego. Przyjmując bierzmowanie, powinien bowiem znajdować się w stanie łaski. Jeśli istnieje w parafii zwyczaj organizowania przed bierzmowaniem dnia skupienia, triduum czy nowenny do Ducha Świętego, to należy go podtrzymać i w tym czasie umożliwić skorzystanie z sakramentu pokuty i pojednania. Wtedy należy też zebrać *Dzienniczki kandydatów do bierzmowania* w celu dokonania w nich stosownej adnotacji po udzieleniu im sakramentu.
25. Liturgia, podczas której udzielany jest sakrament bierzmowania, powinna być ważnym wydarzeniem całej wspólnoty parafialnej. W związku z tym należy zatroszczyć się o jej uroczysty charakter także przez fakt włączenia do poszczególnych funkcji liturgicznych bierzmowanych, ich rodziców i świadków.
26. Przyjęcie tego sakramentu należy odnotować w księdze chrztu oraz w księdze bierzmowanych, która powinna znajdować się w kancelarii parafialnej. W księdze tej winny znaleźć się takie informacje jak: imię i nazwisko bierzmowanego, szafarza, rodziców i świadków, imię z bierzmowania, miejsce i data udzielenia tego sakramentu oraz data chrztu i parafia chrztu. W przypadku, gdy bierzmowany był ochrzczony w innej parafii niż ta, w której przyjmuje ów sakrament, proboszcz powinien zawiadomić tamtejszego proboszcza o udzieleniu mu bierzmowania.

27. Bierzmowanie powinno się odbywać co roku, a przystąpić do niego powinni uczniowie klas ósmych szkół podstawowych po ukończeniu trzyletniego cyklu przygotowawczego. W sytuacji, gdy jest ich niewiele, bierzmowanie można organizować dla kilku parafii (bądź dekanatu), które co roku mogą zmieniać się rotacyjnie, stając się wymiennie gospodarzami odpowiedzialnymi za zorganizowanie i przebieg liturgii, w czasie której szafarz udzieli sakramentu bierzmowania.
28. Po bierzmowaniu należy zaprosić młodzież, ich rodziców i chrzestnych na wspólną Eucharystię dziękczynną za ów sakrament, podczas której zostaną im oddane *Dzienniczki kandydata do bierzmowania* wraz z potwierdzeniem przyjęcia bierzmowania.
29. Po przyjęciu bierzmowania warto zorganizować pielgrzymkę do diecezjalnego lub innego sanktuarium jako wyraz wdzięczności za otrzymany sakrament.
32. Należy dążyć do tego, by po zakończeniu katechez przygotowujących do przyjęcia bierzmowania młodzież brała czynny udział w liturgii i systematycznie korzystała z sakramentów świętych oraz kontynuowała katechizację parafialną, rozpoczynając nowy cykl katechez tożsamości chrześcijańskiej, wspomagających odczytywanie powołania i odkrywanie miejsca w świecie, Kościele, narodzie i rodzinie.

2.3. Zarządzenie w sprawie wprowadzenia diecezjalnych materiałów katechetycznych przed bierzmowaniem

Decyzją Ks. Abp. Wacława Depo od 1 września 2017 r. w archidiecezji częstochowskiej przygotowanie do sakramentu bierzmowania będzie prowadzone w oparciu o diecezjalne materiały: „Mocni Duchem. Scenariusze katechez przed bierzmowaniem”, Częstochowa 2017, opracowane przez Referat Katechetyczny, a wydane przez Częstochowskie Wydawnictwo Archidiecezjalne „Regina Poloniae”.

2.4. Materiały diecezjalne związane z przygotowaniem do bierzmowania „Mocni Duchem”

Przygotowanie do bierzmowania we wszystkich parafiach archidiecezji częstochowskiej należy prowadzić w oparciu o materiały diecezjalne

z serii: „Mocni Duchem”. Do tej pory ukazały się z tej serii następujące publikacje:

- ***Dzienniczek kandydata do bierzmowania*** – w którym kandydat dokumentuje udział w spotkaniach parafialnych i praktykach religijnych
- ***Dziennik spotkań formacyjnych. Bierzmowanie*** – w którym prowadzący spotkania dokumentuje tematykę katechez parafialnych i konferencji z rodzicami
- ***Materiały katechizmowe i liturgiczne. Bierzmowanie*** – w których zawarto podstawowe prawdy katechizmowe oraz przygotowanie do spowiedzi i teksty wypowiedziane przez kandydatów podczas bierzmowania
- ***Scenariusze katechez przed bierzmowaniem*** – w których zawarto program i dokładne scenariusze katechez na cały okres przygotowania do bierzmowania
- ***Celebracje przed bierzmowaniem*** – w których znajdują się nabożeństwa uwzględnione w programie formacyjnym przed bierzmowaniem
- ***Konferencje dla rodziców kandydatów do bierzmowania*** – w których umieszczono propozycje konferencji dla rodziców w trzyletnim cyklu

2.5. Nowe materiały diecezjalne z serii „Mocni Duchem”

Podstawa programowa katechezy Kościoła katolickiego w Polsce, stwierdza, że: „Okolicznością sprzyjającą współpracy szkoły, rodziny i parafii jest przygotowanie do sakramentu bierzmowania, obejmujące klasy VI-VIII. Należy zorganizować cykliczne oraz okazjonalne spotkania z rodzicami i szukać różnych sposobów kontaktu z nimi, zarówno w szkole, jak i w parafii. Celem spotkań ma być pomoc rodzicom w pełnieniu funkcji pierwszych katechetów swych dzieci poprzez pogłębienie ich osobistej relacji z Panem Bogiem”. Domaga się tego również *Program nauczania religii rzymskokatolickiej w przedszkolach i szkołach*, apelując do katechetów i duszpasterzy, by włączyli rodziców w proces przygotowania do sakramentu bierzmowania. Uwzględniając ten postulat, powinno organizować się w parafiach katechezę dorosłych, która winna przyjąć formę konferencji dla rodziców kandydatów do bierzmowania. W ten sposób szuka się możliwości oddziaływania na rodziców, podejmowania działań formacyjnych, by wzmocnić ich chrześcijańską tożsamość oraz uświadomić wagę ich osobistego świadectwa, a także motywować do czynnego włączenia się w przygotowanie do bierzmowania i wspierania katechetów i duszpasterzy odpowiedzialnych za jego przebieg. Taki właśnie cel przyświeca nowym materiałom katechetycznym, które ukazują się jako

dopełnienie całej serii wydawniczej „Mocni Duchem”, stanowiącej pakiet materiałów będących praktyczną pomocą dla katechetów, duszpasterzy i animatorów w przygotowaniu młodych ludzi oraz ich rodziców na dzień zesłania Ducha Świętego w sakramencie bierzmowania. Nowe materiały diecezjalne: ***Mocni Duchem. Konferencje dla rodziców kandydatów do bierzmowania*** (Częstochowa 2019), to zbiór 11 konferencji oraz 4 artykułów, które mogą stać się pomocą w przeprowadzeniu spotkań z rodzicami kandydatów do bierzmowania. Są one wystarczające na trzyletni cykl przygotowania do bierzmowania. Z opracowanej oferty, według uznania, można wybrać sześć, by wykorzystać je przez okres trzech lat podczas spotkań z rodzicami kandydatów do bierzmowania.

IV. SPRAWY BIEŻĄCE

1. MISJA KANONICZNA

1.1. Wydanie misji kanonicznej

Katechetą może być osoba, która otrzymała od biskupa diecezji skierowanie pisemne, imienne i do konkretnej szkoły. Referat Katechetyczny wydaje takie skierowanie w imieniu Księdza Arcybiskupa na podstawie podania o wydanie misji kanonicznej od właściwego proboszcza. Wzór takiego podania znajduje się na stronie internetowej Referatu w zakładce „Zatrudnienie katechety”. Do prośby o misję należy dołączyć:

- kserokopie dokumentów potwierdzających wykształcenie teologiczne (i inne)
- kserokopię dokumentu potwierdzającego przygotowanie pedagogiczne
- jedno zdjęcie
- opinię proboszcza parafii miejsca zamieszkania (dotyczy osób świeckich)
- prośbę władz prowincjalnych o skierowanie do szkoły w charakterze nauczyciela religii (dotyczy osób zakonnych).

Jeżeli o misję kanoniczną ubiega się student uczelni teologicznej, to winien on dostarczyć zaświadczenie z uczelni potwierdzające fakt ukończenia czwartego roku i kontynuowania studiów.

W sytuacji, gdy o wydanie misji kanonicznej ubiega się osoba, która już katechizowała, to oprócz prośby o wydanie misji winna też złożyć w Referacie Katechetycznym aktualną kartę formacyjną oraz dokument poświadczający stopień awansu zawodowego (jeśli w międzyczasie taki uzyskała).

1.2. Cofnięcie misji kanonicznej

Cofnięcie misji kanonicznej jest równoznaczne z utratą uprawnień do nauczania religii w danej szkole (przedszkolu). O jej cofnięciu właściwe władze Kościołów bądź innych związków wyznaniowych powiadamiają dyrektora szkoły (przedszkola) oraz organ prowadzący. To cofnięcie może nastąpić, gdy nauczyciel religii popełnił czyn, który dyskwalifikuje go jako nauczyciela lub gdy katecheta nie popełnił czynu nagannego z punktu widzenia dyscypliny szkolnej, ale naucza lub postępuje w sposób nie do zaakceptowania z punktu widzenia władzy kościelnej. W tym kontekście trzeba wyraźnie powiedzieć, iż powodem cofnięcia misji kanonicznej może być fakt niewywiązywania się z zobowiązań związanych z piastowanym stanowiskiem. Chodzi

o zaniedbania (nieusprawiedliwione) wynikające z nieuczęszczania na spotkania formacyjne i szkoleniowe. Biorąc to pod uwagę trzeba pamiętać o wszelkich formach doskonalenia zawodowego i spotkaniach formacyjnych, które powinny być dokumentowane w „Karcie Formacyjnej”, jaką każdy katecheta otrzymuje na konferencji przed nowym rokiem szkolnym, a którą winien złożyć w Referacie Katechetycznym do dnia 15 września.

2. KARTY FORMACYJNE

Karty formacyjne dokumentują przebieg formacji duchowej oraz doskonalenia zawodowego. Określają pewne minimum, jakie winno być zrealizowane w danym roku szkolnym przez katechetę. W roku szkolnym 2019/2020 katecheta ma obowiązek uczestniczyć w dwóch dniach skupienia organizowanych przez Referat Katechetyczny (zob. II.1). Jeśli chodzi o doskonalenie zawodowe, to obligatoryjny jest udział w sympozjum katechetycznym i jednym spotkaniu szkoleniowym (zob. II.2). Jeżeli nie może uczestniczyć w sympozjum (przyczyny losowe), to jest zobligowany do udziału w trzech innych spotkaniach szkoleniowych. Oczywiście każdy katecheta może uczestniczyć w dowolnej liczbie spotkań szkoleniowych. To, że na karcie formacyjnej znajduje się tylko kilka obowiązkowych propozycji, nie oznacza, że nie wolno brać udziału w dodatkowych szkoleniach.

3. FUNKCJONOWANIE REFERATU KATECHETYCZNEGO

Serdecznie wszystkich zapraszamy w godzinach:

- poniedziałek, wtorek, środa i piątek 9⁰⁰ – 13⁰⁰
- czwartek 11⁰⁰–13⁰⁰; 14⁰⁰ – 16⁰⁰

Uwaga:

Referat Katechetyczny jest nieczynny w następujące dni (poza sobotami i dniami wolnymi wg ustawy): 8 września – święto Narodzenia NMP, 2 listopada – Dzień Zaduszny, 8 grudnia – Niepokalane Poczęcie NMP, 24 grudnia – Wigilia Bożego Narodzenia, 27 grudnia – Święto św. Jana Apostoła, 2 lutego – Ofiarowanie Pańskie, Środa Popielcowa, Triduum Paschalne, wtorek w Oktawie Zmartwychwstania Pańskiego, 26 marca – Uroczystość Zwiastowania Pańskiego, poniedziałek po niedzieli Zesłania

Ducha Świętego – Święto NMP Matki Kościoła, 29 czerwca – Świętych Apostołów Piotra i Pawła, 6 sierpnia – Święto Przemienienia Pańskiego, 14 sierpnia – Wigilia Uroczystości Wniebowzięcia NMP, 25 sierpnia – Wigilia Uroczystości NMP Częstochowskiej, 26 sierpnia – Uroczystość NMP Częstochowskiej.

Dyżury dyrektora i wizytatorów Referatu Katechetycznego

ks. Tomasz Mucha ks. Paweł Wróbel	poniedziałek	9.00-13.00
ks. Roman Ceglarek	wtorek	9.00-13.00
ks. Paweł Wróbel	środa	9.00-13.00
ks. Tomasz Mucha ks. Paweł Wróbel	czwartek	11.00-13.00 14.00-16.00
ks. Tomasz Mucha ks. Paweł Wróbel	piątek	9.00-13.00

W sprawach pilnych także poza ustalonymi dyżurami, po wcześniejszym zgłoszeniu telefonicznym bądź po potwierdzonym przez sekretariat Referatu Katechetycznego zgłoszeniu drogą elektroniczną.

4. PRACOWNICY REFERATU KATECHETYCZNEGO

Dyrektor Referatu Katechetycznego, Wikariusz Biskupi ds. Przekazu Wiary, Nauczania i Wychowania Katolickiego - ks. dr hab. Roman Ceglarek

Wizytator diecezjalny - ks. Tomasz Mucha

Wizytator diecezjalny - ks. Paweł Wróbel

Sekretariat Referatu - s. Aneta Karlak CSA

5. TERMINY FERII ZIMOWYCH

W roku szkolnym 2019/2020 ferie zimowe odbędą się w następujących terminach:

- 13 stycznia – 26 stycznia 2020 r. – województwo łódzkie i śląskie
- 10 lutego – 23 lutego 2020 r. – województwo opolskie

6. SPRAWOZDANIA KATECHETYCZNE

Każdy katecheta świecki i duchowny (nawet będący w szkole na czasowym zastępstwie) zobowiązany jest do wypełnienia corocznej ankiety katechetycznej. Katecheci wypełniają formularze w wersji elektronicznej i w takiej formie odsyłają do Referatu Katechetycznego na adres e-mail: katecheza@archiczesz.pl do 30 września. Jeśli w jakiejś szkole uczy kilku katechetów, to wspólnie wypełniają jeden formularz dla danego typu szkoły i przesyłają do Referatu. Bardzo prosimy o dokładne wypełnienie każdego punktu sprawozdania, każdej rubryki. Przypominamy, że na pierwszej stronie znajdują się informacje dotyczące szkoły, natomiast na odwrocie należy podać tygodniowy plan lekcji religii każdego katechety zatrudnionego w danej szkole.

Prosimy o wypełnianie sprawozdań wyłącznie według aktualnych szablonów, które są dostępne na stronie internetowej www.katecheza.archiczesz.pl w zakładce: druki do pobrania/ankiety katechetyczne 2019/2020. Szablony z poprzednich lat są nieaktualne.

7. PRZECHODZENIE NA EMERYTURĘ

Zwracamy się z uprzejmą prośbą do katechetów planujących przejście na emeryturę po zakończeniu roku szkolnego 2019/2020 o zgłoszenie tego zamiaru na piśmie do Referatu Katechetycznego do końca maja 2020 r. Przypominamy o załatwieniu wszelkich niezbędnych formalności w sekretariacie szkoły oraz o powiadomieniu proboszcza parafii, na terenie której znajduje się szkoła, o planowanym odejściu na emeryturę. „Dzień Katechetyczny” przed kolejnym rokiem szkolnym tj. 2020/2021 będzie dobrą okazją, wobec wszystkich katechetów, do wyrażenia oficjalnych podziękowań za wieloletnią gorliwą posługę katechetyczną.

V. SPRAWY PRAWNE

1. DOKUMENTY PAŃSTWOWE

1.1. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z 14 kwietnia 1992 r. w sprawie warunków i sposobu organizowania nauki religii w publicznych przedszkolach i szkołach – nowelizacja z 25 marca 2014 r. (Dz.U. Nr 36, poz. 155, z późn. zm.) *(zmiany zaznaczone innym kolorem)*

Na podstawie art. 12 ust. 2 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. Nr 95, poz. 425 i z 1992 r. Nr 26, poz. 113) zarządza się, co następuje:

§ 1

1. W publicznych przedszkolach organizuje się, w ramach planu zajęć przedszkolnych, naukę religii na życzenie rodziców (opiekunów prawnych). W publicznych szkołach podstawowych, gimnazjach, ponadpodstawowych i ponadgimnazjalnych, zwanych dalej «szkołami», organizuje się w ramach planu zajęć szkolnych naukę religii i etyki:

1) w szkołach podstawowych i gimnazjach - na życzenie rodziców (opiekunów prawnych),

2) w szkołach ponadpodstawowych i ponadgimnazjalnych - na życzenie bądź rodziców (opiekunów prawnych), bądź samych uczniów; po osiągnięciu pełnoletności o pobieraniu religii i etyki decydują sami uczniowie.

2. Życzenie, o którym mowa w ust. 1, jest wyrażane w formie pisemnego oświadczenia. Oświadczenie nie musi być ponawiane w kolejnym roku szkolnym, może jednak zostać zmienione.

3. Uczestniczenie lub nieuczestniczenie w przedszkolnej albo szkolnej nauce religii lub etyki nie może być powodem dyskryminacji przez kogokolwiek w jakiegokolwiek formie.

§ 2

1. Przedszkole i szkoła mają obowiązek zorganizowania lekcji religii dla grupy nie mniejszej niż siedmiu uczniów danej klasy lub oddziału (wychowanków grupy przedszkolnej). Dla mniejszej liczby uczniów w klasie lub oddziale (wychowanków w grupie) lekcje religii w przedszkolu lub szkole powinny być organizowane w grupie międzyoddziałowej lub międzyklasowej.

2. Jeżeli w przedszkolu lub szkole na naukę religii danego wyznania lub wyznań wspólnie nauczających zgłosi się mniej niż siedmiu uczniów (wychowanków), organ prowadzący przedszkole lub szkołę, w porozumieniu z właściwym kościołem lub związkiem wyznaniowym, organizuje naukę religii w grupie międzyszkolnej lub w pozaszkolnym (pozaprzedszkolnym) punkcie katechetycznym.

3. Jeżeli w grupie międzyszkolnej lub pozaszkolnym (pozaprzedszkolnym) punkcie katechetycznym uczestniczą uczniowie szkół (wychowankowie przedszkoli) prowadzonych przez różne organy, organy te ustalają, w drodze porozumienia, zasady prowadzenia grup lub punktów katechetycznych.

4. W szczególnie uzasadnionych przypadkach organ prowadzący przedszkole lub szkołę, w ramach posiadanych środków, może - na wniosek kościoła lub związku wyznaniowego - zorganizować nauczanie religii danego wyznania w sposób odmienny niż określony w ust. 1-3.

5. Dopuszcza się nieodpłatne udostępnienie sal lekcyjnych na cele katechetyczne, w terminach wolnych od zajęć szkolnych, kościołom i związkom wyznaniowym również nie organizującym nauczania religii w ramach systemu oświatowego.

§ 3

1. Uczniom, których rodzice lub którzy sami wyrażą takie życzenie zgodnie z § 1 ust. 1, szkoła organizuje zajęcia z etyki w oparciu o programy dopuszczone do użytku w szkole zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 22a ust. 8 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty.

2. W zależności od liczby zgłoszonych uczniów zajęcia z etyki są organizowane zgodnie z § 2 ust. 1-3. Organizacja zajęć z etyki nie wymaga porozumienia, o którym mowa w § 2 ust. 2.

3. Szkoła jest obowiązana zapewnić w czasie trwania lekcji religii lub etyki opiekę lub zajęcia wychowawcze uczniom, którzy nie korzystają z nauki religii lub etyki w szkole.

§ 4

Nauczanie religii odbywa się na podstawie programów opracowanych i zatwierdzonych przez właściwe władze kościołów i innych związków wyznaniowych i przedstawionych Ministrowi Edukacji Narodowej do wiadomości. Te same zasady stosuje się wobec podręczników do nauczania religii.

§ 5

1. Przedszkole lub szkoła zatrudnia nauczyciela religii, katechetę przedszkolnego lub szkolnego, zwanego dalej «nauczycielem religii», wyłącznie na podstawie imiennego pisemnego skierowania do danego przedszkola lub szkoły, wydanego przez:

1) w przypadku Kościoła Katolickiego - właściwego biskupa diecezjalnego,
2) w przypadku pozostałych kościołów oraz innych związków wyznaniowych - właściwe władze zwierzchnie tych kościołów i związków wyznaniowych.

2. Cofnięcie skierowania, o którym mowa w ust. 1, jest równoznaczne z utratą uprawnień do nauczania religii w danym przedszkolu lub szkole. O cofnięciu skierowania właściwe władze kościołów lub innych związków wyznaniowych powiadamiają dyrektora przedszkola lub szkoły oraz organ prowadzący. Na okres pozostały do końca roku szkolnego kościół lub inny związek wyznaniowy może skierować inną osobę do nauczania religii, z tym że równocześnie pokrywa on koszty z tym związane.

3. Nauczyciel religii prowadzący zajęcia w grupie międzyszkolnej lub pozaszkolnym (pozaszkolnym) punkcie katechetycznym albo uczący na terenie kilku szkół lub przedszkoli jest zatrudniany przez dyrektora szkoły lub przedszkola wskazanego przez organ prowadzący, o którym mowa w § 2 ust. 2, lub przez organ wskazany w porozumieniu, o którym mowa w § 2 ust. 3.

4. Nauczycieli religii zatrudnia się zgodnie z Kartą Nauczyciela.

§ 6

Kwalifikacje zawodowe nauczycieli religii określają odpowiednio Konferencja Episkopatu Polski Kościoła Katolickiego oraz właściwe władze zwierzchnie kościołów lub innych związków wyznaniowych - w porozumieniu z Ministrem Edukacji Narodowej.

§ 7

1. Nauczyciel religii wchodzi w skład rady pedagogicznej szkoły, nie przyjmuje jednak obowiązków wychowawcy klasy.

2. Nauczyciel religii ma prawo do organizowania spotkań z rodzicami swoich uczniów również poza wyznaczonymi przez szkołę lub przedszkole zebraniem ogólnymi, wcześniej ustalając z dyrektorem szkoły lub przedszkola termin i miejsce planowanego spotkania.

3. Nauczyciel religii może prowadzić na terenie szkoły organizację o charakterze społeczno-religijnym i ekumenicznym na zasadach określonych w art. 56 ustawy o systemie oświaty. Z tytułu prowadzenia organizacji nie przysługuje mu dodatkowe wynagrodzenie.

4. Nauczyciel religii ma obowiązek wypełniania dziennika szkolnego.

5. Nauczyciel religii uczący w grupie międzyklasowej (międzyoddziałowej), międzyszkolnej oraz w punkcie katechetycznym ma obowiązek prowadzić odrębny dziennik zajęć, zawierający te same zapisy, które zawiera dziennik szkolny.

§ 8

1. Nauka religii w przedszkolach i szkołach publicznych wszystkich typów odbywa się w wymiarze dwóch zajęć przedszkolnych (właściwych dla danego poziomu nauczania) lub dwóch godzin lekcyjnych tygodniowo. Wymiar lekcji religii może być zmniejszony jedynie za zgodą biskupa diecezjalnego Kościoła Katolickiego albo władz zwierzchnich pozostałych kościołów i innych związków wyznaniowych.

2. Tygodniowy wymiar godzin etyki ustala dyrektor szkoły.

§ 9

1. Ocena z religii lub etyki umieszczana jest na świadectwie szkolnym bezpośrednio po ocenie ze sprawowania. W celu wyeliminowania ewentualnych przejawów nietolerancji nie należy zamieszczać danych, z których wynikałoby, na zajęcia z jakiej religii (bądź etyki) uczeń uczęszczał.

2. Ocena z religii (etyki) nie ma wpływu na promowanie ucznia do następnej klasy.

3. Ocena z religii (etyki) jest wystawiana według skali ocen przyjętej w danej klasie.

4. Uczniowie korzystający z nauki religii lub etyki organizowanej przez organy prowadzące szkoły zgodnie z § 2 ust. 2-4 i § 3 ust. 2 otrzymują ocenę z religii (etyki) na świadectwie wydawanym przez szkołę, do której uczęszczą, na podstawie zaświadczenia katechety lub nauczyciela etyki.

§ 10

1. Uczniowie uczęszczający na naukę religii uzyskują trzy kolejne dni zwolnienia z zajęć szkolnych w celu odbycia rekolekcji wielkopostnych, jeżeli religia lub wyznanie, do którego należą, nakłada na swoich członków tego rodzaju obowiązek. Pieczę nad uczniami w tym czasie zapewniają katecheci. Szczegółowe zasady dotyczące organizacji są przedmiotem odrębnych ustaleń między organizującymi rekolekcje a szkołą.

2. O terminie rekolekcji dyrektor szkoły powinien być powiadomiony co najmniej miesiąc wcześniej.

3. Jeżeli na terenie szkoły prowadzona jest nauka religii więcej niż jednego wyznania, kościoły i związki wyznaniowe powinny dążyć do ustalenia wspólnego terminu rekolekcji wielkopostnych.

§ 11

1. Do wizytowania lekcji religii upoważnieni są odpowiednio wizytatorzy wyznaczeni przez biskupów diecezjalnych Kościoła Katolickiego

i właściwe władze zwierzchnie pozostałych kościołów i innych związków wyznaniowych. Lista tych osób jest przekazana do wiadomości organom sprawującym nadzór pedagogiczny.

2. Nadzór pedagogiczny nad nauczaniem religii i etyki, w zakresie metodyki nauczania i zgodności z programem prowadzą dyrektor szkoły (przedszkola) oraz pracownicy nadzoru pedagogicznego, na zasadach określonych odrębnymi przepisami.

3. W uzasadnionych przypadkach wnioski wynikające ze sprawowania nadzoru pedagogicznego mogą być przekazywane odpowiednio biskupowi diecezjalnemu Kościoła Katolickiego oraz właściwym władzom zwierzchnim pozostałych kościołów i innych związków wyznaniowych.

§ 12

W pomieszczeniach szkolnych może być umieszczony krzyż. W szkole można także odmawiać modlitwę przed i po zajęciach. Odmawianie modlitwy w szkole powinno być wyrazem wspólnego dążenia uczniów oraz taktu i delikatności ze strony nauczycieli i wychowawców.

§ 13

1. Tracą moc:

1) instrukcja Ministra Edukacji Narodowej z dnia 3 sierpnia 1990 r. dotycząca powrotu nauczania religii do szkoły w roku szkolnym 1990/91,

2) instrukcja Ministra Edukacji Narodowej z dnia 24 sierpnia 1990 r. dotycząca powrotu nauczania religii do szkoły w roku szkolnym 1990/91, określająca zasady współdziałania z kościołami i związkami wyznaniowymi poza Kościołem Rzymskokatolickim,

3) decyzja nr 25 Ministra Edukacji Narodowej z dnia 31 sierpnia 1991 r., z zastrzeżeniem ust 2.

2. Do czasu wydania zarządzeń przewidzianych w przepisach o stosunku Państwa do poszczególnych kościołów i związków wyznaniowych zachowują moc instrukcje wymienione w ust. 1 odnośnie do nauki religii w przedszkolach i w zakładach opiekuńczo-wychowawczych.

§ 14

Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie czternastu dni od dnia ogłoszenia, z wyjątkiem § 9, który wchodzi w życie z dniem 1 września 1992 r.

Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 1 września 2014 r.

1.2. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 7 czerwca 2017 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie warunków i sposobu organizowania nauki religii w publicznych przedszkolach i szkołach (Dz.U. z 2017, poz. 1147)

Na podstawie art. 12 ust. 2 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2016 r. poz. 1943, 1954, 1985 i 2169 oraz z 2017 r. poz. 60 i 949) zarządza się, co następuje:

§ 1. W rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 kwietnia 1992 r. w sprawie warunków i sposobu organizowania nauki religii w publicznych przedszkolach i szkołach (Dz. U. poz. 155, z 1993 r. poz. 390, z 1999 r. poz. 753 oraz z 2014 r. poz. 478) wprowadza się następujące zmiany:

1) w § 1:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. W publicznych przedszkolach i oddziałach przedszkolnych w publicznych szkołach podstawowych, zwanych dalej „przedszkolami”, organizuje się naukę religii na życzenie rodziców. W publicznych szkołach podstawowych i szkołach ponadpodstawowych, zwanych dalej „szkołami”, organizuje się naukę religii i etyki:

1) w szkołach podstawowych – na życzenie rodziców;

2) w szkołach ponadpodstawowych – na życzenie bądź rodziców, bądź samych uczniów; po osiągnięciu pełnoletności o pobieraniu nauki religii i etyki decydują uczniowie”;

b) po ust. 1 dodaje się ust. 1a w brzmieniu:

„1a. W przedszkolach zajęcia religii uwzględnia się w ramowym rozkładzie dnia. W szkołach zajęcia religii i etyki uwzględnia się w tygodniowym rozkładzie zajęć”;

2) w § 3 w ust. 1 wyrazy „programy dopuszczone do użytku w szkole zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 22a ust. 8” zastępuje się wyrazami „programy nauczania dopuszczone do użytku w danej szkole zgodnie z art. 22a ust. 6”;

3) w § 7 w ust. 3 wyrazy „art. 56 ustawy o systemie oświaty” zastępuje się wyrazami „art. 86 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (Dz. U. z 2017 r. poz. 59 i 949)”;

4) w § 8 w ust. 1 w zdaniu pierwszym skreśla się wyrazy „(właściwych dla danego poziomu nauczania)”;

5) w § 9 w ust. 1 w zdaniu pierwszym wyrazy „ze sprawowania” zastępuje się wyrazem „zachowania”;

6) § 10 otrzymuje brzmienie:

„§ 10. 1. Uczniowie uczęszczający na naukę religii mają prawo do zwolnienia z zajęć szkolnych w celu odbycia trzydniowych rekolekcji

wielkopostnych, jeżeli rekolekcje te stanowią praktykę danego kościoła lub innego związku wyznaniowego. W czasie trwania rekolekcji szkoła nie jest zwolniona z realizowania funkcji opiekuńczej i wychowawczej.

2. Przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio do rekolekcji organizowanych w innym terminie.

3. O terminie rekolekcji dyrektor szkoły powinien być powiadomiony przez organizujących rekolekcje na co najmniej miesiąc przed terminem rozpoczęcia rekolekcji.

4. Jeżeli na terenie szkoły jest prowadzona nauka religii więcej niż jednego kościoła lub innego związku wyznaniowego, powinny one dążyć do ustalenia wspólnego terminu rekolekcji.

5. Szczegółowe zasady dotyczące organizacji rekolekcji, jak również inny termin rekolekcji, są przedmiotem odrębnych ustaleń między organizującymi rekolekcje a szkołą”.

§ 2. Przepisy rozporządzenia zmienianego w § 1, w brzmieniu nadanym niniejszym rozporządzeniem, dotyczące:

1) publicznych szkół podstawowych – stosuje się odpowiednio do dotychczasowych publicznych gimnazjów oraz klas dotychczasowego publicznego gimnazjum prowadzonych w szkołach innego typu,

2) publicznych szkół ponadpodstawowych – stosuje się odpowiednio do dotychczasowych publicznych szkół ponadgimnazjalnych oraz klas dotychczasowych publicznych szkół ponadgimnazjalnych prowadzonych w szkołach ponadpodstawowych – do czasu zakończenia kształcenia w tych szkołach i klasach.

§ 3. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 1 września 2017 r.

Minister Edukacji Narodowej: Anna Zalewska

1.3. Porozumienie pomiędzy Konferencją Episkopatu Polski oraz Ministrem Edukacji Narodowej z dnia 3 kwietnia 2019 r. w sprawie kwalifikacji zawodowych wymaganych od nauczycieli religii

Zgodnie z art. 12 ust. 3 Konkordatu między Stolicą Apostolską i Rzeczpospolitą Polską z dnia 28 lipca 1993 r. (Dz. U. z 1998 r. poz. 318) oraz § 6 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 kwietnia 1992 r. w sprawie warunków i sposobu organizowania nauki religii w publicznych przedszkolach i szkołach (Dz. U. poz. 155, z 1993 r. poz. 390, z 1999 r. poz. 753, z 2014 r. poz. 478 oraz z 2017 r. poz. 1147), w związku z § 8 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 1 sierpnia 2017 r. w sprawie szczegółowych kwalifikacji wymaganych od nauczy-

cieli (Dz. U. poz. 1575 oraz z 2019 r. poz. 465), Konferencja Episkopatu Polski i Minister Edukacji Narodowej ustalają, co następuje:

§ 1. Ilekroć w porozumieniu jest mowa o:

1) kolegium teologicznym – należy przez to rozumieć kolegium teologiczne prowadzone przez Kościół katolicki;

2) przygotowaniu pedagogicznym do nauczania religii – należy przez to rozumieć nabycie wiedzy i umiejętności z zakresu psychologii, pedagogiki i katechetyki, nauczanych w powiązaniu z teologią w wymiarze nie mniejszym niż 270 godzin oraz pozytywnie ocenioną praktyką pedagogiczną w zakresie nauczania religii w wymiarze nie mniejszym niż 150 godzin; o posiadaniu przygotowania pedagogicznego do nauczania religii świadczy dokument ukończenia wyższego seminarium duchownego albo dyplom ukończenia studiów lub inny dokument wydany przez kolegium teologiczne, uczelnię prowadzoną przez Kościół katolicki albo uczelnię publiczną prowadzącą kształcenie w zakresie teologii katolickiej albo świadectwo ukończenia kursu katechetyczno-pedagogicznego prowadzonego przez kolegium teologiczne lub wyższe seminarium duchowne;

3) teologiczno-katechetycznych studiach podyplomowych – należy przez to rozumieć studia podyplomowe umożliwiające nabycie wiedzy, umiejętności i kompetencji z zakresu przedmiotów teologicznych (bibliistyki, teologii dogmatycznej, teologii moralnej, liturgiki, teologii duchowości, katolickiej nauki społecznej, historii Kościoła), nauczanych w wymiarze nie mniejszym niż 480 godzin, a ponadto:

a) w przypadku osób nieposiadających przygotowania pedagogicznego – nabycie wiedzy i umiejętności z zakresu przygotowania pedagogicznego do nauczania religii, nauczanych w wymiarze określonym w pkt 2,

b) w przypadku osób posiadających przygotowanie pedagogiczne – nabycie wiedzy i umiejętności z zakresu przedmiotów katechetycznych, nauczanych w wymiarze nie mniejszym niż 120 godzin w powiązaniu z pozytywnie ocenioną praktyką katechetyczną w szkole w wymiarze nie mniejszym niż 60 godzin;

4) podyplomowych studiach katechezy przedszkolnej – należy przez to rozumieć studia podyplomowe umożliwiające nabycie wiedzy, umiejętności i kompetencji z zakresu przedmiotów teologicznych, katechetyki i wychowania religijnego, nauczanych w wymiarze nie mniejszym niż 180 godzin.

§ 2. Kwalifikacje do zajmowania stanowiska nauczyciela religii w liceach ogólnokształcących, technikach i branżowych szkołach II stopnia, z wyjątkiem specjalnych, posiada osoba, która:

1) ukończyła studia drugiego stopnia lub jednolite studia magisterskie na kierunku teologia w uczelni prowadzonej przez Kościół katolicki albo w uczelni publicznej prowadzącej kształcenie w zakresie teologii katolickiej oraz posiada przygotowanie pedagogiczne do nauczania religii lub

2) jest księdzem, który ukończył wyższe diecezjalne lub zakonne seminarium duchowne i legitymuje się dyplomem lub zaświadczeniem ukończenia seminarium oraz posiada przygotowanie pedagogiczne do nauczania religii lub

3) ukończyła studia drugiego stopnia lub jednolite studia magisterskie na kierunku innym niż teologia oraz ukończyła podyplomowe studia teologiczno-katechetyczne lub

4) jest alumnem wyższego seminarium duchownego po ukończeniu piątego roku studiów

§ 3. Kwalifikacje do zajmowania stanowiska nauczyciela religii w szkołach podstawowych i branżowych szkołach I stopnia, z wyjątkiem specjalnych, posiada osoba, która:

1) ma kwalifikacje określone w § 2 lub

2) ukończyła studia pierwszego stopnia na kierunku teologia w uczelni prowadzonej przez Kościół katolicki albo w uczelni publicznej prowadzącej kształcenie w zakresie teologii katolickiej oraz posiada przygotowanie pedagogiczne do nauczania religii lub

3) posiada dyplom ukończenia kolegium teologicznego oraz posiada przygotowanie pedagogiczne do nauczania religii lub

4) jest alumnem wyższego seminarium duchownego po ukończeniu czwartego roku jednolitych studiów magisterskich lub studentem studiów na kierunku teologia w uczelni prowadzonej przez Kościół katolicki albo w uczelni publicznej prowadzącej kształcenie w zakresie teologii katolickiej po ukończeniu czwartego roku jednolitych studiów magisterskich.

§ 4. Kwalifikacje do zajmowania stanowiska nauczyciela religii w przedszkolach, z wyjątkiem specjalnych, posiada osoba, która:

1) ma kwalifikacje określone w § 2 lub 3 lub

2) posiada dyplom ukończenia studiów w specjalności pedagogika religijna lub katechetyka, uzyskany w uczelni prowadzonej przez Kościół katolicki albo w uczelni publicznej prowadzącej kształcenie w zakresie teologii katolickiej, oraz posiada przygotowanie pedagogiczne do nauczania religii lub

3) posiada dyplom ukończenia studiów w zakresie wychowania przedszkolnego lub wczesnoszkolnego oraz świadectwo ukończenia podyplomowych studiów katechezy przedszkolnej uzyskane w uczelni prowadzonej przez Kościół katolicki albo w uczelni publicznej prowadzącej kształcenie w zakresie teologii katolickiej.

§ 5. Kwalifikacje do zajmowania stanowiska nauczyciela religii w przedszkolach specjalnych i szkołach specjalnych posiada osoba spełniająca wymagania kwalifikacyjne dla danego typu szkoły lub przedszkola, określone odpowiednio w § 2-4 , która ponadto:

1) ukończyła studia na kierunku pedagogika specjalna w zakresie odpowiednim do niepełnosprawności uczniów lub

2) ukończyła zakład kształcenia nauczycieli w specjalności odpowiedniej do niepełnosprawności uczniów lub

3) ukończyła studia podyplomowe lub kurs kwalifikacyjny w zakresie pedagogiki specjalnej w zakresie odpowiednim do niepełnosprawności uczniów.

§ 6. Nauczyciele religii zatrudnieni w dniu wejścia w życie niniejszego porozumienia, którzy spełniali wymagania kwalifikacyjne na podstawie dotychczasowego porozumienia, zachowują kwalifikacje do nauczania religii do dnia 31 sierpnia 2022 r., z zastrzeżeniem § 8.

§ 7. Nauczyciele religii zatrudnieni w dniu wejścia w życie niniejszego porozumienia, którzy uzyskali stopień nauczyciela mianowanego, zachowują nabyte kwalifikacje do nauczania religii.

§ 8. Osoby, które uzyskały przed dniem wejścia w życie niniejszego porozumienia przygotowanie katechetyczno-pedagogiczne w rozumieniu porozumienia pomiędzy Konferencją Episkopatu Polski oraz Ministrem Edukacji Narodowej z dnia 6 września 2000 r. w sprawie kwalifikacji zawodowych wymaganych od nauczycieli religii (Dz. Urz. MEN poz. 20), posiadają przygotowanie pedagogiczne do nauczania religii, o którym mowa w § 1 pkt 2 niniejszego porozumienia.

§ 9. Traci moc porozumienie pomiędzy Konferencją Episkopatu Polski oraz Ministrem Edukacji Narodowej z dnia 31 maja 2016 r. w sprawie kwalifikacji zawodowych wymaganych od nauczycieli religii (Dz. Urz. MEN poz. 21).

§ 10. Porozumienie wchodzi w życie z dniem 1 września 2019 r.

Minister Edukacji Narodowej
Anna Zalewska

bp Marek Mendyk
Przewodniczący Komisji Wychowania Katolickiego
Konferencji Episkopatu Polski

2. DOKUMENTY KOŚCIELNE

2.1. Oświadczenie Komisji Wychowania Katolickiego KEP w sprawie organizowania zajęć z religii w publicznych przedszkolach i szkołach z dnia 18.03.2019 r.

W związku z informacjami, jakie docierają do Komisji z różnych miejsc w sprawie prób ograniczania przez organ prowadzący zajęć z nauczania religii w przedszkolach i szkołach publicznych, przypominamy:

1. Zgodnie z art. 109 ust. 2 Ustawy Prawo oświatowe z dnia 14 grudnia 2016 r. (Dz. U. z 2018 r. poz. 996), „formami działalności dydaktyczno-wychowawczej szkoły są także zajęcia edukacyjne, o których mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 12 ust. 2 ustawy o systemie oświaty”. Religia nie jest przedmiotem dodatkowym. Jest to przedmiot do wyboru, który staje się obowiązkowy po złożeniu stosownego oświadczenia przez rodziców lub pełnoletnich uczniów. Stanowi o tym rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 kwietnia 1992 r. w sprawie warunków i sposobu organizowania nauki religii w publicznych przedszkolach i szkołach (Dz. U. Nr 36, poz. 155, z późn. zm.).

2. Życzenie rodziców lub pełnoletnich uczniów w formie pisemnej ma zawierać wolę udziału w zajęciach z religii. Domaganie się deklaracji innej treści lub dawanie rodzicom do wypełnienia przygotowanych wcześniej formularzy z zapisem: „religia (tak/nie)” jest niezgodne z obowiązującym prawem. Oświadczenie nie musi być ponawiane każdego roku. Deklaracja raz złożona obowiązuje do czasu jej ewentualnego wycofania.

3. Nauczanie religii odbywa się w ramach tygodniowego rozkładu zajęć szkolnych w wymiarze dwóch godzin tygodniowo. Nie ma podstaw do organizowania zajęć z religii wyłącznie na pierwszych bądź tylko ostatnich godzinach lekcyjnych. Uczniom, którzy nie uczęszczają na lekcje religii, szkoła ma zapewnić opiekę na czas trwania tych zajęć.

W przedszkolach zajęcia z religii uwzględnia się w ramowym rozkładzie dnia. Zgodnie z wyjaśnieniami MEN, podstawa programowa jest realizowana przez cały czas pobytu dziecka w przedszkolu i nie można jej utożsamiać z czasem bezpłatnego nauczania, wychowania i opieki.

Nauka religii w przedszkolu może się odbywać zarówno w czasie bezpłatnego nauczania, wychowania i opieki, jak i poza nim.

4. W szczególnie uzasadnionych przypadkach, rozważanych zawsze indywidualnie, na pisemną prośbę dyrektora szkoły, zgodę na zmniejszenie wymiaru godzin z religii do jednej tygodniowo, może wyrazić jedynie biskup diecezjalny.

5. Zgodnie z ww. rozporządzeniem, przedszkole i szkoła mają obowiązek zorganizowania zajęć z religii dla grupy nie mniejszej niż 7 uczniów danej klasy lub oddziału. Łączenie klas dla grup większych niż 7 uczniów jest możliwe, jeśli dotyczy to również innych przedmiotów nauczanych w szkole.

6. Ilekroć w cytowanym rozporządzeniu jest mowa o organizowaniu zajęć z religii w publicznych przedszkolach – odnosi się to do wszystkich grup przedszkolnych, a nie tylko do najstarszych.

Jednocześnie przypominamy, że prawo wyraźnie rozgranicza odpowiedzialność za działalność szkoły pomiędzy władzą samorządową a władzami państwowymi. Jakikolwiek próby podważania przez organ prowadzący zapisów zawartych w ww. rozporządzeniu wykraczają poza jego kompetencje.

bp Marek Mendyk
Przewodniczący Komisji Wychowania Katolickiego
Konferencji Episkopatu Polski
Warszawa, 18 marca 2019 r.

2.2. Uchwała Komisji Wychowania Katolickiego Konferencji Episkopatu Polski z dnia 19 września 2018 roku w sprawie obowiązywania „Podstawy programowej katechezy Kościoła katolickiego w Polsce” i programów nauczania religii

§ 1

1. „Podstawa programowa katechezy Kościoła katolickiego w Polsce” z dnia 9 czerwca 2018 roku obowiązuje w tych placówkach, w których stosuje się programy i podręczniki zatwierdzone na jej podstawie, z zastrzeżeniem ust. 3.

2. W sytuacji korzystania z dotychczasowych programów i podręczników, stosuje się „Podstawę programową katechezy Kościoła katolickiego w Polsce” z dnia 8 marca 2010 roku.

3. Programy nauczania i podręczniki zgodne z „Podstawą programową katechezy Kościoła katolickiego w Polsce”, o której mowa w ust. 1, mogą najwcześniej obowiązywać:

- 1) od dnia 1 września 2020 roku w grupach przedszkolnych oraz klasach I i V szkoły podstawowej;
- 2) od dnia 1 września 2021 roku w klasach II i VI szkoły podstawowej;
- 3) od dnia 1 września 2022 roku w klasach: III i VII szkoły podstawowej;
- 4) od dnia 1 września 2023 roku w klasach: IV i VIII szkoły podstawowej.

4. Programy nauczania i podręczniki zatwierdzone w oparciu o „Podstawę programową katechezy Kościoła katolickiego w Polsce”, o której mowa w ust. 1, obowiązują obligatoryjnie:

1) od dnia 1 września 2020 roku dla klas I szkół ponadpodstawowych (liceum, technikum, szkoły branżowej I stopnia);

2) od dnia 1 września 2021 roku dla klas II szkół ponadpodstawowych (liceum, technikum, szkoły branżowej I stopnia);

3) od dnia 1 września 2022 roku dla klas III szkół ponadpodstawowych (liceum, technikum, szkoły branżowej I stopnia);

4) od dnia 1 września 2023 roku dla klas IV szkół ponadpodstawowych (liceum, technikum), klasy V technikum oraz szkoły branżowej II stopnia.

§ 2

1. „Program nauczania religii” z dnia 19 września 2018 roku obowiązuje od dnia 1 września 2020 roku, pod warunkiem stosowania podręczników zatwierdzonych w oparciu o ten program, z zastrzeżeniem § 1 ust. 3-4.

2. Przepisy ust. 1 stosuje się też do pozostałych programów nauczania religii, zgodnych z „Podstawą programową katechezy Kościoła katolickiego w Polsce” z dnia 9 czerwca 2018 roku.

3. Programy nauczania i podręczniki zgodne z „Podstawą programową katechezy Kościoła katolickiego w Polsce” z dnia 8 marca 2010 roku mogą znajdować się w użytku szkolnym do dnia 31 sierpnia 2024 roku, z zastrzeżeniem § 3.

4. Podręczniki dopuszczone do użytku ogólnopolskiego są zatwierdzane w trybie opisanym w uchwale Komisji Wychowania Katolickiego Konferencji Episkopatu Polski z dnia 20 września 2001 roku *Regulamin zatwierdzania programów nauczania i podręczników w szkolnym nauczaniu religii dzieci i młodzieży*, zgodnie z kwestionariuszem, stanowiącym załącznik nr 1 do niniejszej uchwały.

§ 3

1. W szkołach ponadgimnazjalnych, w tym trzyletnich liceach, czteroletnich technikumach oraz szkołach zawodowych, stosuje się „Podstawę programową katechezy Kościoła katolickiego w Polsce” z dnia 8 marca 2010 roku do czasu wygaszenia tych szkół, co oznacza, że obowiązywanie dla tych szkół decyzji o zatwierdzeniu do użytku szkolnego podręczników do klas:

1) I szkół ponadgimnazjalnych (liceum, technikum, szkoły zawodowej) do dnia 1 sierpnia 2020 roku;

2) II szkół ponadgimnazjalnych (liceum, technikum, szkoły zawodowej) do dnia 31 sierpnia 2021 roku;

3) III szkół ponadgimnazjalnych (liceum, technikum) do dnia 31 sierpnia 2022 roku;

4) IV szkół ponadgimnazjalnych (technikum) do dnia 31 sierpnia 2023 roku.

1a. W szkołach ponadpodstawowych, w tym czteroletnich liceach, pięcioletnich technikach oraz szkołach branżowych I stopnia, stosuje się „Podstawę programową katechezy Kościoła katolickiego w Polsce” z dnia 8 marca 2010 roku, jedynie w klasach, które rozpoczynają naukę w tych szkołach w roku szkolnym 2019/20, co oznacza, że:

1) w klasach I szkół ponadpodstawowych (liceum, technikum, szkoły branżowej I stopnia) używa się do dnia 31 sierpnia 2020 roku dotychczasowych podręczników do klasy III gimnazjum;

2) w klasach II szkół ponadpodstawowych (liceum, technikum, szkoły branżowej I stopnia) używa się do dnia 31 sierpnia 2021 roku podręczników do klas I dotychczasowych szkół ponadgimnazjalnych;

3) w klasach III szkół ponadpodstawowych (liceum, technikum, szkoły branżowej I stopnia) używa się do dnia 31 sierpnia 2022 roku podręczników do klas II dotychczasowych szkół ponadgimnazjalnych;

4) w klasach IV szkół ponadpodstawowych (liceum, technikum) oraz na II stopniu szkoły branżowej używa się do dnia 31 sierpnia 2023 roku podręczników do klas III dotychczasowych szkół ponadgimnazjalnych;

5) w klasie V pięcioletniego technikum używa się do dnia 31 sierpnia 2023 roku podręczników do klasy IV dotychczasowego technikum czteroletniego.

2. Ponadto tracą moc wszystkie decyzje o zatwierdzeniu do użytku szkolnego podręczników do klas:

1) I i V szkoły podstawowej w dniu 1 września 2021 roku;

2) II i VI szkoły podstawowej w dniu 1 września 2022 roku;

3) III i VII szkoły podstawowej w dniu 1 września 2023 roku;

4) IV i VIII szkoły podstawowej w dniu 1 września 2024 roku.

3. W dniu 1 września 2024 roku tracą moc wszystkie zatwierdzenia programów nauczania i podręczników dla klas nie wymienionych w ust. 1-2, zgodnych z „Podstawą programową katechezy Kościoła katolickiego w Polsce” inną niż ta, o której mowa w § 1 ust. 1.

§ 4

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

bp Marek Mendyk
Przewodniczący Komisji Wychowania Katolickiego
Konferencji Episkopatu Polski

Ks. Marek Korgul
Sekretarz Komisji Wychowania Katolickiego
Konferencji Episkopatu Polski

2.3. Kryteria oceny pracy nauczycieli religii

Zgodnie z *Rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej z dnia 29 maja 2018 r. w sprawie szczegółowych kryteriów i trybu dokonywania oceny pracy nauczycieli, zakresu informacji zawartych w karcie oceny pracy, składu i sposobu powoływania zespołu oceniającego oraz trybu postępowania odwoławczego* (Dz. U. 2018, poz. 1133) §11 przy ustalaniu oceny pracy nauczyciela religii organ upoważniony do dokonania oceny uwzględnia ocenę merytoryczną nauczyciela religii, ustaloną przez właściwą władzę kościelną. W praktyce oznacza to, że Dyrekcja szkoły, dokonując oceny pracy nauczyciela religii, powinna skierować do Referatu Katechetycznego pismo z prośbą o dokonanie oceny merytorycznej. Wizytatorzy diecezjalni będą dokonywać niniejszej oceny według następujących kryteriów:

I. Kryteria – ocena wyróżniająca

- a) systematyczne realizowanie podstawy programowej (programu)
- b) uzyskanie dodatkowych kwalifikacji
- c) współpraca z rodzicami
- d) pozytywna opinia dyrekcji szkoły
- e) pozytywna opinia proboszcza parafii zatrudnienia (pod względem życia moralnego: nauczyciel, wychowawca, świadek)
- f) współpraca z parafią i innymi instytucjami kościelnymi
- g) realizacja jednostki lekcyjnej:
 1. poprawność konstruowania konspektu (plan katechezy, formułowanie celów i ich konsekwentna realizacja, struktura)
 2. zgodność z tematem
 3. realizacja zadań katechezy (rozwijanie poznania wiary, wychowanie liturgiczne, formacja moralna, wychowanie do życia wspólnotowego, nauczenie modlitwy, wprowadzenie do misji)

4. poprawność teologiczna, język
5. uwzględnienie najważniejszych wymiarów treści katechezy (biblijny – Pismo Święte, liturgiczny, doktrynalny, antropologiczny, historyczny, moralny, eklezjologiczny, ekumeniczny, religiologiczny, eschatologiczny)
6. uwzględnianie katechetycznej struktury jednostki (przekaz treści jako wezwanie Boże – odpowiedź człowieka na wezwanie Boże jako wiązanie teorii z praktyką)
7. odnoszenie przekazywanych treści do życia
8. prezentacja świadectw osób w związku z tematem
9. poprawność stosowania modlitwy (odn. do treści i formy)
10. uwzględnianie zasad związanych z katechizowaniem (wierności Bogu i człowiekowi, integralności treści)

h) zaangażowanie w pozalekcyjną pracę z uczniami (zajęcia związane z aspektem religijnym: Dzień Papieski, jasełka, Orszak Trzech Króli, pielgrzymki diecezjalne np. dzieci pierwszokomunijnych, młodzieży bierzmowanej, maturzystów, piesza pielgrzymka na Jasną Górę itp.)

i) przygotowywanie uczniów do olimpiad i konkursów o charakterze religijnym

j) udział w formacji katechetów na poziomie parafialnym, dekanalnym i diecezjalnym w wymiarze:

a. formacji duchowej (rekolekcje, dni skupienia, pielgrzymki)

b. formacji teologicznej (konferencje naukowe, sympozja)

c. formacji metodycznej (doskonalenie zawodowe nauczycieli religii organizowane przez Kościół)

II. Kryteria – ocena bardzo dobra

- a) systematyczne realizowanie podstawy programowej (programu)
- b) współpraca z rodzicami
- c) pozytywna opinia dyrekcji szkoły
- d) pozytywna opinia proboszcza parafii zatrudnienia (pod względem życia moralnego: nauczyciel, wychowawca, świadek),
- e) współpraca z parafią zatrudnienia
- f) realizacja jednostki lekcyjnej:
 1. poprawność konstruowania konspektu (plan katechezy, formułowanie celów i ich konsekwentna realizacja, struktura)
 2. zgodność z tematem
 3. realizacja większości zadań katechezy (rozwijanie poznania wiary, wychowanie liturgiczne, formacja moralna, wychowanie do życia wspólnotowego, nauczanie modlitwy, wprowadzenie do misji)

4. poprawność teologiczna, język
5. uwzględnienie najważniejszych wymiarów treści katechezy (biblijny – Pismo Święte, liturgiczny, doktrynalny, antropologiczny, historyczny, moralny, eklezjologiczny, ekumeniczny, religiologiczny, eschatologiczny)
6. uwzględnianie katechetycznej struktury jednostki (przekaz treści jako wezwanie Boże – odpowiedź człowieka na wezwanie Boże jako wiązanie teorii z praktyką)
7. odnoszenie przekazywanych treści do życia
8. prezentacja świadectw osób w związku z tematem
9. poprawność stosowania modlitwy (odn. do treści i formy)
10. uwzględnianie zasad związanych z katechizowaniem (wierności Bogu i człowiekowi, integralności treści)
 - g) zaangażowanie w realizację wybranych form pozalekcyjnej pracy z uczniami (zajęcia związane z aspektem religijnym: Dzień Papieski, jasełka, Orszak Trzech Króli, pielgrzymki diecezjalne – np. dzieci pierwszokomunijnych, młodzieży bierzmowanej, maturzystów, pieszka pielgrzymka na Jasną Górę itp.)
 - h) przygotowywanie uczniów do konkursów o charakterze religijnym
 - i) udział w formacji katechetów na poziomie parafialnym, dekanalnym i diecezjalnym w wymiarze:
 - a. formacji duchowej (rekolekcje, dni skupienia, pielgrzymki)
 - b. formacji teologicznej (konferencje naukowe, sympozja)
 - c. formacji metodycznej (doskonalenie zawodowe nauczycieli religii organizowane przez Kościół)

III. Kryteria – ocena dobra

- a) realizowanie podstawy programowej (programu)
- b) współpraca z rodzicami
- c) pozytywna opinia dyrekcji szkoły
- d) pozytywna opinia proboszcza parafii zatrudnienia (pod względem życia moralnego)
- e) współpraca z parafią
- f) realizacja jednostki lekcyjnej – w stopniu minimalnym:
 1. poprawność konstruowania konspektu (plan katechezy, formułowanie celów i ich konsekwentna realizacja, struktura)
 2. zgodność z tematem
 3. realizacja zadań katechezy (rozwijanie poznania wiary, wychowanie liturgiczne, formacja moralna, wychowanie do życia wspólnotowego, nauczenie modlitwy, wprowadzenie do misji)

4. poprawność teologiczna, język
5. uwzględnienie najważniejszych wymiarów treści katechezy (biblijny – Pismo Świąte, liturgiczny, doktrynalny, antropologiczny, historyczny, moralny, eklezjologiczny, ekumeniczny, religiologiczny, eschatologiczny)
6. uwzględnianie katechetycznej struktury jednostki (przekaz treści jako wezwanie Boże – odpowiedź człowieka na wezwanie Boże jako wiązanie teorii z praktyką)
7. odnoszenie przekazywanych treści do życia
8. prezentacja świadectw osób w związku z tematem
9. poprawność stosowania modlitwy (odn. do treści i formy)
10. uwzględnianie zasad związanych z katechizowaniem (wierności Bogu i człowiekowi, integralności treści)
 - g) udział w formacji katechetów na poziomie parafialnym, dekanalnym i diecezjalnym w wymiarze:
 - a. formacji duchowej (rekolekcje, dni skupienia, pielgrzymki)
 - b. formacji teologicznej (konferencje naukowe, sympozja)
 - c. formacji metodycznej (doskonalenie zawodowe nauczycieli religii organizowane przez Kościół)

IV. Kryteria – ocena negatywna

brak realizacji kryteriów wymaganych do uzyskania oceny dobrej

2.4. Zasady prewencji i postępowania w pracy wychowawczej i duszpasterskiej z dziećmi i młodzieżą w archidiecezji częstochowskiej

Część I Zagadnienia wstępne

I. Zaangażowanie Kościoła na rzecz kultury ochrony i przejrzystości

1. Troska o dzieci i młodzież jest niezbywalną częścią misji powierzonej Kościołowi, który jako wspólnota wiernych zabiega o zbawienie każdego człowieka i dobro wspólne społeczności, w której realizuje swoje posłannictwo. Powinien zatem być wrażliwy na to, co służy prawdziwemu dobru wszystkich ludzi i nie być obojętny na to, co mu zagraża, zwłaszcza w odniesieniu do małoletnich. Z tej racji podejmuje on działania promujące kulturę ochrony i przejrzystości, zmierzające do otoczenia ich troską i szacunkiem, by wzrastali w środowisku bezpiecznym, wolnym od wykorzystania, manipulacji, przemocy i nadużyć seksualnych. Służyć temu mają całościowe programy profilaktyki w zakresie ochrony

dzieci i młodzieży, obejmujące różne sektory pracy z nimi w jednostkach kościelnych.

II. Cel i zakres dokumentu

2. Stosując się do wskazań Kongregacji Nauki Wiary¹ oraz Konferencji Episkopatu Polski², w tym także do lokalnych wytycznych biskupa miejsca³, zobowiązujących wszystkie dzieła prowadzone przez jednostki organizacyjne Kościoła, które podejmują pracę z małoletnimi i osobami bezradnymi, do opracowania i wdrożenia w życie procedur wpływających na tworzenie bezpiecznych środowisk formacji i edukacji chrześcijańskiej, opracowano *Zasady prewencji i postępowania w pracy wychowawczej i duszpasterskiej z dziećmi i młodzieżą w archidiecezji częstochowskiej*. Są one wspólne dla wszystkich dzieł wychowawczych i duszpasterskich w archidiecezji częstochowskiej. Wytyczają dla nich główne linie, nie opisując jednak szczegółowych kwestii specyficznych dla nich, ale zmierzają do tego, by dane jednostki kościelne wypracowały i stosowały w nich normy ochrony małoletnich i bezradnych, dostosowane do ich specyfiki, zgodnie z obowiązującymi w nich standardami z zachowaniem przepisów prawa kościelnego i państwowego.

3. Dokument ma na celu ochronę dzieci i młodzieży oraz osób bezradnych, w tym wyeliminowanie ryzyka nadużyć seksualnych w ścisłym tego słowa znaczeniu, ma pomóc uniknąć psychicznych i fizycznych przekroczeń granic intymności oraz przyczynić się do promocji ochrony małoletnich przed różnymi formami przemocy i wykorzystania również poza środowiskiem kościelnym. Jest ukierunkowany na motywowanie do autorefleksji nad właściwymi sposobami zachowań w dziedzinie ochrony oraz bezpieczeństwa dzieci i młodzieży. Przekazuje wskazówki, przykłady dobrych praktyk, procedur oraz konsekwencji prawnych zaniedbań bądź naruszeń przepisów prawa dotyczących ochrony małoletnich przed wszelką formą przemocy, w tym seksualnej.

¹ *Okólnik do Konferencji Episkopatów w sprawie opracowania „Wytycznych” dotyczących sposobów postępowania w przypadku nadużyć seksualnych popełnionych przez duchownych wobec osób niepełnoletnich* (3.05.2011); Franciszek, *Motu proprio Vos estis lux mundi* (7.05.2019).

² *Prewencja nadużyć seksualnych wobec dzieci i młodzieży i osób niepełnosprawnych w pracy duszpasterskiej i wychowawczej Kościoła w Polsce* (10-11.06.2014); *Wytyczne dotyczące wstępnego dochodzenia kanonicznego w przypadku oskarżeń duchownych o czyny przeciwko szóstemu przykazaniu Dekalogu z osobą niepełnoletnią poniżej osiemnastego roku życia* (6.06.2017).

³ *Procedura postępowania w wypadku wykroczeń duchownych* (1.03.2013).

III. Adresaci zasad prewencji i profilaktyki

4. Dokument jest przeznaczony dla wszystkich zaangażowanych w dzieła wychowawcze i duszpasterskie w archidiecezji częstochowskiej, a w szczególności jest adresowany do duchownych, wychowawców, nauczycieli, animatorów, wolontariuszy, praktykantów i stażystów oraz świeckich zatrudnionych na różnych stanowiskach i podejmujących określone zakresy odpowiedzialności.

Część II

Kodeks zachowań wobec małoletnich

I. Wskazania ogólne

5. Przyrodzona i niezbywalna godność każdego człowieka stanowi źródło wolności i jego praw, jest ona nienaruszalna a jej poszanowanie i ochrona jest obowiązkiem odpowiedzialnych za wychowanie dzieci i młodzieży.

6. Należy unikać takich zachowań, które będą odbierane jako brak szacunku i naruszenie godności oraz integralności cielesnej i duchowej.

7. Należy zachować zasadę równego traktowania małoletnich w atmosferze poszanowania ich praw, bez faworyzowania pojedynczych osób.

8. Sprawującym opiekę nad dziećmi i młodzieżą zakazuje się stosowania kar cielesnych.

9. Należy unikać zachowań, które miałyby znamiona przemocy psychicznej, a które byłyby odbierane przez małoletnich jako poniżanie, dokuczanie, wykluczenie, odrzucenie, dyskryminację czy pogardliwe traktowanie.

10. Należy zadbać, by tego typu zachowania nie były udziałem dzieci i młodzieży w odniesieniu do ich rówieśników.

11. Nie wolno przekraczać ogólnie przyjętych wzorców zachowań, podejmując działania, które byłyby nieakceptowane przez rodziców czy opiekunów prawnych małoletnich.

II. Wskazania szczegółowe

12. Nie należy przebywać z osobą małoletnią w pojedynkę w pomieszczeniach niedostępnych dla innych.

13. Jeżeli zachodzi konieczność indywidualnego spotkania z małoletnim, należy zadbać, by nie odbywało się ono w warunkach całkowitej izolacji. Winno być ono przeprowadzone za wiedzą rodziców (opiekunów prawnych), przy jednoczesnym poinformowaniu o danym fakcie właściwych przełożonych. Przy ustalaniu pory spotkań i ich częstotliwości należy kierować się roztropnością i dobrem małoletniego.

14. W sytuacji, gdy spotkanie indywidualne związane jest ze spowiedzią, i to poza kościołem, należy zadbać, by sakrament był godnie sprawowany w okolicznościach gwarantujących tajemnicę spowiedzi oraz dopilnować zachowanie zapisów niniejszego dokumentu.

15. Składanie wizyt w miejscu zamieszkania małoletnich powinno mieć charakter wyjątkowy, winno być determinowane uzasadnioną potrzebą i odbywać się w obecności rodziców (opiekunów prawnych).

16. Wyjazdy turystyczno-wypoczynkowe z dziećmi i młodzieżą przed ukończeniem osiemnastego roku życia powinny być starannie planowane, zgodnie z wymogami prawa, i uzgadniane z właściwym przełożonym, uwzględniając wymogi związane z odpowiednią liczbą wykwalifikowanych opiekunów weryfikowanych w Krajowym Rejestrze Karnym czy Rejestrze Sprawców Przestępstw na Tle Seksualnym, i za pisemną zgodą rodziców (opiekunów prawnych).

17. Należy unikać przewozu małoletnich prywatnym samochodem, zwłaszcza w pojedynkę. Jedynie w wyjątkowych przypadkach i za wyraźną pisemną zgodą rodziców (opiekunów prawnych) ich transport może być przeprowadzony, mając jednak na względzie wszelkie obostrzenia prawne w tym zakresie.

18. Nie można częstować małoletnich papierosami, alkoholem czy też środkami odurzającymi (narkotyki, dopalacze), ani pozwalać na ich zażywanie przez dzieci i młodzież.

19. Podejmując rozmowy na temat płciowości należy robić to z największą delikatnością. Trzeba wystrzegać się wszelkich żartów o podtekście seksualnym oraz komplementowania odnoszącego się do wyglądu i rozwoju fizycznego, co mogłoby być dwuznacznie odebrane.

20. W sytuacji organizowania gier i zabaw dla dzieci i młodzieży należy strzec się wszelkiego przekroczenia granic intymności fizycznej i emocjonalnej.

21. Dzieciom i młodzieży przysługuje prawo do prywatności, szczególnie w miejscach noclegowych, natryskach, przebieralniach, łazienkach czy toaletach. W tego typu sytuacjach nie wolno wykonywać żadnych zdjęć ani nagrań i należy zadbać, by nie czynili tego również sami wychowankowie.

22. Fotografowanie małoletnich i upublicznianie ich zdjęć powinno odbywać się wyłącznie za przyzwoleniem rodziców i zgodnie z aktualnymi wymogami realizowanej polityki ochrony danych osobowych.

23. Sypialnie małoletnich oraz toalety i prysznice w miejscach zbiorowego przebywania winny być wydzielone dla obu płci z zagwarantowa-

waniem w nich bezpieczeństwa, by nie dochodziło w tych miejscach do przemocy rówieśniczej.

24. Osoba dorosła nie powinna spać w pokoju z dziećmi lub młodzieżą. W sytuacjach losowych, wymagających pozostania opiekuna w sypialni małoletnich, należy o tym fakcie powiadomić przełożonego (dyrektor ośrodka, kierownik wycieczki).

25. W zakresie higieny osobistej małoletni nie powinni być wyręczani (mycie się, przebieranie itp.), o ile są w stanie wykonać ją samodzielnie, chyba, że jest to konieczne ze względu na wiek albo niepełnosprawność. W takiej sytuacji czynności te powinny być przeprowadzone za zgodą rodziców (opiekunów prawnych).

26. Wychowawcy powinni cechować się właściwym taktem w ubiorze bez epatowania nagością w obecności małoletnich.

27. Parafie, które umożliwiają dzieciom i młodzieży korzystanie z Internetu, powinny podjąć działania zabezpieczające przed dostępem do treści stanowiących zagrożenie dla ich prawidłowego rozwoju i bezpieczeństwa poprzez zainstalowanie zabezpieczającego oprogramowania.

28. Małoletni powinni być pouczeni o zasadach bezpiecznego korzystania z Internetu, a ich aktywność w tym zakresie winna być monitorowana przez osobę dorosłą.

29. Komunikacja elektroniczna i telefoniczna z dziećmi i młodzieżą powinna występować wyłącznie w celach koniecznych, związanych z zaangażowaniem duszpasterskim, najlepiej przy użyciu oficjalnego adresu mailowego lub profilu albo służbowego lub ogólnodostępnego telefonu.

Część III

Procedury postępowania w sytuacji ujawnienia wykorzystania

I. Zasady rozmowy z osobą zgłaszającą wykorzystanie seksualne lub inne nadużycie

30. W przypadku otrzymania informacji o tym, iż wobec małoletniego przekroczono granice intymności należy podjąć czynności zmierzające do powstrzymania krzywdy i zapewnienia mu bezpieczeństwa.

31. Wiadomość o doznanej przez małoletniego krzywdzie może pochodzić z różnych źródeł, nigdy nie powinna być jednak bagatelizowana i lekceważona.

32. Słuchając małoletniego należy zachować spokój i traktować jego relację poważnie, przeznaczając na to tyle czasu ile on potrzebuje, uściślając fakty bez stosowania sugestii i posługując się jego terminologią.

33. Należy zadbać o atmosferę zaufania i akceptacji, skupienia i neutralności, bez ekspresji wyrażającej uczucia, przeżycia czy myśli.

34. Należy utwierdzić pokrzywdzonego, że postąpił właściwie szukając pomocy i ujawniając nadużycie.

35. W czasie rozmowy ze zgłaszającym należy poinformować go, że zostaną podjęte odpowiednie kroki, by mu pomóc.

36. Należy wskazać mu, gdzie może szukać dalszej pomocy i zaproponować towarzyszenie w drodze do właściwej osoby.

37. Nie wolno wyrażać oceniających komentarzy, fetować wyroków, stawiać hipotez czy parafrazować słów pokrzywdzonego.

38. Nie wolno tworzyć fałszywych obietnic związanych z trzymaniem sprawy w tajemnicy.

39. Ujawnione przez zgłaszającego treści nie mogą być udostępnione osobie postronnej, a zwłaszcza tej, która została oskarżona.

40. Należy uświadomić małoletniego, że swoimi informacjami musi się podzielić z innymi i że o całym zajściu zostaną powiadomione kompetentne osoby. Nie one jednak będą podejmowały decyzje czy nadużycie faktycznie miało miejsce, lecz odpowiednie organy i instytucje do których sprawa zostanie skierowana.

41. Należy sporządzić notatkę z przeprowadzonej rozmowy i ją podpisać. Jeśli to możliwe, powinien to uczynić również zgłaszający. Powinna ona zawierać opis zdarzenia oraz dane personalne ofiary i sprawcy, a także personalia sporządzającego notatkę służbową.

42. Należy niezwłocznie poinformować o zaistniałej sytuacji właściwego przełożonego.

II. Procedura interwencji

43. Wszystkie osoby, o których mowa w punkcie 4, które otrzymały zgłoszenie o podejrzeniu, zarzutach lub fakcie przemocy bądź nadużycia wobec małoletniego, odpowiadają za podjęcie odpowiednich działań zgodnie z niniejszą procedurą.

44. Treścią zawiadomienia nie mogą być w żadnym wypadku wiadomości uzyskane w ramach spowiedzi czy kierownictwa duchowego. W takim przypadku należy podjąć próbę nakłonienia penitenta, aby poza forum wewnętrznym ujawnił zaistniałe fakty.

45. W sytuacji otrzymania sygnału o przemocy lub nadużyciu wobec małoletniego, właściwym przełożonym, którego należy poinformować o zaistniałym zdarzeniu jest: proboszcz – w parafii; dyrektor – w szkole; prezes – w stowarzyszeniu; kierownik wypoczynku – w czasie wyjazdu organizowanego w ramach wypoczynku dzieci i młodzieży oraz analogicznie każdy przełożony danej jednostki organizacyjnej w diecezji. Jeśli

podejrzenie dotyczy wymienionych osób, zgłoszenie należy przekazać organowi nadrzędnemu. Wskazane wyżej osoby, zawsze są zobligowane przekazać zgłoszenie niezwłocznie do biskupa miejsca, który podejmie w tej materii odpowiednie kroki.

46. Zgłoszenie można kierować również do delegata biskupa częstochowskiego do spraw ochrony dzieci i młodzieży, którego dane kontaktowe znajdują się na stronie internetowej Kurii Metropolitalnej.

47. Notatka służbowa, o której mowa w punkcie 41, powinna być przekazana właściwemu przełożonemu.

48. Małoletni zgłaszający, występujący w charakterze ofiary, powinien być otoczony pomocą psychologiczną i duchową, zgodnie z przyjętymi zasadami zawartymi w *Wtycznych w Aneksie nr 1*. Jeśli wyrazi wolę skorzystania z niej należy go skierować do diecezjalnego duszpasterza do pomocy duchowej ofiarom i ich rodzinom, którego dane kontaktowe znajdują się na stronie internetowej Kurii Metropolitalnej.

49. Osobę tę należy poinstruować o obowiązku złożenia zawiadomienia do organów ścigania, o ile zgłoszenie dotyczy czynu zabronionego w rozumieniu artykułu 197 § 3 i 4, 198 i 200 Kodeksu Karnego, co powinna poświadczyc na piśmie. Należy ją również poinformować, że władza kościelna dokona takiego zawiadomienia jeśli tego jeszcze nie uczyniła albo nie zamierza tego uczynić, postępując zgodnie z procedurą postępowania zawartą w *Wtycznych w Aneksie nr 2*.

50. Niezależnie od podjętych działań, o których mowa powyżej, jeśli nadużycie zostało dokonane przez duchownego, biskup diecezjalny podejmuje stosowne działania zlecając odpowiedniemu kapłanowi lub komisji podjęcie wstępnego dochodzenia kanonicznego, zgodnie z zapisami dokumentu *Wtyczne*.

51. Do czasu wyjaśnienia zarzutów duchowny nie może być dopuszczony do pracy z dziećmi i młodzieżą ani nie może zostać przeniesiony do posługi w innej diecezji. W przypadku osoby świeckiej, wykonującej czynności w określonym dziele w diecezji, na podstawie umowy o pracę albo innej umowy, należy ją niezwłocznie odsunąć od pełnienia obowiązków służbowych.

52. W myśl *Wtycznych* oskarżony duchowny aż do momentu udowodnienia mu winy korzysta z domniemania niewinności. W żadnym wypadku nie może być pozbawiony prawa do obrony. Należy mu również ułatwić uzyskanie pomocy psychologicznej i prawnej oraz skierować go do kuratora dla duchownych, którego dane kontaktowe znajdują się na stronie internetowej Kurii Metropolitalnej. Gdyby podejrzenia nie zostały

potwierdzone, powinno się uczynić wszystko, aby zostało przywrócone jego dobre imię, które ucierpiało na skutek bezpodstawnego oskarżenia.

53. Cała przedstawiona powyżej procedura powinna być interpretowana zgodnie z wykładnią prawa kanonicznego oraz polskim prawem karnym z jednoczesnym uwzględnieniem wskazań zawartych w dokumencie Konferencji Episkopatu Polski - *Wytyczne dotyczące wstępnego dochodzenia kanonicznego w przypadku oskarżeń duchownych o czyny przeciwko szóstemu przykazaniu Dekalogu z osobą niepełnoletnią poniżej osiemnastego roku życia*.

Część IV **Postanowienia końcowe**

54. Mając na względzie dobro dzieci i młodzieży *Zasady prewencji i postępowania w pracy wychowawczej i duszpasterskiej z dziećmi i młodzieżą w archidiecezji częstochowskiej* wspierają pozytywne doświadczenia wychowawcze i procesy sprzyjające integralnemu rozwojowi wychowanków.

55. Nie powinny one w żadnym zakresie być tak interpretowane, by wpływać na ograniczenie dotychczasowych form działalności wychowawczej i duszpasterskiej. Ich zadaniem jest uczynienie tych praktyk bardziej transparentnymi, a przez to bezpiecznymi zarówno dla dzieci i młodzieży, jaki i dla wszystkich osób zaangażowanych w dzieła wychowawcze i duszpasterskie archidiecezji częstochowskiej.

56. *Zasady prewencji i postępowania w pracy wychowawczej i duszpasterskiej z dziećmi i młodzieżą w archidiecezji częstochowskiej* winny być wdrożone w życie i stanowić punkt odniesienia w posłudze wychowawczej i duszpasterskiej z małoletnimi. Za ich wdrożenie odpowiada biskup miejsca, który decyduje o procedurze wprowadzania powyższych zasad.

57. Wszyscy duchowni archidiecezji częstochowskiej oraz pozostałe osoby wymienione w punkcie 4, zobowiązani są do zapoznania się z danym dokumentem i respektowania jego zapisów, co powinno być poświadczane na piśmie (Aneks). Tego typu deklaracja będąca zobowiązaniem przestrzegania powyższych zasad prewencji, winna być złożona w aktach osobowych i przechowywana w Kurii Metropolitalnej.

58. Rektorzy niższego i wyższego seminarium archidiecezji częstochowskiej są odpowiedzialni, wraz z moderatorami, za zapoznanie alumnów z niniejszym dokumentem, jak również *Wytycznymi*, zwłaszcza z *Zasadami formacji i profilaktyki* ujętymi w *Aneksie nr 3*, i odebranie od

nich deklaracji, o której mowa w punkcie 57, i zdeponowanie jej w aktach osobowych każdego alumna.

59. Opisane powyżej zasady prewencji i postępowania z małoletnimi będą okresowo weryfikowane i nowelizowane.

60. Dokument *Zasady prewencji i postępowania w pracy wychowawczej i duszpasterskiej z dziećmi i młodzieżą w archidiecezji częstochowskiej* wejdzie w życie na mocy dekretu biskupa miejsca wprowadzającego jego normy.

Źródła

a) kościelne

1. *Kodeks Prawa Kanonicznego*, Poznań 2008.
2. Jana Pawła II, *Motu proprio Sacramentorum sanctitatis tutela* (30.04.2001), „Acta Apostolicae Sedis” 93 (2001), nr 11, s. 737-739.
3. Franciszek, *Motu proprio Vos estis lux mundi* (7.05.2019), w: <https://www.vaticannews.va/pl/papiez/news/2019-05/motu-proprio-papieza-franciszka-vos-estis-lux-mundi.html>.
4. Kongregacja Nauki Wiary, „*Normae de gravioribus delictis*”: *Normy «motu proprio Sacramentorum sanctitatis tutela* (21.05.2010), „L’Osservatore Romano” (wydanie polskie), 2010, nr 10, s. 57-59.
5. Kongregacja Nauki Wiary, *Modyfikacje wprowadzone do tekstu «Normae de gravioribus delictis»* (15.07.2010), „L’Osservatore Romano” (wydanie polskie), 2010, nr 10, s. 33-36.
6. Kongregacja Nauki Wiary, *Okólnik do Konferencji Episkopatów w sprawie opracowania „Wytocznych” dotyczących sposobów postępowania w przypadku nadużyć seksualnych popełnionych przez duchownych wobec osób niepełnoletnich* (3.05.2011), w: http://www.vatican.va/roman_curia/congregations/cfaith/documents/rc_con_cfaith_doc_20110503_abuso-minori_pl.html.
7. Konferencja Episkopatu Polski, *Wytoczne dotyczące wstępnego dochodzenia kanonicznego w przypadku oskarżeń duchownych o czyny przeciwko szóstemu przykazaniu Dekalogu z osobą niepełnoletnią poniżej osiemnastego roku życia* (7-8.10.2014), w: *Seksualne wykorzystanie małoletnich w Kościele. Problem – Odpowiedź Kościoła – Doświadczenie Polskie*, red. A. Żak, E. Kusz, Kraków 2018, s. 255-276.
8. Konferencja Episkopatu Polski, *Prewencja nadużyć seksualnych wobec dzieci i młodzieży i osób niepełnosprawnych w pracy duszpasterskiej i wychowawczej Kościoła w Polsce* (10-11.06.2014), w: *Seksualne wykorzystanie małoletnich w Kościele. Problem – Odpowiedź Kościoła – Doświadczenie Polskie*, red. A. Żak, E. Kusz, Kraków 2018, s. 277-283.
9. Arcybiskup Metropolita Częstochowski, *Procedura postępowania w wypadku wykroczeń duchownych* (1.03.2013). <https://archiczesz.pl/zaw/zalaczniki/1512383275/1512405941.pdf>.

b) państwowe

1. *Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 roku, Kodeks Karny* (Dz. U. z 2018 r., poz. 1600).
2. *Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 roku, Kodeks Postępowania Karnego* (Dz. U. z 2018 r., poz. 1987, 2399).
3. *Ustawa z dnia 10 maja 2018 roku o ochronie danych osobowych* (Dz. U. z 2018 r., poz. 1000, 1669).

4. *Ustawa dnia 13 maja 2016 roku o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym* (Dz. U. 2018 r., poz. 405).
5. *Rozporządzenie MEN z dnia 30 marca 2016 roku w sprawie wypoczynku dzieci i młodzieży* (Dz. U. z 2016 r., poz. 452).

Literatura

1. *Zasady i normy ochrony małoletnich oraz osób nieporadnych przed przemocą „Kodeks bezpieczeństwa”*, Zgromadzenie Sióstr Najświętszej Rodziny z Nazaretu, prowincja krakowska, Kraków 2017.
2. *Zasady postępowania duchownych Ordynariatu Polowego wobec dzieci i młodzieży*, Warszawa 2019.
3. Centrum Ochrony Dziecka, *System prewencji (materiały szkoleniowe)*, Kraków [2018].
4. K. Feniks-Gaberle, R. Kałucka, *Ujawnienie przez dziecko wykorzystania seksualnego pracownikowi oświaty*, Warszawa 2018.

DEKLARACJA

respektowania zasad prewencji i postępowania
w pracy wychowawczej i duszpasterskiej z dziećmi i młodzieżą
w archidiecezji częstochowskiej

Ja, oświadczam, że odbyłem/
am szkolenie na temat prewencji i profilaktyki w zakresie ochrony dzieci
i młodzieży w archidiecezji częstochowskiej. Zostałem/am zapoznany/a
z dokumentem „Zasady prewencji i postępowania w pracy wychowawczej
i duszpasterskiej z dziećmi i młodzieżą w archidiecezji częstochowskiej”
i deklaruje przestrzegać wszelkich norm w nich zawartych, wytycznych
i procedur postępowania w pracy z małoletnimi. Mam świadomość, że
ten dokument ma na celu promocję ochrony małoletnich przed różnymi
formami przemocy i wykorzystania, w tym seksualnego, i jest ukierun-
kowany na motywowanie do autorefleksji nad właściwymi sposobami za-
chowań w dziedzinie ochrony i bezpieczeństwa dzieci i młodzieży oraz
przekazanie wskazówek, przykładów dobrych praktyk, procedur oraz
konsekwencji prawnych zaniedbań bądź naruszeń przepisów prawa w tym
zakresie. Rozumiem, że naruszenie norm oraz sposobów postępowania
zawartych w powyższym dokumencie traktowane będzie jako ciężkie na-
ruszenie moich podstawowych obowiązków z wszystkimi wynikającymi
stąd konsekwencjami, co potwierdzam własnoręcznym podpisem.

.....
(miejsowość i data)

.....
(podpis składającego deklarację)